

101 HASZNOS ÖTLET ALAPFONKON INTERNET ALAPFONKON

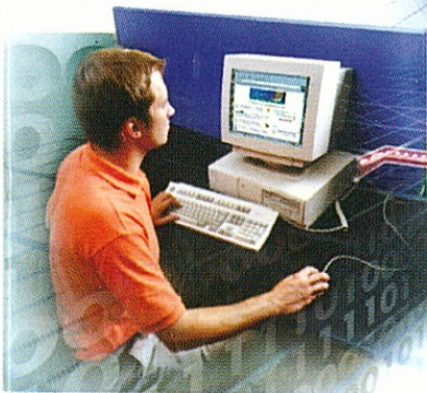
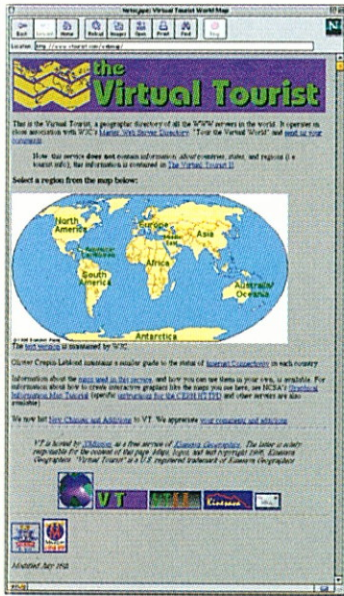
HASZNOS ÖTLET

INTERNET

ALAPFONKON

OFFICINA NOVA

DORLING
KINDERSLEY

HASZNOS ÖTLET

INTERNET

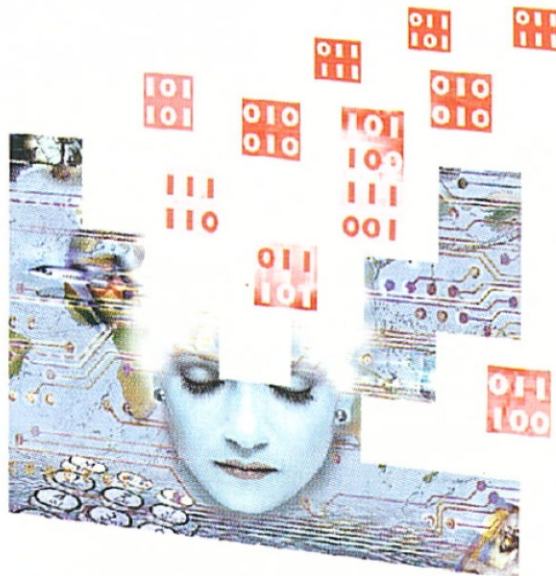
A L A P F O K O N

HASZNOS ÖTLET

INTERNET

A L A P F O K O N

DORLING
KINDERSLEY

OFFICINA
NOVA

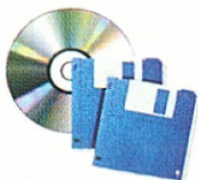
A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
101 Essential Tips. Using the Internet
Copyright © 1997 Dorling Kindersley Limited, London

Fordította: Lehotay-Nagy Ágnes

Officina Nova Könyvek
Magyar Könyvklub, Budapest, 1998
Felelős kiadó a Magyar Könyvklub igazgatója
Irodalmi vezető: Ambrus Éva
Felelős szerkesztő: Horváth Tibor
Műszaki vezető: Szilassy János
A magyar változatot Murányi Zsuzsa tervezte
Szedte: az Alinea Kft.
Nyomta: a Tlačiarne Banská Bystrica, Szlovákia
Megjelent 3,51 (A/5) ív terjedelemben

ISBN 963 548 798 3
ISSN 1418-1908

Hungarian translation © Lehotay-Nagy Ágnes, 1998

H A S Z N O S Ö T L E T

8-11. OLDAL

INTERNET ALAPFOKON

- 1 Mi az Internet?
- 2 Valóban világméretű?
- 3 Lehetőségek az Interneten
- 4 Mi a hálózat?
- 5 Internetes zsargon

12-22. OLDAL

KAPCSOLAT- TEREMTÉS

- 6 Mi kell a kapcsolatteremtéshez?
- 7 Minimális PC-igény
- 8 Elég gyors-e a soros port?
- 9 Hogyan működik a modem?

- 10 A modem kiválasztása
- 11 Modemsebesség
- 12 Belső vagy külső modem?
- 13 Belső modem csatlakoztatása
- 14 Külső modem csatlakoztatása
- 15 A modem beállítása
Windows® 95-tel
- 16 Telefontipp
- 17 ... Hasznos tanácsok modemekhez
- 18 Modemtesztelés
- 19 BBS-kapcsolat
HyperTerminállal
- 20 Belépés az Internetbe
- 21 Internet-szolgáltatók
- 22 Online-szolgáltatók
- 23 Vásárlás előtt próbáljuk ki
- 24 Mielőtt döntenénk...

ELEKTRONIKUS LEVELEZÉS

- 25 Mi az elektronikus levél?
 26 Milyen egy levélcím?
 27 Titkosítás
 28 Levelezőprogramok
 29 Az *Eudora* beállítása
 30 Levélküldés *Eudorával*
 31 Dokumentum csatolása
 32 Mi történik téves
 címzéskor?
 33 Levélfogadás *Eudorával*
 34 Válaszlevelek küldése
 35 Címjegyzék készítése
 36 Levelezési listák

FÁJLOK LETÖLTÉSE

- 37 Fájltávitel FTP-vel
 38 Mit tárolnak a fájlok?
 39 Hol keresssem?

- 40 Bejelentkezés
 egy FTP-helyre
 41 Népszerű FTP-programok
 42 Mi az „ingyenzoftver”?
 43 Fájltávitel *CuteFTP*-vel
 44 Bejelentkezési eljárás
 45 Névtelen FTP
 46 Gyakori fájl típusok
 47 Navigálás egy FTP-helyen
 48 Antivírusprogramok

WORLD WIDE WEB

- 49 Mi a World Wide Web?
 50 Mire használható a Web?
 51 Levelezés a Weben
 52 Szörfözés a Weben
 53 Mi található egy web-oldalon?
 54 A web-helyek azonosítása
 55 Mi a hipertext?
 56 Mi a web-böngésző?
 57 A beállítások megváltoztatása
 58 Kedvenc oldalaink megjelölése
 59 Multimédia a Weben
 60 Mi a plug-in?
 61 Keresés a Weben
 62 Az *AltaVista* kereső használata
 63 Mindentudó keresőoldalak
 64 Mi a gopher-tér?
 65 Keresés a gopher-térben

Veronicával

BEJELENTKEZÉS TELNETTEL

- 66 Mi a Telnet?
 67 Telnet elérése *Windows*[®] 95-tel
 68 Nem találjuk a *Windows*[®] 95
 telnet-programját?
 69 Telnet elérése web-böngészővel
 70 Olvassuk el a tájékoztatót!

HÍRCSOPORTOK AZ INTERNETEN

- 71 Mi a hírcsoport?
 72 A Usenet hálózat
 73 A hírcsoportok fajtái
 74 Useneten kívüli hírcsoportok
 75 A *Free Agent* beállítása
 76 Üzenetek közzététele
 77 Magánválasz egy üzenetre
 78 Viselkedjünk!
 79 Hírcsoport netikett

ONLINE CSEVEGÉS

- 80 Mi az IRC?
 81 Az IRC hálózat kiválasztása

- 82 Mi a csatorna?
 83 Mozaikszavak és rövidítések
 84 ... Az IRC-kliensprogram beállítása
 85 A csevegés menete
 86 ... Ügyeljünk arra, hogy mit írunk!
 87 Csevegés a Weben
 88 Csevegőhelyek felkutatása
 89 Virtuális világok felfedezése
 90 Válasszunk egy világot!
 91 A *Worlds Chat* letöltése
 92 Az *avatar* kiválasztása
 93 Hogyan kommunikáljunk?
 94 Magánbeszélgetés
 95 A környezet felderítése
 96 Belépés a *WorldsAway*be
 97 *WorldsAway avatarok*
 98 Kommunikálás *WorldsAway*ben
 99 A *WorldsAway* pénzváltója
 100 Érzelmek kifejezése
 101 Online játékok és plug-in-ek

INTERNET ALAPFOKON

I MI AZ INTERNET?

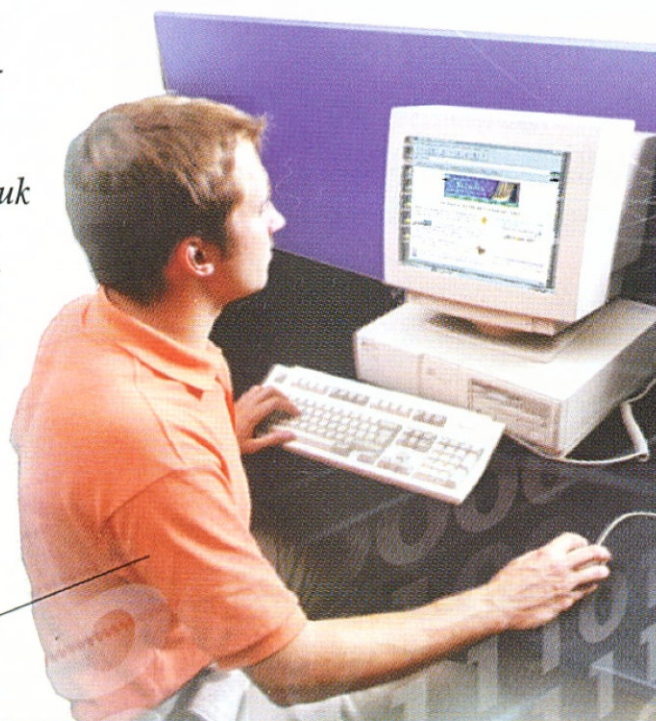
Az Internet – röviden Net – számítógépek világméretű hálózata. Ez a hálózat hatalmas mennyiségű adatot hordoz, melyhez bárki hozzáférhet egy közös PC segítségével. A Net elérése nagy sebességű csatornákon át történik. A csatornákat szolgáltatók biztosítják számunkra. Első pillantásra kicsit nyomasztó az információk óriási mennyisége és változatossága, de ne aggódjunk: nem kell számítógépes szakembernek lennünk ahhoz, hogy használhassuk a Netet.

HELYÜNK AZ INTERNETEN
Ha összekapcsoltuk számítógépünket egy modemmel és bejelentkeztünk egy szolgáltatóhoz, akkor kiválaszthatjuk azt a szoftvert, mellyel megkezdhetjük kalandozásunkat a Neten. Hamarosan rájövünk majd, hogy mely területei érdekelnek bennünket a leginkább.

Számítógépünkkel adatokat gyűjthetünk, és kapcsolatot teremthetünk másokkal.

A Netről ún. FTP – fájlátviteli protokoll segítségével érhetők el és tölthetők le a nagyközönség számára is hozzáférhető fájlok és szoftverek.

Az elektronikus levél – e-mail gyors és gazdaságos módja az üzenetküldésnek – feltéve, hogy a címzett rendelkezik Internet-kapcsolattal. A levél szöveget, képet, hangot és animációt is tartalmazhat.

Több mint 15 000 hírcsoport létezik a Neten. Ezekben különféle témákat vitathatunk meg, vagy – feliratkozva egy levelezési listára – információhoz juthatunk egy adott témával kapcsolatban.

A World Wide Webben – WWW számos érdekes hely található, melyekhez web-böngésző programok segítségével juthatunk el. A legtöbb web-oldal interaktív: csak rá kell kattintanunk egy ugrópontot tartalmazó szóra vagy ikonra, és máris egy új web-oldalon találjuk magunkat.

Az online csevegés – vagyis az „élő” kommunikáció a számítógép billentyűzete segítségével – igen népszerű internetes tevékenység.

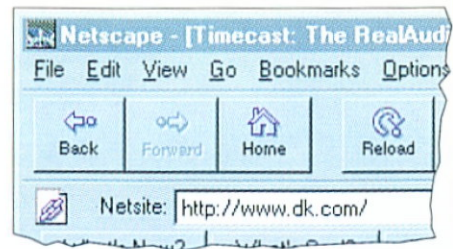
A levelezési címet és a hálóra kapcsolódáshoz szükséges telefonszámot a szolgáltatók adják a felhasználóknak.

2 VALÓBAN VILÁGMÉRETŰ?

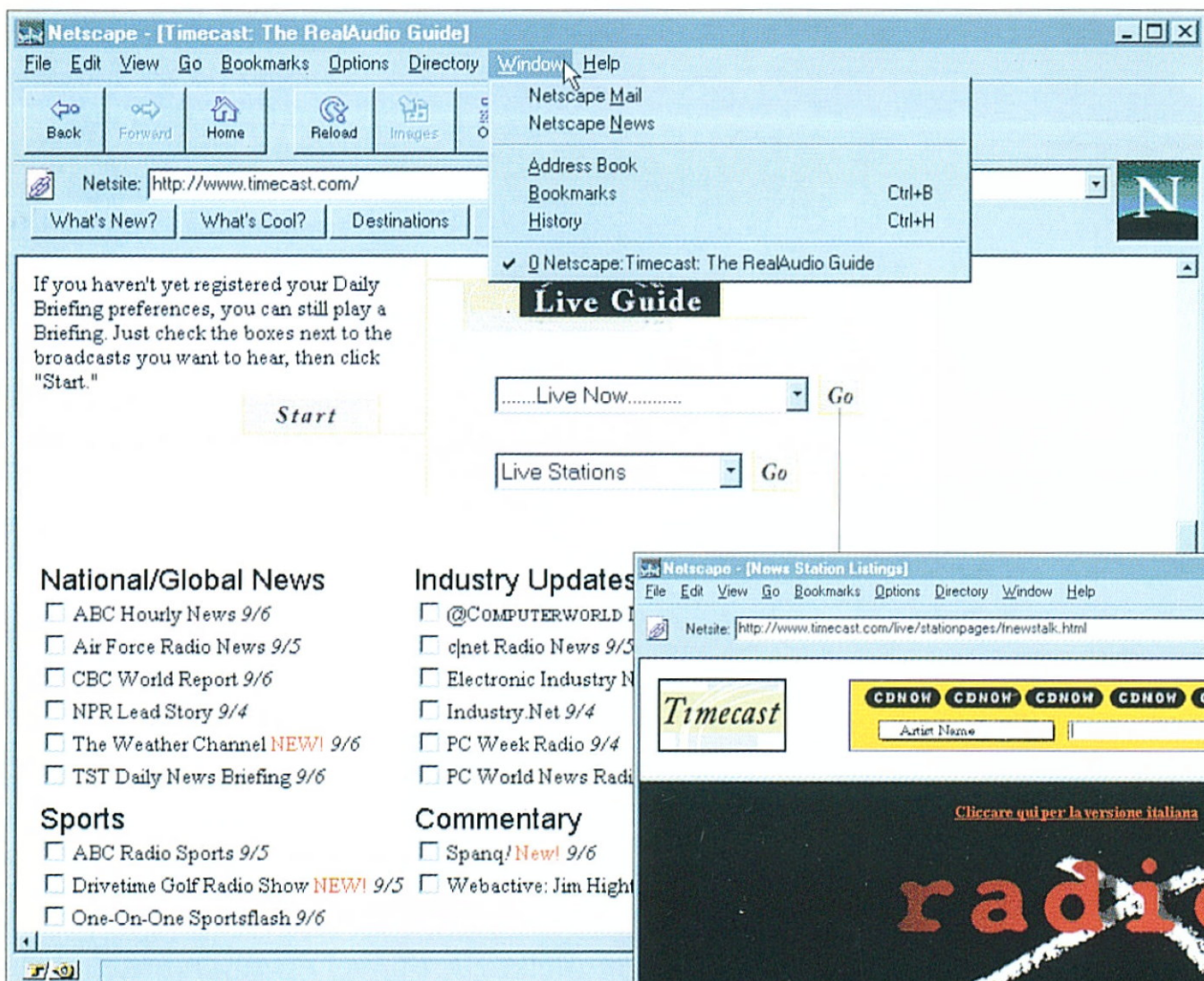
Műszaki szempontból lehetséges, hogy bárki, aki rendelkezik PC-vel és modemmel, rákapcsolódjon a Netre. Vannak azonban olyan országok, ahol kevés az Internet-szolgáltató, így korlátozottak a helyi lehetőségek. A hozzáférés függ a telefonrendszer kiépítettségétől is.

3 LEHETŐSÉGEK AZ INTERNETEN

Ha rákapcsolódtunk a Netre, több mint 50 millió felhasználóval teremthetünk kapcsolatot „élőben” vagy elektronikus postával – e-mail. Feliratkozhatunk hír-csoportokba vagy levelezési listákra, de akár vásárolhatunk is; és természetesen, bármely a Netre kapcsolódó számítógép adatfájlját elérhetjük.

INTERNET-HELYEK FELKERESÉSE↑
Web-böngészővel, pl. a Netscape Navigatorral meglátogathatunk bármilyen Internet-helyet, csak gépeljük be a címét és nyomjuk meg a Return/Enter billentyűt.

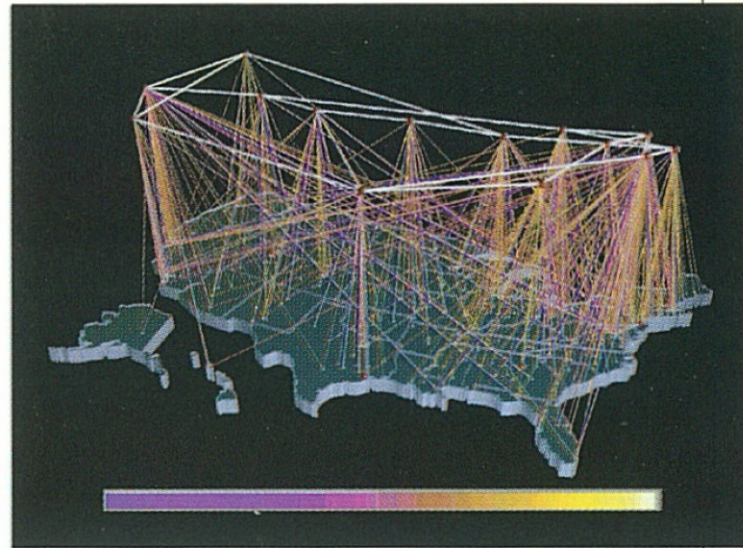
↑ WEB-BÖNGÉSZŐK

Bár a böngészőket eredetileg web-oldalak elérésére tervezték, a jelenleg használt változatok ennél jóval többre képesek: különösen hasznosak a kezdő internetes felhasználók számára.

↑ SZÖRFÖZÉS AZ EGYIK HELYRŐL A MÁSIKRA
A Timecast oldal Go gombjára kattintva az élő rádióadások listája jelenik meg a képernyőn: csak kattintsunk rá a menüben egy címre, és már ott is vagyunk.

4 MI A HÁLÓZAT?

Az Internet magját szuper-számítógépek – a képen vörös pontokkal jelölt – hálózata alkotja, melyek nagy sebességű gerincvonalakon – a képen fehér vonalak jelölik – keresztül kapcsolódnak egymáshoz. A fő csomópontokhoz kisebb helyi hálózatok csatlakoznak, melyek még kisebb hálózatokra válnak szét: a végállomás a mi PC-nk.

NSFNET: AZ USA FŐ HÁLÓZATA

5 INTERNETES ZSARGON

A kezdőknek általában gondot jelent a szakkifejezések, a rövidítések és a különféle mozaikszavak megér-

tése. Íme néhány gyakran előforduló kifejezés, amelynek ismerete nélkülözhetetlen az internetezésben.

- **Anonymous FTP**
Valamely távoli számítógépre történő bejelentkezés egy módja.
- **Archie**
FTP-helyeken tárolt fájlok adatbázisa.
- **BBS**
Egy számítógép vagy egy hálózat, melyet közvetlenül felhívhatunk szolgáltatásokért – 18. tipp.
- **Client/Server**
A hálózat számítógépei lehetnek kliensek, információt kérők, vagy szerverek, információt tárolók és küldők.

- **FTP**
Fájlok átvitelére szolgáló protokoll a Neten – 37. tipp.
- **IRC**
Olyan hálózat a Neten, ahol „élő” beszélgetéseket folytathatunk másokkal – 80. tipp.
- **ISDN**
Kommunikációs szabvány, mellyel egy telefonvonalon keresztül digitális adatok áramolhatnak át nagyobb sebességgel, mint ahogy az modemmel lehetséges – 6. tipp.
- **Newbie**
Kezdő felhasználó – zöldfülű a Neten.

- **PoP**
Az a telefonszám, amellyel az ügyfelek felhívják a szolgáltatójukat – 21. tipp.
- **URL**
Olyan Internet-cím, mely standard módon hivatkozik az Internet erőforrásaira.
- **Usenet**
A Neten elérhető hírcsoportok fő hálózata.
- **Web browser**
A WWW-n található adatok átnézésére és letöltésére szolgáló böngészőprogram.

KAPCSOLAT- TEREMTÉS

6 MI KELL A KAPCSOLATTEREMTÉSHEZ?

Szükség van egy számítógépre – bármely viszonylag új gép jó, ha elég nagy a memóriája; egy modemre, hogy telefonhálózaton keresztül

közvetíthető formára alakítsa át az adatainkat; és egy azonosítóra – ezt a PC-nk és a Net közötti kapcsolatot biztosító szolgáltató adja.

MI AZ ISDN?

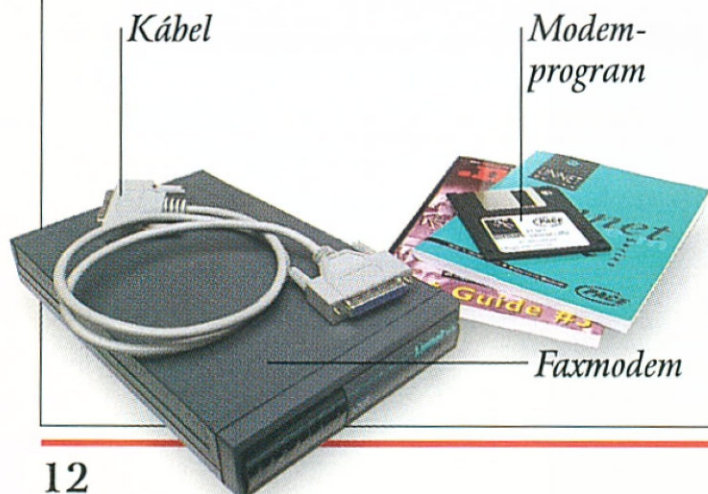
A Net elérésének leggyorsabb, megfizethető módja az ISDN – integrált szolgáltatású digitális hálózat, mellyel meglévő telefonvonalakon át küldhetünk digitális információt. Speciális telefon-összeköttetést igényel, amelyet csak akkor használhatunk a Net elérésére, ha a szolgáltatónk is ISDN-t használ.

KÜLSŐ
MODEM

KOMPLETT INTERNET-KÉSZLET

Ezek a csomagok igen népszerűek a kezdők körében. Általában modemet, kábelt, adaptert, programot és leírást tartalmaznak. A csomagokkal néha ingyenes próbaidő is jár egy internetes szolgáltatóhoz.

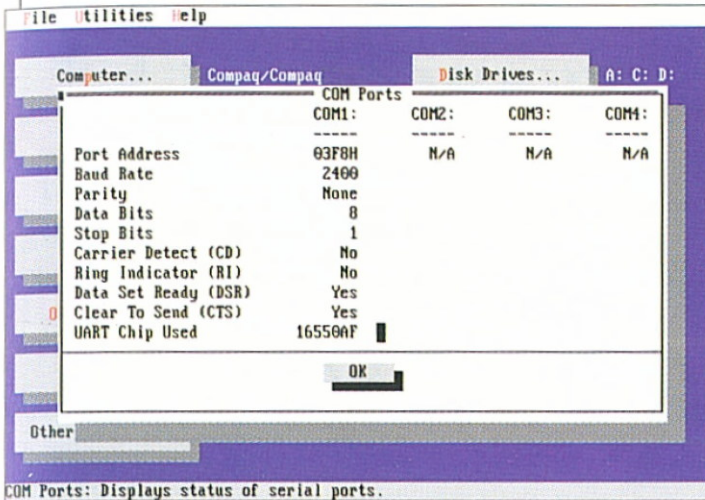
7 MINIMÁLIS PC-IGÉNY

Bár a Netre kis teljesítményű PC-vel is rákapcsolódhatunk, a könyvben ismertetett módszerek hatékony alkalmazása viszonylag gyors gépet igényel. Olyan IBM-kompatibilis PC-re lesz szükségünk, mely legalább 486-os processzorral és 8 – de jobb, ha 16 MB RAM-mal rendelkezik.

8 ELÉG GYORS-E A SOROS PORT?

Egy külső 28.8K-s modemet csak akkor tudunk hatékonyan használni, ha a gépünk soros portjában 16550 UART típusú chip van. Ha 8250 modemet vettünk, de

a gépünk lassúbb chipet használ, akkor a modem csak 14.4K-sként működik majd. Ezen úgy javíthatunk, hogy gyorsabb soros kártyát teszünk a PC-nk bővítő nyílásába.

← A UART CHIP SEBESSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

• Indítsuk újra a PC-nket MS-DOS módban: a Shut Down Window-ban jelöljük ki a Restart the computer in MS-DOS mode pontot.

• Amikor újraindítás után megjelent a DOS-parancssor – C:>, írjuk be, hogy msd, majd nyomjunk Return-t. Kattintsunk a COM Ports gombra.

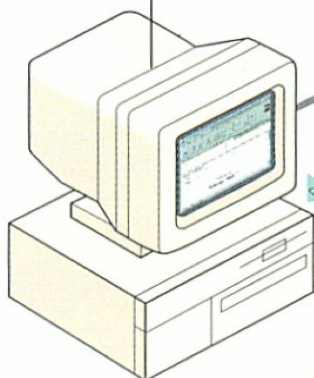
• Olvassuk el a UART Chip Used sorban lévő adatot. Ha ez 16550, akkor elég gyors a soros portunk a 28.8K-s modemhez. Ha 8250, ajánlatos gyorsabbra cserélni.

9 HOGYAN MŰKÖDIK A MODEM?

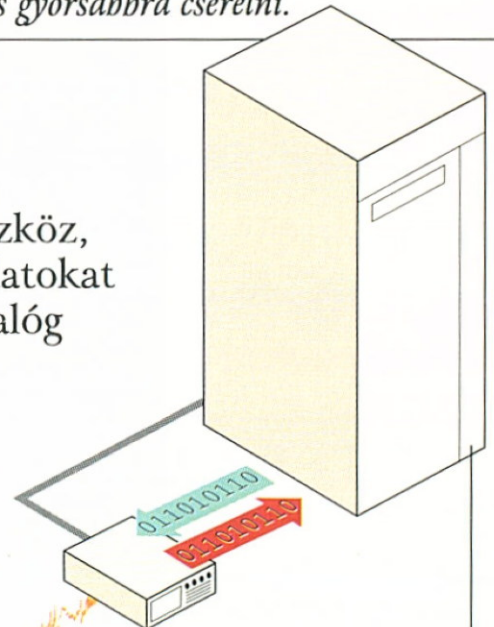
A modem – MODulátor-DEModulátor olyan eszköz, mely a számítógépünk által binárisan kódolt adatokat – telefonvonalon keresztül is továbbítható – analóg jelekké alakítja át és viszont.

A számítógépünk bináris adatokat küld a modemnek.

A modem a bináris adatokat analóggá alakítja át.

Az adatok mint analóg jelek áthaladnak a telefonhálózaton.

A szolgáltatónk modemje binárisra alakítja vissza a jeleket, majd útnak indítja őket a címzett felé.

10 A MODEM KIVÁLASZTÁSA

Sokfajta modem létezik. Elsősorban azt kell eldöntenünk, hogy külső, belső vagy kártyamodemre van-e szükségünk. Ezután következik az ár, a sebesség és a kompatibilitás mérlegelése. A különféle PC-s és internetes újságok általában jó tájékoztatást adnak az éppen kapható modemekről.

FAXMODEM

A legtöbb modemnek van faxok küldésére és fogadására szolgáló programja, de a Windows 95 is tartalmaz egy Microsoft Fax nevű faxprogramot.

↑ KÜLSŐ MODEM
Csatlakoztatása egyszerű,
és sokfajta típusa létezik.

↑ KÁRTYAMODEM
Notebook PC-khez a legjobb,
és hitelkártya-méretű.

↑ BELSŐ MODEM
A PC-nk egyik bővítő
nyílásába helyezhető be.

11 MODEMSEBESSÉG

Bár a felhasználók többségének a lassúbb modem is megfelel, ajánlatos minél gyorsabbat venni. Főként akkor, ha a WWW-t akarjuk

felfedezni, és sok fájlt szeretnénk letölteni a hálózatról. A gyorsabb modem idő- és pénztakarékos.

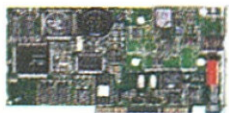
12 BELSŐ VAGY KÜLSŐ MODEM?

Az, hogy külső vagy belső modemet választunk-e, sok mindentől függ. A beépített modem telepítése elég bonyolult, ezért ha gyakorlatlan PC-sek vagyunk, inkább külső modemet válasszunk, mert azt csak össze kell kapcsolni a géppel.

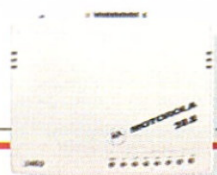
▪ A belső modem nem foglal helyet

az asztalon, nem kell hozzá külön kábel és konnektor.

▪ A külső modem külön kábelt és konnektort igényel, viszont könnyen leszedhető, így más PC-hez is csatlakoztatható. A dobozán lévő jelzőfények állandóan mutatják az Internet-kapcsolat állását.

← BELSŐ MODEM

← KÜLSŐ MODEM

13 BELSŐ MODEM CSATLAKOZTATÁSA

Ha kezdők vagyunk, ne próbálkozzunk magunk a belső modem beszerelésével, hanem bízzuk azt a kereskedőnkre. A belső modem tulajdonképpen egy kártya,

amit a PC-alaplap egyik üresen álló bővítésébe kell beilleszteni. A belső modem telepítése után előfordulhat, hogy változtatni kell a *Windows 95* beállításán.

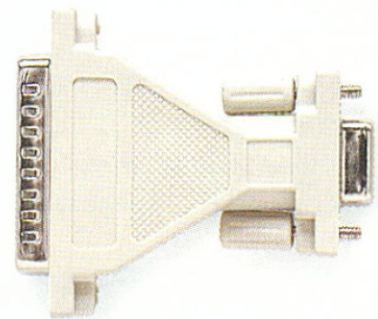
14 KÜLSŐ MODEM CSATLAKOZTATÁSA

A külső modem csatlakoztatása általában egyszerű. Először kössük rá a modemet a hálózatra – ehhez adapterre is szükség lehet –, majd dugjuk a soros kábel egyik

végét a modembe, a másikat pedig a PC-nk szabad soros portjába – ez általában a COM1 port, de ha már az egeret oda kötöttük, akkor a COM2. Végül dugjuk be a telefoncsatlakozót, és kapcsoljuk be a modemet. A jelzőfénynek ki kell gyulladnia.

SOROS
KÁBEL

↑ SOROS KÁBELADAPTER
Az adapter lehetővé teszi, hogy egy 25 tűs dugót a 9 tűs portba dughassunk.

← HÁLÓZATI ADAPTER
Ha nem beépített áramkábeles a modemiünk, akkor az adapter dugóval csatlakoztatható a modemhez.

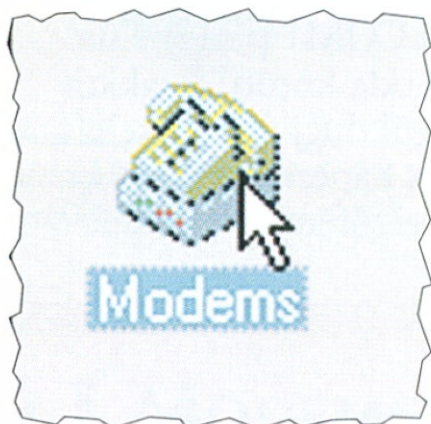
ZAJOS A MODEM?
A külső modemek használat közben fülsértő hangot adhatnak ki. Ezt automata hangerőszabályzós modem vásárlásával kerülhetjük el.

15 A MODEM BEÁLLÍTÁSA WINDOWS® 95-TEL

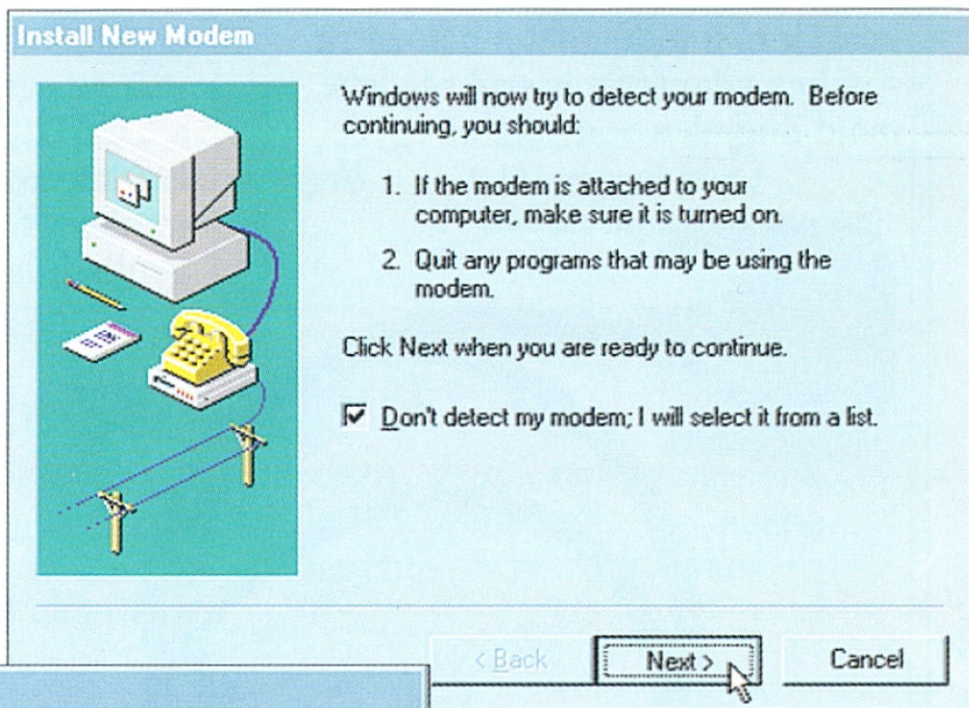
Ha sikerült a külső modemet a gépünkhöz csatlakoztatni, akkor nekiláthatunk a beállításának *Windows® 95*-tel. Először ellenőrizzük, hogy a modem be van-e kapcsolva – ilyenkor világít a jelzőfények egyike –, majd hajtsuk végre az alábbi lépéseket. Bár a *Windows 95* képes automatikusan felismerni a modem típusát, gyorsabban megy a beállítás, ha ezt megtesszük helyette.

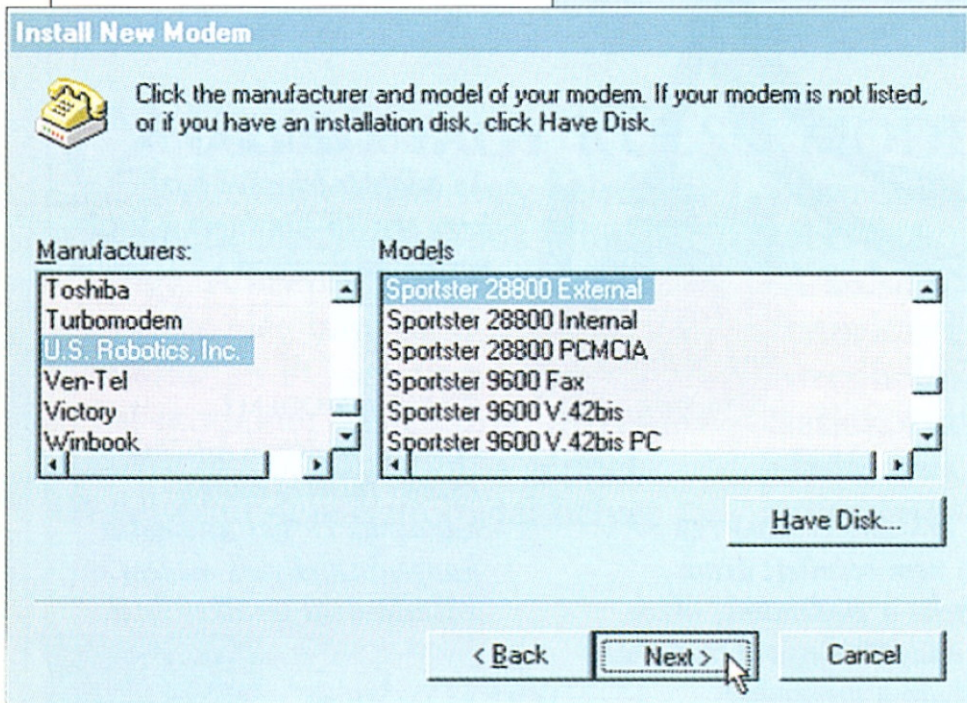
1 ↑ A *Start* gombról lépünk a *Settings*, majd a *Control Panel* menüpontra.

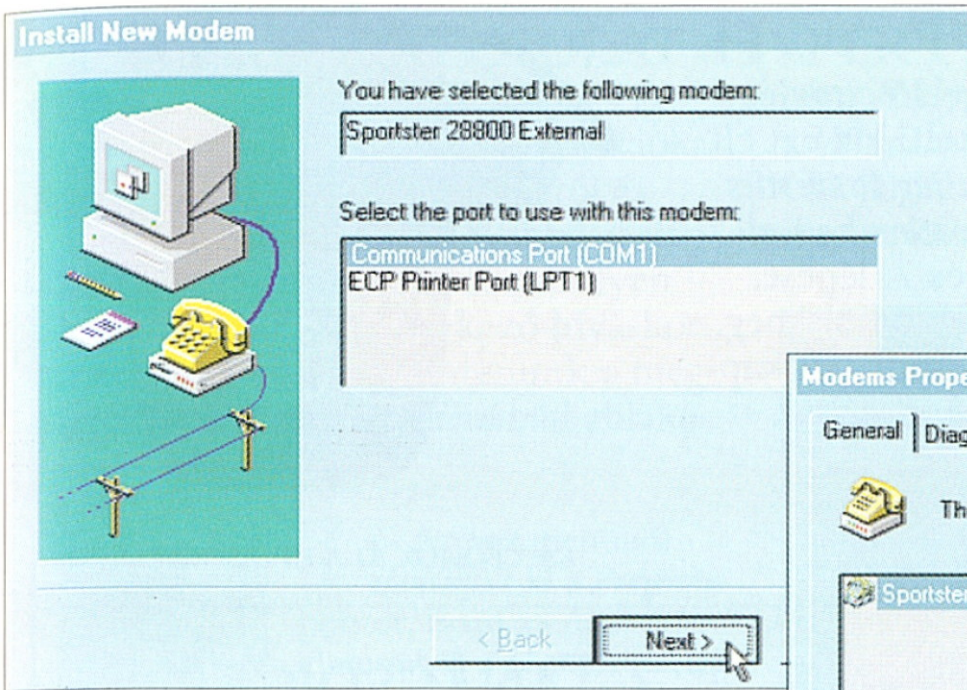
2 ↑ Kattintsunk kétszer a *Modems* ikonra: ekkor megjelenik az *Install New Modem* ablak.

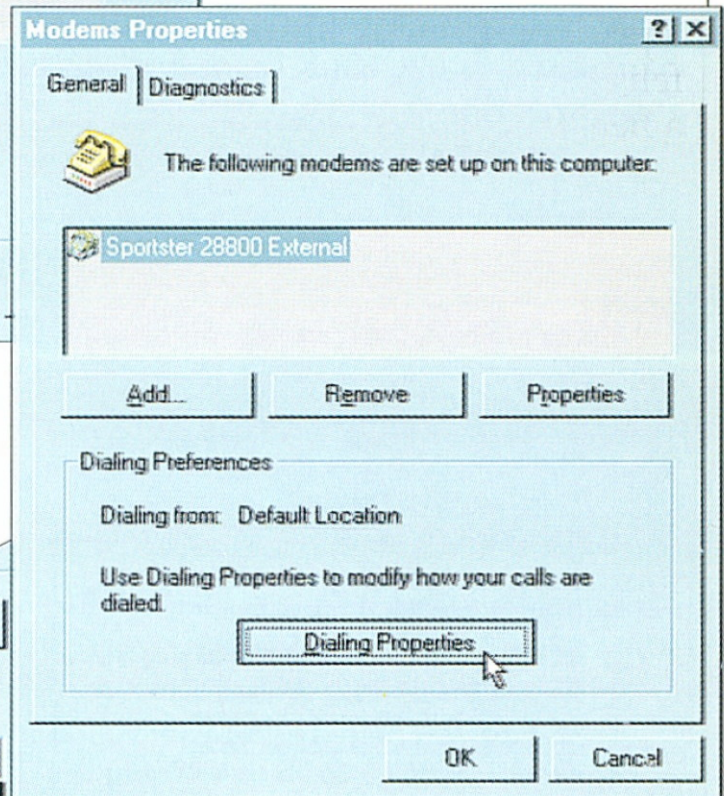
3 ↑ Kövessük az ott látható utasításokat, majd jelöljük be a *Don't detect my modem* mezőt, és kattintsunk a *Next* gombra.

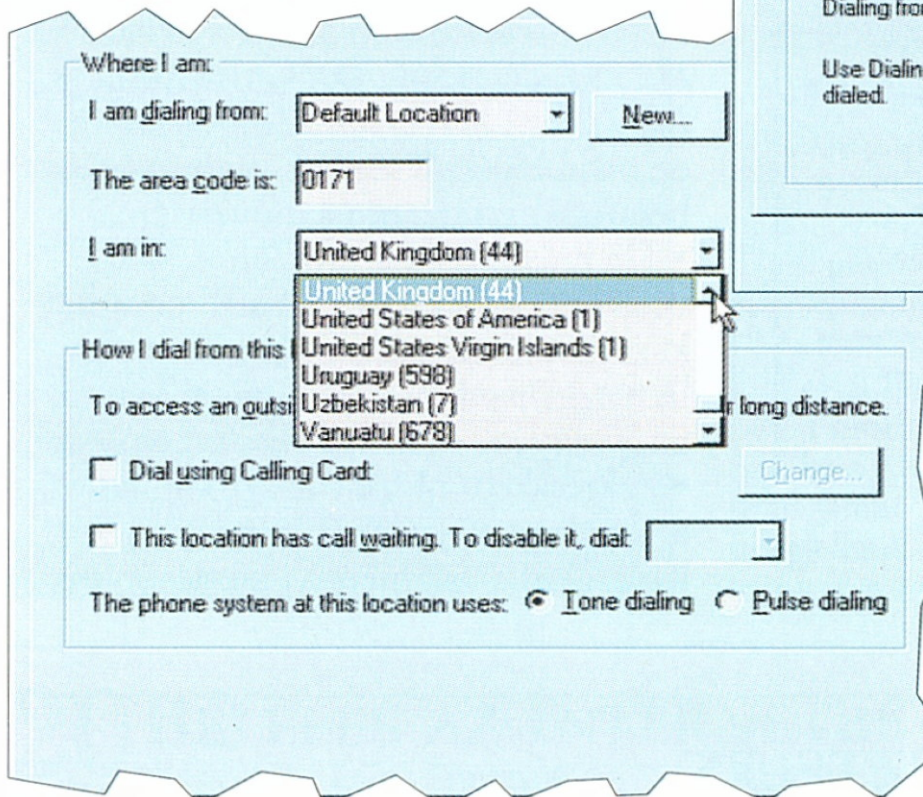
4 ← A függőleges gördítősávot használva válasszuk ki a modem gyártóját a *Manufacturers* listából, majd a típusát a *Models* listából. Ezután kattintsunk a *Next* gombra.

5 ← A *Select the port to use with this modem* listából válasszuk ki a használni kívánt portot, majd kattintsunk a *Nextre*, és végül a *Finish* gombra.

6 → A *General* adatlapon kattintsunk rá a *Dialing Properties* gombra.

HIBAELHÁRÍTÁS
Ha a 4. lépésben említett listán nem találjuk a modemünk nevét, engedjük, hogy a rendszer automatikusan ismerje fel a készülék típusát; valószínűleg a Standard Modem Típus-t fogja választani. A modem ilyenkor általában jól működik. Ha van Windows 95 meghajtóprogramunk, akkor a 4. lépésben kattintsunk a Have disk pontra, lépünk át a programot hordozó lemezre, és jelöljük ki a megfelelő fájlnévet.

7 ↑ A *The area code* rovatba írjuk be a körzetszámot, majd az *I am in* listára rákattintva válasszuk ki az országunk nevét. Kattintsunk az *OK*-ra, végül a *Modems Properties* panel *OK* gombjára. Ezután már használhatjuk a modemünket.

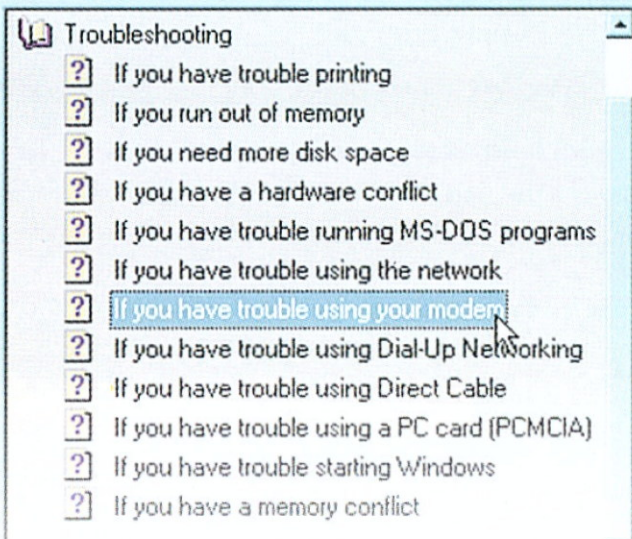
16 TELEFONTIPP

A bejövő hívásokat jelző cirpelés félbeszakíthatja az adatátvitelt. Ha ezt el akarjuk kerülni, akkor a *Dialing Properties* panelen jelöljük be a *This location has call waiting* pontot – 15. tipp 6. és 7. lépése. A telefontársaságunktól érdeklődjük meg, hogy milyen számot kell hívunk a kikapcsoláshoz, és ezt írjuk be a *To disable it, dial...* mezőbe.

KAPCSOLJUK KI A HÍVÁSFIGYELÉST!

Contents

HIBAELHÁRÍTÁS

17 TANÁCSOK MODEMEKHEZ

A *Windows 95* sok hasznos tanácsot ad modemproblémák esetén. Ha a telepítéssel van gondunk, akkor a *Windows Help* kiválasztása után kattintsunk az *I don't know how to install my modemre*: ez majd lépésről lépésre végigvezet bennünket a telepítés műveletén.

- Ha más jellegű a probléma, akkor válasszuk ki a *Helpet* a *Start* menüből, kattintsunk kétszer a *Contents* lapon látható *Troubleshootingra*, majd kétszer az *If you have trouble using your modemre*.
- A kereskedőnktől választ kaphatunk a *Windows 95* kompatibilitásával kapcsolatos valamennyi kérdésünkre.

18 MODEM TESZTELÉS

Ha befejeztük a modemünk beállítását, a *Bulletin Board Service* – elektronikus hirdetőtábla felhívásával tesztelhetjük, hogy működik-e. Ehhez nincs szükségünk Internet-kapcsolatra: csak egy BBS telefonszám – számítógé-

pes magazinokban gyakran hirdetnek ilyet – és a *Windows 95 HyperTerminal* nevű programja kell hozzá. Sok BBS kereskedelmi jellegű, de mások ingyenesek, amelyeket szakértők, fanatikusok vagy játékosok tartanak fenn.

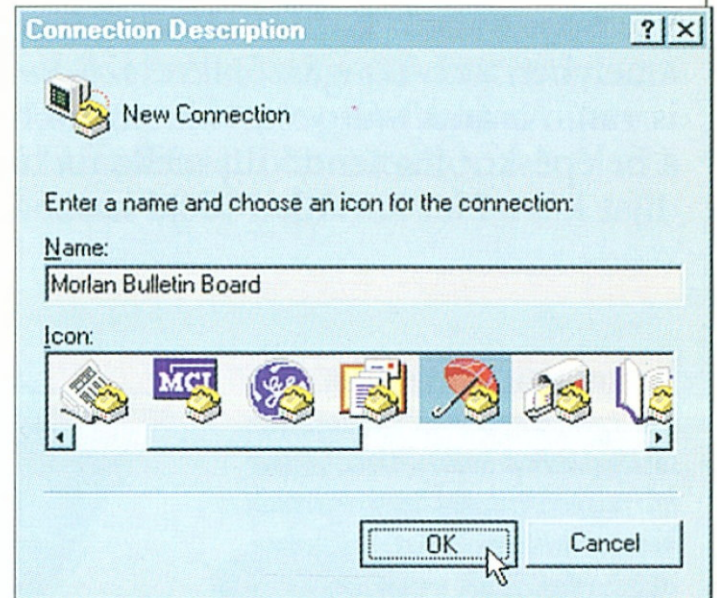
19 BBS-KAPCSOLAT HYPERTERMINALLAL

Amikor először hívunk egy BBS-t, a *HyperTerminal* információkat kér tőlünk a tárcsázási módról és a modembeállításról, továbbá segít ikont és nevet adni az összes ilyen kapcsolatnak. A következő híváskor már csak rá kell kattintanunk a megfelelő ikonra a *HyperTerminal* ablaká-

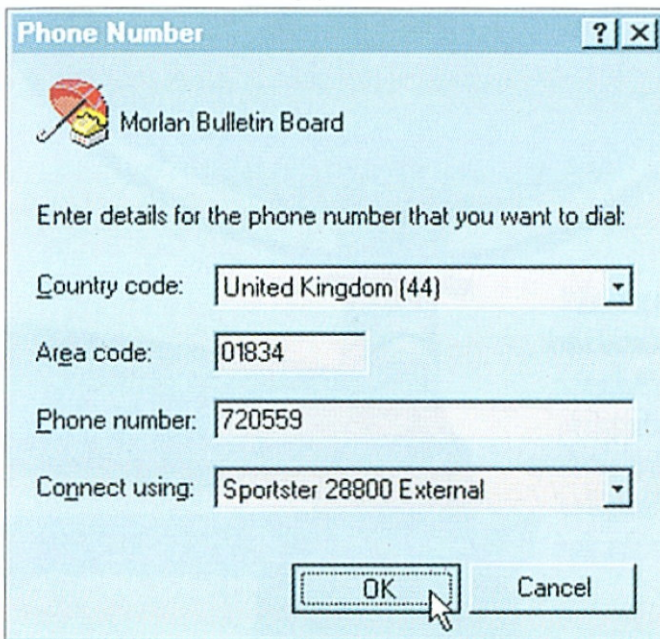
ban. A *HyperTerminal* telepítését a *Windows 95* telepítőlemezeiről vagy CD-jéről, az *Add/Remove Programs* ikonra kattintva végezhetjük.

← A *Start* menüből válasszuk ki a *Programs* pontot, majd az *Accessories* almenüből a *HyperTerminal*-t. Az ekkor megjelenő ablakban kattintsunk kétszer a *Hypertrm* ikonra.

↑ A *Connection Description* panelen a *Name* ablakba írjuk be a hívni kívánt BBS nevét. Az *Icon* mezőből válasszunk ki hozzá egy ikont, majd kattintsunk az *OK*-ra. Ekkor a *HyperTerminal* ablakban megjelenik a név és a hozzárendelt ikon.

← A *Phone Number* panelen jelöljük ki a megfelelő országhívószámot, és írjuk be a hívni kívánt BBS körzet- és telefonszámát. Kattintsunk az *OK*-ra. Ekkor megjelenik a *Connect* panel. Ezen kattintsunk rá a *Dialra*, és máris a BBS-t hívjuk.

20 BELÉPÉS AZ INTERNETBE

A modem és az Internet-program beállítása után keresnünk kell egy szolgáltatót, aki biztosítja majd számunkra az Internet-kapcsolatot. Bár sok társaság létezik, és különféle szolgáltatásokat kínálnak,

különféle díjszabással, két főbb típusuk van: Internet-szolgáltatók és online-szolgáltatók – 21. és 22. tipp. Az utóbbiak nemcsak a Net elérését, hanem extra szolgáltatásokat is nyújtanak ügyfeleiknek.

21 INTERNET-SZOLGÁLTATÓK

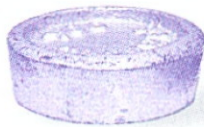
Tucatnyi különféle hálózati szolgáltató létezik. Egyesek csak az Internet-kapcsolatot és a csatlakozási szám tárcsázásához szükséges programot biztosítják: a többi programot nekünk kell letöltenünk a megfelelő FTP-helyekről – 37. tipp. Mások viszont olyan csomagot kínálnak, amelyben web-böngésző, levelező- és FTP-program is van. Az árak változók, de a legtöbb szolgáltató a belépéskor fizetendő díj mellé fix havi vagy éves díjat kér a Net korlátlan idejű használatáért.

MI A POP?

A PoP a szolgáltatók által adott, a szolgáltató csatlakozási pontjának feltárására szolgáló helyi telefonszám. A szolgáltatók többkevesebb vonallal rendelkeznek, ezért jól gondoljuk meg, hogy melyiket választjuk. Ha saját körzetünkön belül tudunk elérni egy PoP-ot, akkor helyi díjszabással hívhatjuk a Netet.

INTERNET-HOZZÁFÉRÉS

Ha egy Internet-szolgáltató biztosítja a kapcsolatunkat, akkor bármilyen internetes programot használhatunk – akár a legújabb web-böngészőt is.

ONLINE DÍJAK

Az Internet-szolgáltatók havi vagy évi díjat fizettetnek, melyért korlátlan idejű Internet-hozzáférést biztosítanak, külön díj felszámolása nélkül.

CSATLAKOZÁSI PONTOK

A nagyobb szolgáltatóknak az ország szinte minden pontján van csatlakozási számuk, de külföldre utazva már nehezégeink adódhatnak.

NINCS

TÖBBLETSZOLGÁLTATÁS

Az Internet-szolgáltatók a kapcsolat mellé nem kínálnak semmilyen más szolgáltatást.

Ránk bízzák, hogy mit veszünk igénybe az Internetről.

MIBEN SEGÍTENEK?

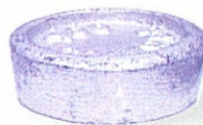
Mielőtt bejelentkeziünk egy szolgáltatóhoz, nézzük meg, milyen segítségre számíthatunk. Az online-szolgáltatók, például a CompuServe, ingyenes telefonos tanácsadást tartanak fenn, ami egy kezdő számára felbecsülhetetlen érték. A múltban csak kevés szolgáltató kínált ilyen támogatást, de a helyzet javul.

22 ONLINE-SZOLGÁLTATÓK

A fontosabb online-szolgáltatók, például a CompuServe és az America Online – AOL, hatalmas adatbázissal rendelkeznek az időjárás, hírek vagy programok területén. Saját, egyszerűen használható programjaikkal az Internet-kapcsolatot is lehetővé teszik. A sok előfizetővel rendelkező online-szolgáltatók körében az a tendencia, hogy átalánydíjra térnek át, vagyis fix havi díjért korlátlan idejű hozzáférést biztosítanak.

INTERNET-HOZZÁFÉRÉS

A Net elérése az online-szolgáltatók által biztosított programmal lehetséges: egy web-böngésző elindításához, vagy egy FTP-hely eléréséhez elég egyetlen kattintás a megfelelő ikonra.

HASZNOS ADATBÁZISOK

Az online-szolgáltatóknak kitűnő és megbízható saját adatbázisaik vannak, de lehetővé teszik más szolgáltatók és adatbázisok elérését is.

ONLINE DÍJAK

Bár a díjak eltérőek, a tendencia az, hogy az online-szolgáltatók fix havi díjért korlátlan használatot biztosítanak.

CSATLAKOZÁSI PONTOK

A nagyobb online-szolgáltatóknak világszerte vannak csatlakozási pontjaik, így könnyen elérhetők, még akkor is, ha külföldön tartózkodunk.

23 VÁSÁRLÁS ELŐTT PRÓBÁLJUK KI

A szolgáltatók – modemvásárlás esetén vagy számítógépes lapok CD-mellékleteként – gyakran ajánlanak fel ingyenes próbalehetőséget. Élünk vele, mert ezzel több szolgáltatót is megismerhetünk, mielőtt bejelentkeznénk valamelyikhez. Ügyeljünk azonban, nehogy túllépjük az ingyenes időkeretet, mert akkor fizetni kell érte.

↑ INGYENES PRÓBAAJÁNLATOK

CYBER-KÁVÉZÓ PÁRIZSBAN

← INTERNET-KÁVÉZÓK

A cyber-kávézók arra jók, hogy megismerjük az Internetet, és kipróbáljunk bizonyos szolgáltatásokat. A kávéházakban szakértők segítenek bennünket, sőt, tanfolyamon is részt vehetünk.

24 MIELŐTT DÖNTENÉNK...

Mielőtt bejelentkeznénk egy szolgáltatóhoz, feltétlenül érdeklődjünk és tisztázzuk vele az alábbiakat!

Mibe kerül?

- Mennyit kell fizetni belépéskor?
- Jár-e a havi díjért korlátlan Internet-kapcsolat?

Hol vannak csatlakozási pontok?

- Van-e a körzetünkön belül PoP?
- Külföldi hívószámok is vannak?

Milyen segítséget nyújtanak?

- Mikor hívható a segélyvonaluk?

Kínálnak-e PPP – pont-pont protokoll Internet-kapcsolatot?

MEGÉRI?

Milyen programokat adnak?

- Jár-e web-böngésző, FTP, levelező- vagy hírolvasóprogram?
- Regisztráltak-e ezek a programok vagy nekünk kell őket regisztráltatni?
- Öntelepítő-k-e a programjaik?

Milyen a levelezési szolgáltatásuk?

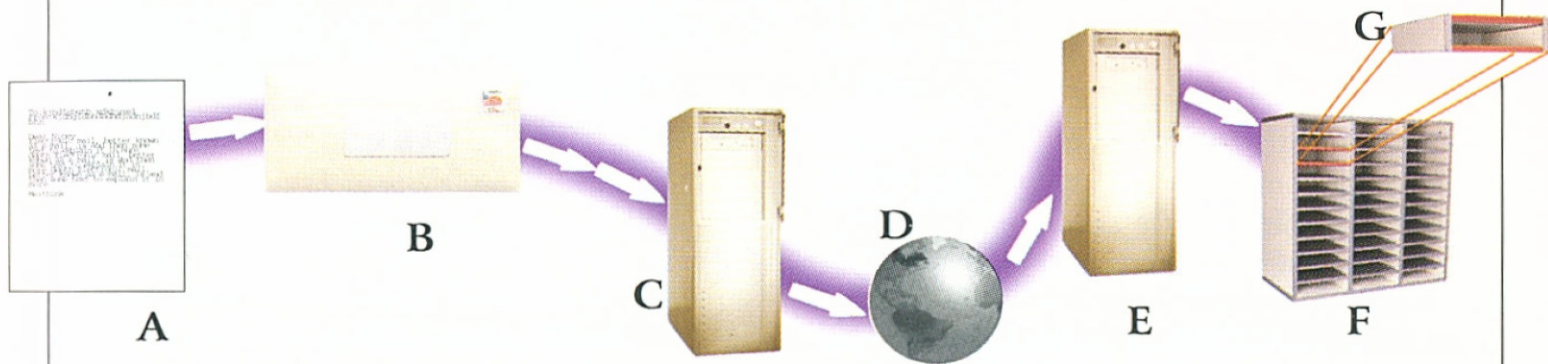
- POP3 – azaz bármely számítógépről elérhető vagy SMTP – egyszerű elektronikus levéltovábbító típusú-e a szolgáltatás?
- Mi lenne a levelezési címem?

ELEKTRONIKUS LEVELEZÉS

25 MI AZ ELEKTRONIKUS LEVÉL?

Az elektronikus levéllel – e-mail-üzenetet küldhetünk bárkinek, aki rendelkezik Internet-kapcsolattal – manapság a cégek többségének van levelezési címe. A levelünk nemcsak szöveget, hanem képeket és táblázatokat is tartalmaz-

hat. Legvonzóbb tulajdonsága, hogy küldeményünk percekben belül eljuthat a címzethez. A nekünk címzett levelek mindaddig a szolgáltatónál lévő „postaládában” maradnak, amíg legközelebb be nem jelentkezünk a Netre.

Elektronikus levél küldésének-vételének többféle módja van, de általában az alábbiak szerint zajlik:
A Egy levelezőprogrammal megírjuk az üzenetet.
B Amikor megcímeztük és elküldtük a levelet, a modemünk kódolja, és analóg jelként továbbítja a telefonvonalon. **C** A levél megérkezik a szolgáltatónk-

*hoz: ha a megadott levelezési cím érvényes, akkor továbbküldi a levelet. **D** Az adat végighalad a Neten. **E** Az adat megérkezik a címzett szolgáltatójához, aki elhelyezi azt a megfelelő postaládában. **F** A küldeményünk mindaddig a postaládákban marad, amíg a címzett be nem jelentkezik a Netre. **G** Végül a címzett*

modemje és számítógépe olvasható szöveggé alakítja vissza az adatokat.

LEVELEZÉSI CÍMEK

Az alábbi web-helyeken sok levelezési cím található:

<http://www.whowhere.com>

<http://okra.ucr.edu/okra>

<http://www.four11.com>

26 MILYEN EGY LEVÉLCÍM?

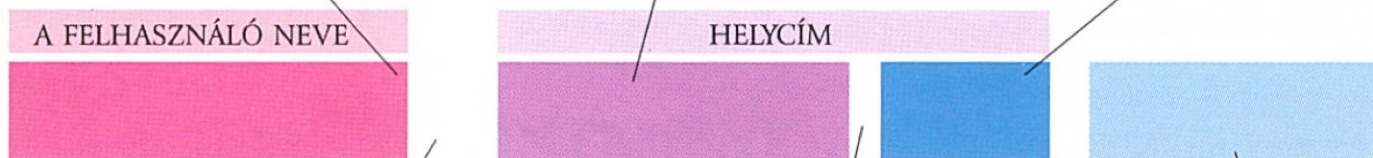
A levélcím két fő részből áll: a felhasználó nevéből és egy helycím-ből – domain. Ezeket az @ – ejtsd: „et”, póriasan: kukac jel választja el egymástól. Azt, hogy a helycím hány részből áll, az dönti el, hány

elágazás kell a levél pontos célba érkezéséhez. A címek egyediek, és pontosan kell megadni őket: szóköz vagy a kis- és nagybetűk fölcserélése hibás címzést eredményezhet.

A felhasználói nevet mi választjuk meg: bármi lehet, amit más még nem használ. Megadhatjuk a teljes nevünket, a keresztnévünket vagy egy álnevet. Egyes szolgáltatóknál a cím számokból áll.

A szolgáltató – host neve annak az intézménynek a neve, mely a Net elérését biztosítja, és a felhasználók közti üzenet-cseréért felelős.

A helycím utolsó része azt mutatja, hogy a szolgáltató melyik szervezeti típushoz tartozik – ez országonként más-más lehet. Például, az USA-ban az üzleti vállalkozások jele a .com, míg Angliában ugyannerre a .co jelzés szolgál.

A címben @ jel különíti el a felhasználói nevünket a szolgáltatóra utaló helycímtől.

A helycím egyes elemeit • jel választja el egymástól. Jegyezzük meg: a levélcím-ben nincsenek szóközők a pont előtt vagy után!

Ha a szolgáltató nem amerikai, akkor a helycím egy kéthetűs országkódot is tartalmaz. A jp japán, a hu magyar szervezetet jelöl.

27 TITKOSÍTÁS

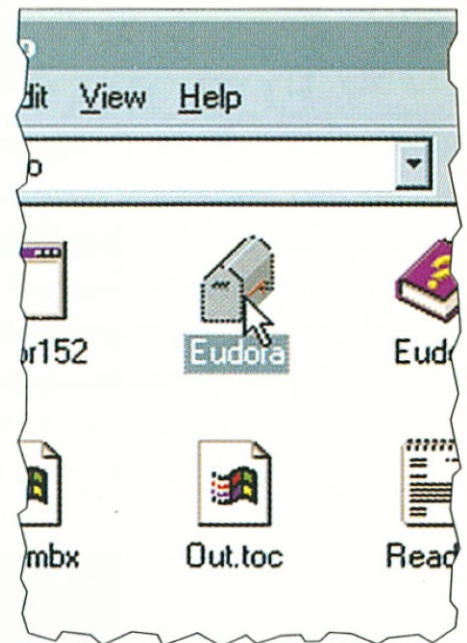
Ha bizalmas információt akarunk továbbítani elektronikus úton, legyünk körültekintőek, mert bárki elolvashatja azt, aki hozzáfér a címzett gépéhez. Ha leveleink védelmét fontosnak tartjuk, kérjünk tanácsot egy szakértőtől, hogy milyen módszerrel titkosítsuk őket.

28 LEVELEZŐ-PROGRAMOK

Az elektronikus levelezésnek rengeteg módja van: sok program kimondottan erre készült. Közülük talán a *Qualcom* cég *Eudora* programja a legismertebb, melynek ingyenes változata – *Eudora Light* az ftp.qualcomm.com címről tölthető le.

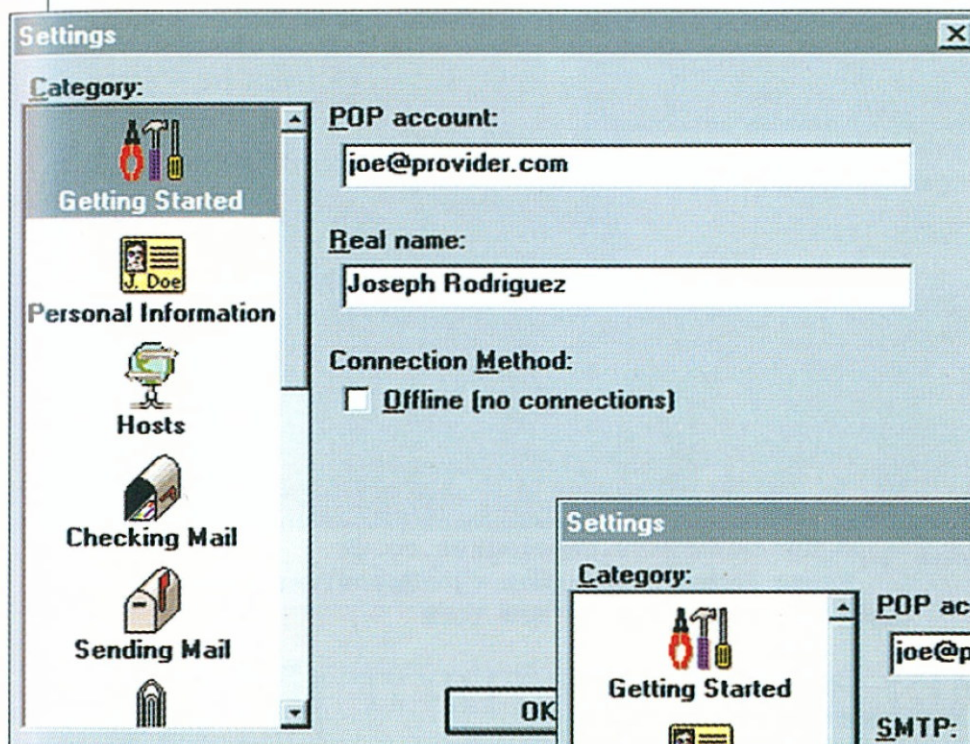
29 AZ EUDORA BEÁLLÍTÁSA

Az *Eudora* használatához POP3 csatlakozásra van szükség. A POP3 egy speciális levelezési protokoll. A legtöbb szolgáltató ezt használja. Ha nem tudjuk pontosan, hogy milyen protokollunk van, kérdezzük meg a szolgáltatónkat. Az *Eudora* első futtatásakor meg kell adnunk néhány adatot, például a levelezési címünket és a szolgáltatónk levelezőszerverének nevét. Ha felkészültünk, akkor nyissuk meg azt a könyvtárat, ahová az *Eudorát* telepítettük, és hajtsuk végre a következő lépéseket.

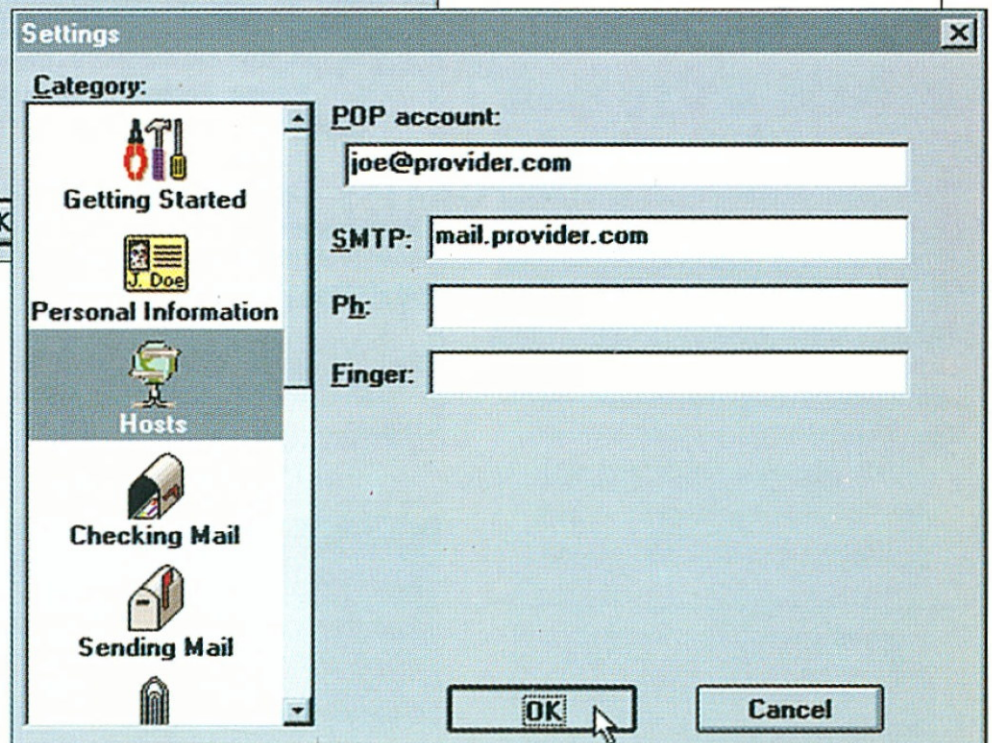

1 ↑ Kattintsunk kétszer az *Eudora* ikonjára. Ekkor megjelenik a *Settings* panel, melyen már ki van jelölve a *Getting Started* pont.

2 ← A *POP account* mezőbe írjuk be a levelezési címünket, a *Real name* mezőbe pedig a saját nevünket.

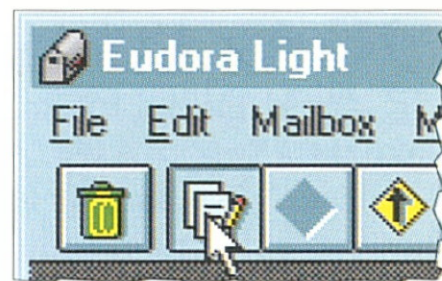

3 → Kattintsunk a *Category* panel *Host* ikonjára. Itt a *POP account* mezőben az előző lépésben beírt címünk lesz látható. Az *SMTP* mezőbe írjuk be a szolgáltatónk levelezőszerverének nevét, majd kattintsunk az *OK*-ra: ezzel végeztünk az *Eudora* beállításával.

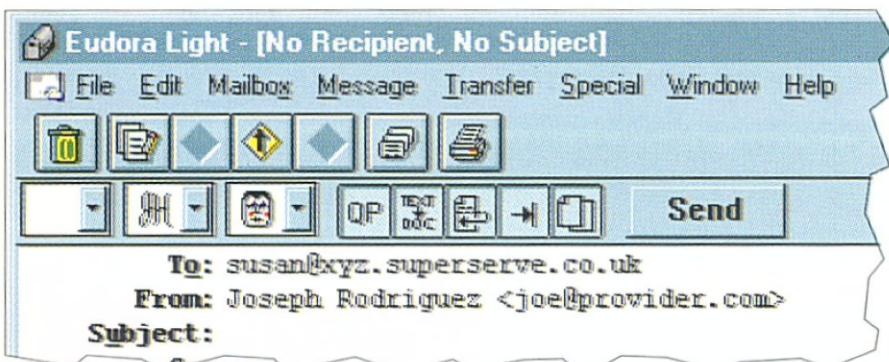

30 LEVÉLKÜLDÉS EUDORÁVAL

Ha befejeztük az alapbeállítást, már csak a címzett levelezési címét kell tudnunk. Ha online üzemmódban vagyunk – azaz bejelentkeztünk a hálózatra és elindítottuk az *Eudorát* –, akkor az alábbi példán bemutatott lépéseket követve küldhetjük el a levelünket. Persze azt is megtehetjük, hogy offline módban – amikor nincs élő kapcsolatunk a hálózattal – írjuk meg a levelünket, és csak később küldjük el azt.

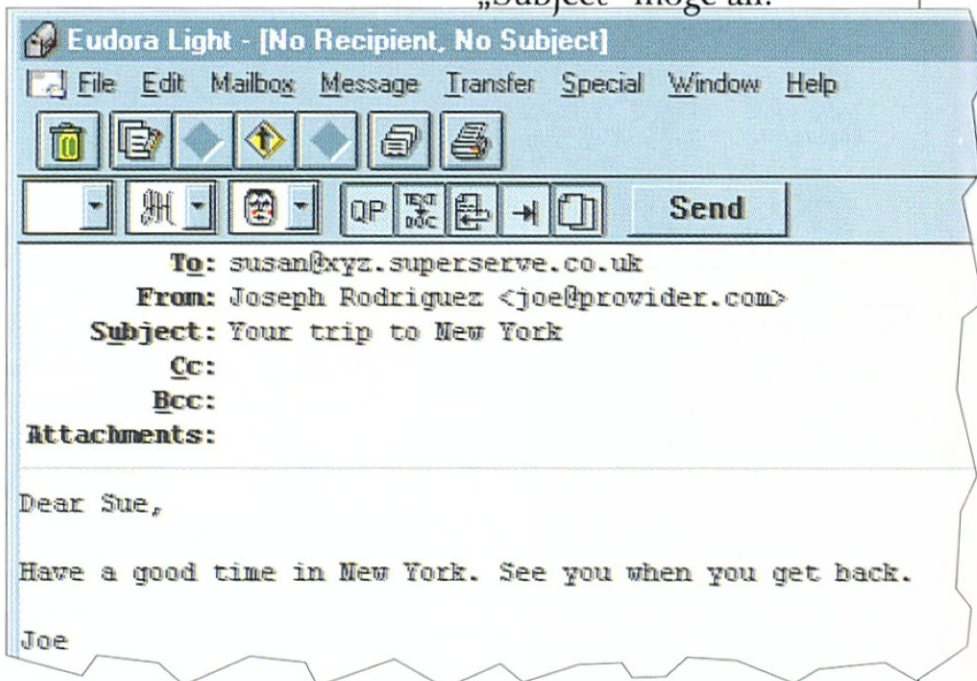

1 ↑ Kattintsunk rá a *New Message* gombra. Ekkor megjelenik a *No Recipient, No Subject* című ablak, ahol a nevünk és a címünk már ott látható a levél fejlécében.

2 ← A *No Recipient, No Subject* ablakban a „To” után írjuk be – általában kisbetűvel – a címzett levelezési címét, majd nyomjuk meg a *Tab* billentyűt: ekkor a kurzor a „Subject” mögé áll.

3 → A *Subject* sorban foglaljuk össze röviden a levél tárgyát, majd háromszor nyomjuk meg a *Tab* billentyűt. Ezután írjuk be az üzenetünket.

4 ↑ Ha készen állunk az üzenet elküldésére, kattintsunk a *Send* gombra.

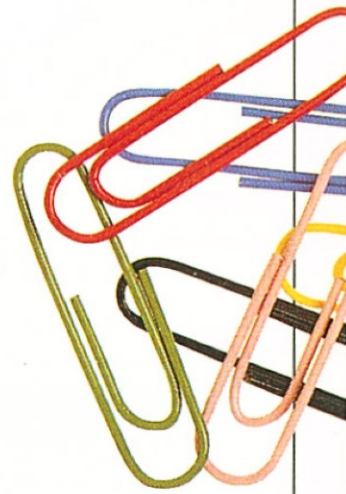
OFFLINE LEVÉLÍRÁS

Ha egyszerre több levelet akarunk elküldeni, írjuk meg őket offline üzemmódban, a Send gombbal várakoztassuk őket. Amikor ismét élő a kapcsolatunk a hálózattal, az összes üzenetet elküldhetjük a File menü Send Queued Messages parancsával.

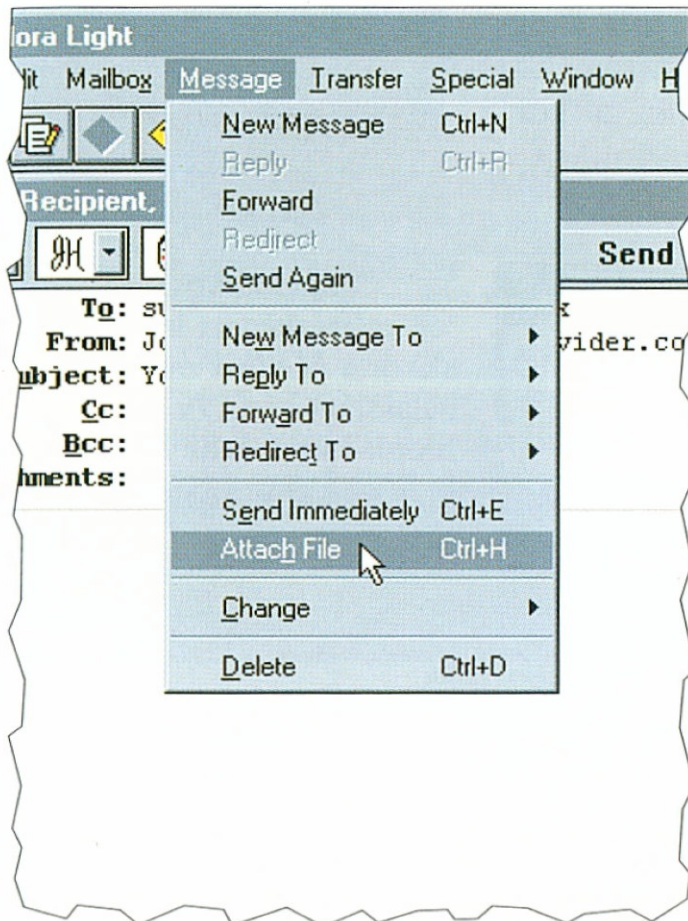
31 DOKUMENTUM CSATOLÁSA

A levelezőprogramok többsége megengedi, hogy leveleinkhez fájlokat csatoljunk. Az *Eudora* esetében ez úgy történik, hogy

mielőtt rákattintunk a *Send* gombra, kiválasztjuk a *Message* menüből az *Attach File* sort. Ekkor megnyílik az *Attach File* panel, és megkereshetjük a csatolandó fájlt a merevlemezünkön. A különféle levelezőprogramok nem mindig kompatibilisak. Ha a címzett nem tudja megneézni a csatolt fájlt, kérdezzük meg tőle, hogy milyen kódolási módszert használ a levelezőprogramja. A három leggyakoribb a MIME, a UUEncode és a BINHEX.

FÁJLCSATOLÁS

ÓRIÁSFÁJLOK KÜLDÉSE

Ha sok nagy fájlt akarunk küldeni, használjunk tömörítőprogramot. Időt és pénzt takarítunk meg vele.

32 MI TÖRTÉNIK TÉVES CÍMZÉSKOR?

Miként a hagyományos, az elektronikus leveleket is pontosan kell címezni. Ha a továbbító számítógép nem ismeri fel a címet, akkor figyelmeztetést küld nekünk. Ez az üzenet általában a következő bejelentkezésünkkel jut el hozzánk, de néha csak napokkal később. Egyes – főleg az online- – szolgáltatók automatikus visszajelzést küldenek, ha a levelünk célhoz ért, és a címzett elolvasta azt.

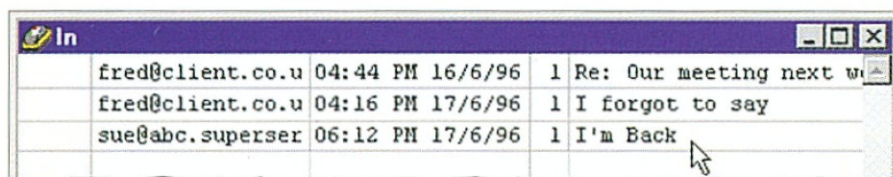
HASZNOS

ÖSSZEFOGLALÓK

Szoktassuk magunkat ahhoz, hogy tárgymegjelölést készítünk a leveleinkhez – ez különösen akkor fontos, ha levelezési listáknak írunk. Segítségével a címzett eldöntheti, hogy az üzenetünk mennyire sürgős neki.

33 LEVÉLFOGADÁS EUDORÁVAL

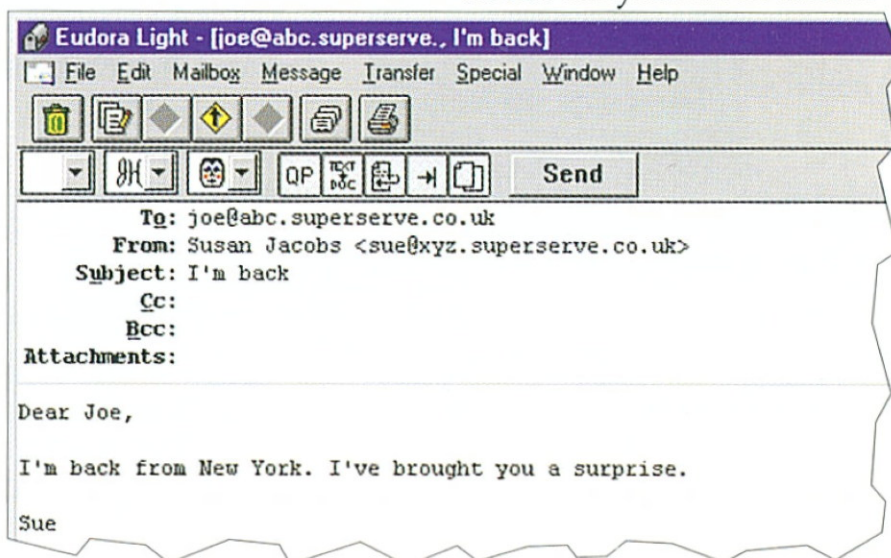
Amikor online üzemmódban dolgozunk, az *Eudora*t beállíthatjuk úgy, hogy automatikusan jelezze, ha levelünk érkezett. A *Special* menüből válasszuk ki a *Settings* sort, majd a *Category* panelen kattintsunk rá a *Getting Attention* ikonra. A megjelenő három választási lehetőség közül jelöljük meg az egyiket, majd kattintsunk az *OK*-ra. Ha nem kérünk figyelmeztetést az érkező leveleknél, akkor az alábbi lépéseket követve nekünk kell időnként ellenőriznünk a postaládánkat.

↑ Ha el akarjuk olvasni a beérkezett leveleinket, akkor a *Mailbox* menüből válasszuk ki az *In* sort. Ekkor kinyílik az *In* ablak.

2 ↑ Az *In* ablakban a címünkre érkezett levelek adatai láthatók. Ha valamelyiket el akarjuk olvasni, kattintsunk kétszer a megfelelő sorra.

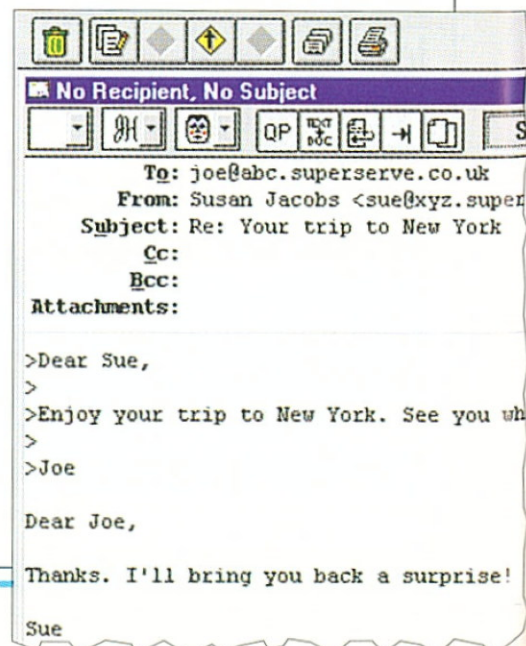
3 → Ekkor egy új ablak nyílik az üzenetnek. Az ablak címsorában a mi levelezési címünk és a levél tárgya áll.

34 VÁLASZLEVELEK KÜLDÉSE

Ha válaszolni akarunk egy levélre, levélolvasás közben válasszuk ki a *Message* menü *Reply* sorát. Ekkor egy új üzenet jön létre, melynek elején > jelekkel kiemelve ott állnak az eredeti levél sorai. Válaszunkban őrizzük meg az eredeti sorokat, így a címzett könnyen megkülönböztetheti a mi mondanivalónkat az övétől.

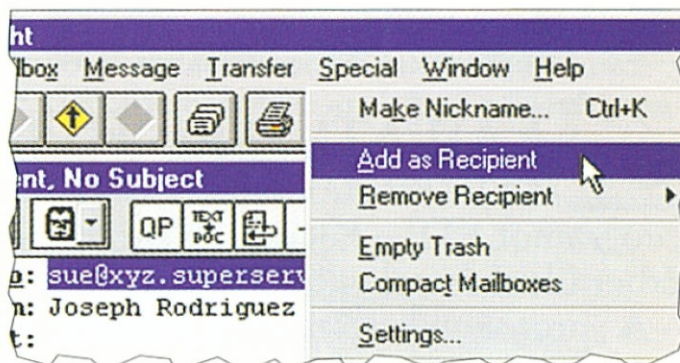
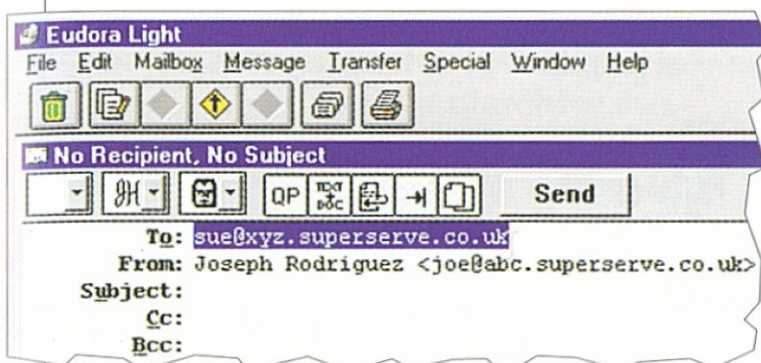
LEVÉL ÉS VÁLASZLEV.ÉL

35 CÍMJEGYZÉK KÉSZÍTÉSE

A legtöbb levelezőprogram módot ad címjegyzék készítésére, ahol tárolhatjuk és rendezhetjük e-mail címeinket. Az *Eudora* is képes erre: ha levelet akarunk küldeni,

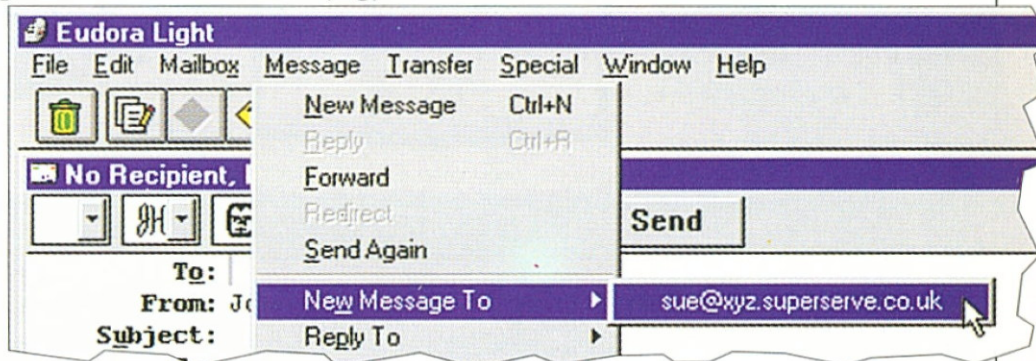
a címlistáról is kiválaszthatjuk a címet. A következő lépések megmutatják, hogyan vehetünk fel új címet a címjegyzékünkbe.

1 ↑ Levélírás közben úgy tárolhatjuk el a címet, hogy rávisszük a kurzort a cím elejére, majd az egér gombját lenyomva tartva végighúzzuk az egész címen, és így kijelöljük azt.

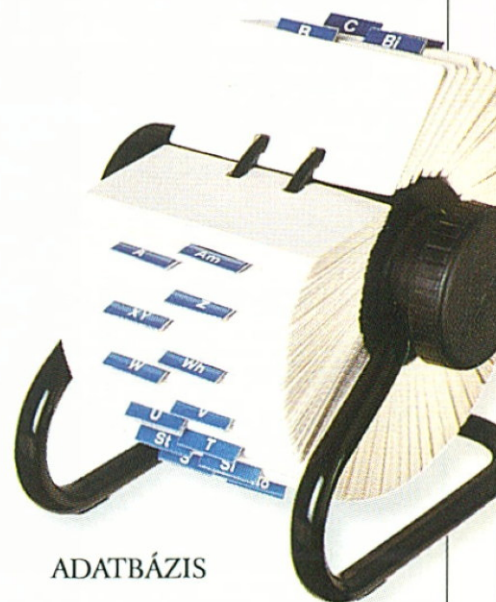
2 ↑ A *Special* menüből válasszuk ki az *Add as Recipient* sort, majd engedjük fel az egér gombját. Ekkor a cím bekerül a jegyzékbe.

3 → Válasszuk ki a *Message* menüből a *New Message To* sort, s az újonnan bevitt cím is megjelenik.

36 LEVELEZÉSI LISTÁK

A levelezési listák olyan adatbázisok, amelyeket meghatározott érdeklődésű körű emberek tartanak fenn. Több ezer különféle lista létezik. Ha bejelentkeztünk egyre, akkor rendszeresen megkapjuk a listára felkerülő új információkat. Minden levelezési listának van egy listaszervere. Ez egy távoli számítógép, mely nemcsak a listát használók nevét és címét tartja számon, hanem a tagoktól beérkezett leveleket is fogadja és továbbítja a többiek felé.

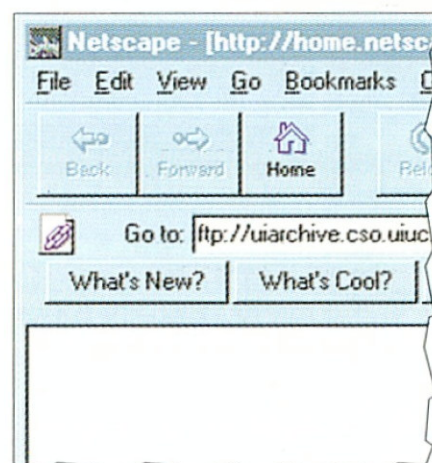
ADATBÁZIS

FÁJLOK LETÖLTÉSE

37 FÁJLÁTVITEL FTP-VEL

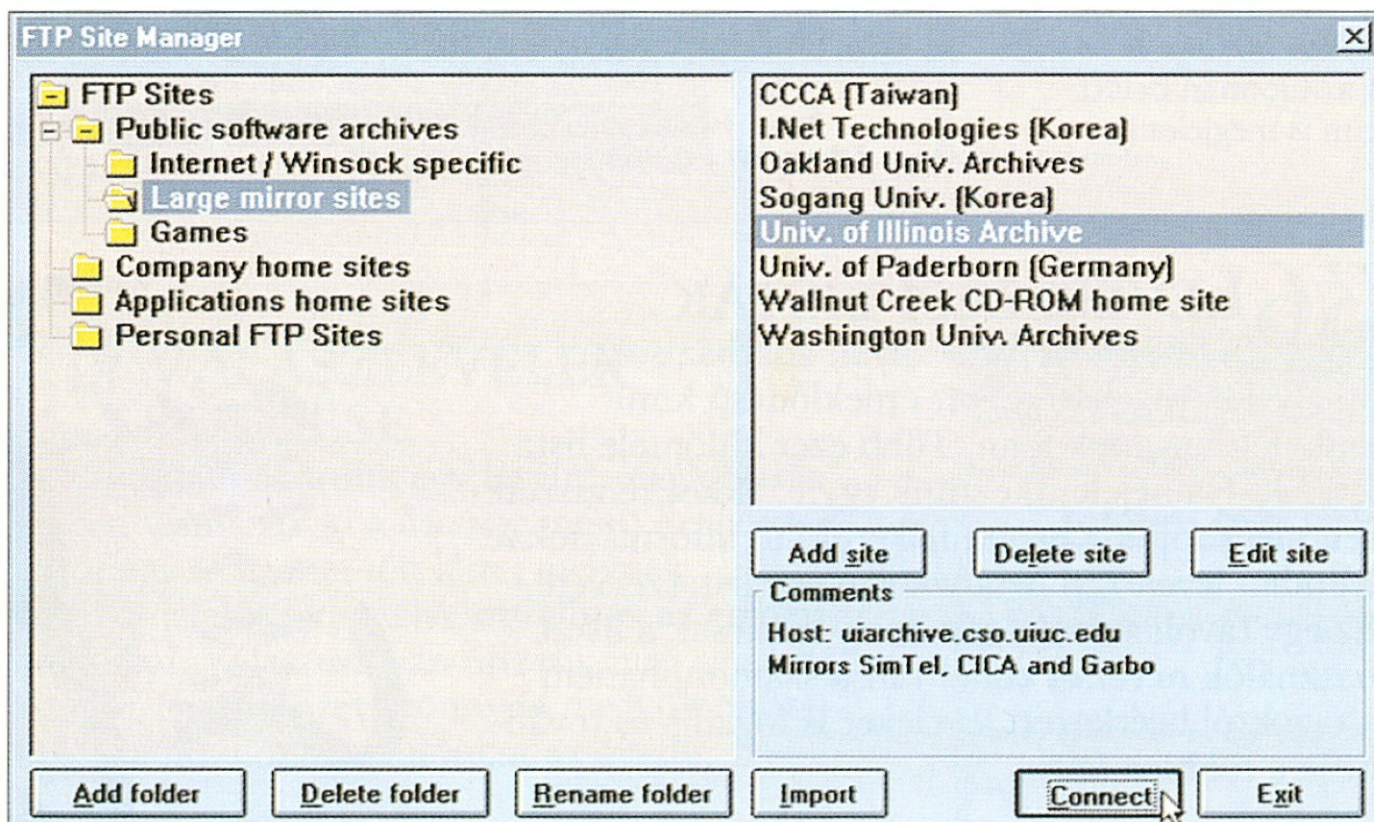
Az Interneten található milliányi fájl és programot FTP – fájlátviteli protokoll segítségével érhetjük el és másolhatjuk át a saját PC-nkre.

– A „protokoll” szó azokra a szabványos utasításokra utal, amelyek lehetővé teszik a fájlletöltést – függetlenül attól, hogy milyen számítógépünk van. Az FTP-vel történő fájlátvitelhez szükségünk van egy FTP-programra: ezt akár a szolgáltatóunktól is beszerezhetjük.

↑ FTP-ZÉS WEB-BÖN GÉ SZ Ö V E L

EGY FTP-KLIENSPROGRAM ↓

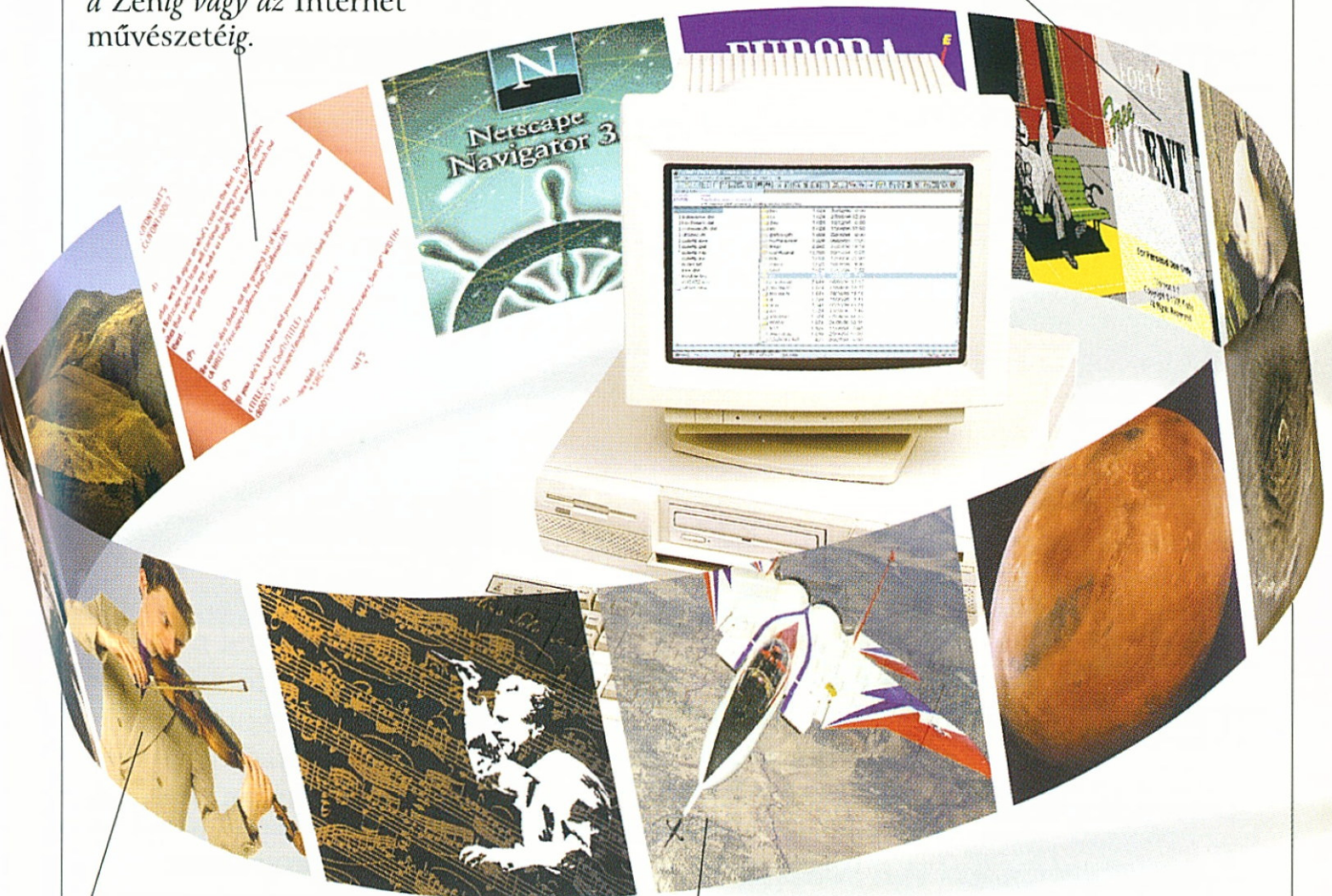
38 MIT TÁROLNAK A FÁJLOK?

Az Interneten hihetetlen mennyiségű információ található, melyet a világ bármely részéről elérhetünk. A magánszemélyek, az oktatási és kutatási intézmények,

az állami és üzleti szervezetek által számítógépen tárolt adatok mennyisége és köre már-már meghaladja az ember felfogóképességét.

Sokkal több letölthető információ van a Neten, mint azt elsőre gondolnánk. A Gutenberg Project archívumában – a uiarchive.cso.uiuc.edu/pub/etex/gutenberg címen például többezernyi elektronikus szöveget találhatunk – Aiszóposz – Ezópus Ūrmesítől a Zenig vagy az Internet művészetéig.

Sokféle programot próbálhatunk ki, sőt gyakran korlátozás nélkül használhatjuk őket. Az ftp.microsoft.com helyről például Windows 95 meghajtókat és továbbfejlesztéseket tölthetünk le.

Egyes FTP-helyeken szavak, zene és különféle hangok találhatóak. Például a Star Trek tv-sorozatból találhatunk hangklipeket az ftp.cc.umanitoba.ca címen.

Fényképek, videók, animációk, illusztrációk, filmjelenetek – szinte mindenfajta kép megtalálható a különféle FTP-helyeken. Például az explorer.arc.nasa.gov/pub/SPACE címről gyönyörű felvételek tölthetők le a világűrrel.

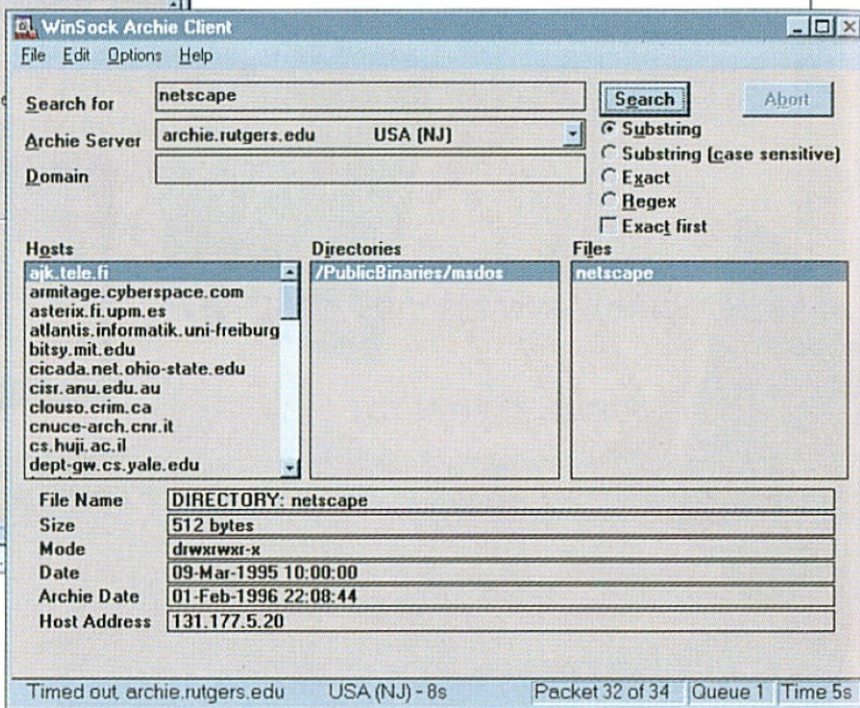
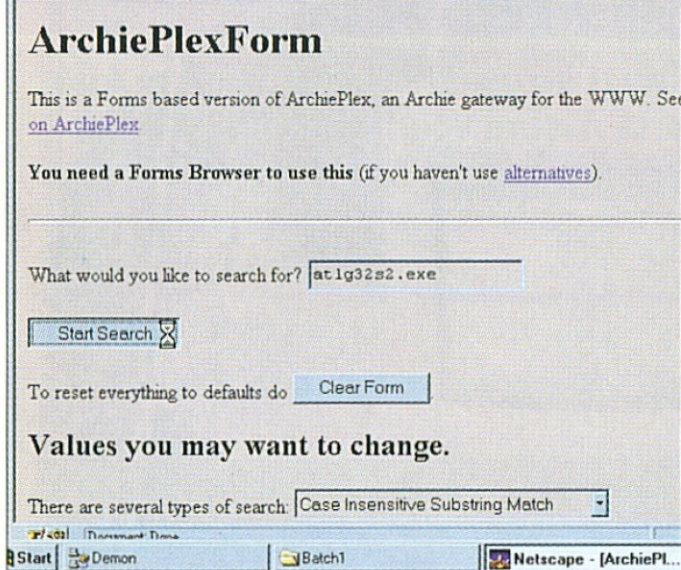
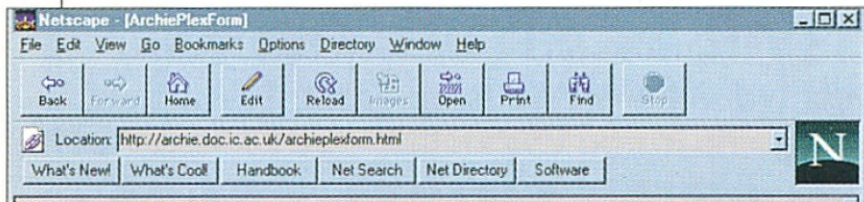
39 HOL KERESSEM?

A Net és egyben az FTP egyik fő problémája, hogy nehéz behatárolni, mi érhető el, és hol keressünk. Az egyik megoldás az, hogy egy FTP-helyekre szakosodott adatbázisban, az Archie-ban kutatunk. Az Archie a <http://archie.internic.net> címen érhető el a Webről, de a

világon még tucatnyi más Archie-szerver is működik. Az Archie adatbázisából egy fájlt vagy programot a teljes vagy részleges név megadásával kereshetünk ki. Az Archie külön e célra kifejlesztett kliens-programokkal, például a WSArchie-val is elérhető.

← WEB-KERESÉS

Archie-keresés a Netscape Navigator web-böngészővel.

WSARCHIE→
Archie-adatbázisok elérésére kifejlesztett kliensprogram.

OLVASSUK EL AZ UTASÍTÁSOKAT

Amikor bejelentkezünk egy FTP-helyre, olvassuk el a nyitóképernyőn látható utasításokat. Egyes FTP-programok bejelentkezéskor automatikusan megnyitják a „readme” – olvass el képernyőket.

40 BEJELENTKEZÉS EGY FTP-HELYRE

Ahhoz, hogy elérjünk egy FTP-helyet és fájlokat tölthessünk le róla a PC-nkre, FTP-programra vagy fájltvitelre is alkalmas web-böngészőre van szükség. A szolgáltatóunktól valószínűleg kapunk ilyen programot, de a Neten is sok jól használható program található.

41 NÉPSZERŰ FTP-PROGRAMOK

A három legnépszerűbb FTP-program:

- *CuteFTP*: Próbaprogram, melynek *FTP Site Manager* ablakából rengeteg FTP-cím érhető el.
- *WS-FTP32*: Ingyenes, könnyen kezelhető program. További információkat a http://www.csra.net/junodj/ws_ftp32.htm címen találhatunk róla.
- *FTP Explorer*: Nem üzleti alkalmazás esetén ma még ingyenes. Hasonlít a *Windows Explorer*jéhez. A <http://www.windows95.com/apps/ftp.html> címen érhető el.

WINDOWS 95
FTP-PROGRAM

A Windows 95-höz jár egy parancstovábbító rendszerű FTP-program, melyben UNIX-szerű – a Telnethen is használthoz hasonló – parancsokat kell beírni. A programot a Start menü Run sorának kiválasztásával, majd az ftp begépezésével indíthatjuk el. Főként gyakorlott felhasználóknak ajánlott.

42 MI AZ „INGYENSZOFTVER”?

A Netről szabadon letölthető programok nem feltétlenül ingyenesek, ezért letöltés előtt mindig olvassuk el a fájlok ismertetőit. Némelyikhez ugyanis jogi kikötéseket fűznek, melyeknek eleget kell tennünk. A legtöbb program tartalmaz egy szövegfájlt, melyben a szerzőre, az engedélyre és a teendőinkre vonatkozó információk találhatók.

Próbaprogram – shareware

- Ingyen letölthető.
- Korlátozott ideig ingyenes.
- Szerzői jogvédelem alatt áll.
- Ha a próbaidő után is használni akarjuk, akkor regisztráltatni és fizetni kell érte.

REGISZTRÁLTASSUK A PRÓBAPROGRAMOT

A regisztrálás többlétszolgáltatással jár – technikai segítséget kaphatunk, ingyen juthatunk a javított verziókhöz. A regisztrációs díj a termékek továbbfejlesztését is lehetővé teszi.

Közprogram – public domain

- Ingyen letölthető és használható.
- Nem védi szerzői jog.
- Megváltoztatható és üzleti célra is felhasználható.
- A szerzőnek ki kell nyilvánítania róla, hogy közprogram. Ennek hiányában úgy kell tekintenünk, mintha szerzői jog védené.

Ingyenprogram – freeware

- Ingyen letölthető és használható.
- Nem kell regisztráltatni.
- Szerzői jogvédelem alatt áll.

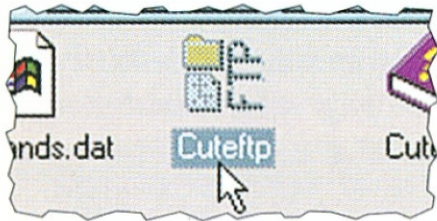

INGYENPROGRAMOK

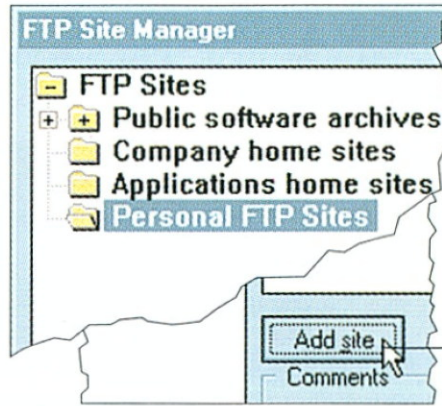
43 FÁJLÁTVITEL CUTEFTP-VEL

Az Internetről letölthető *CuteFTP* próbaprogram *FTP Site Manager* ablakán át egyszerűen érhetjük el a különböző FTP-

helyeket. Ha megtörtént a program telepítése, kövessük az alábbi utasításokat, amelyek megkönnyítik a dolgunkat.

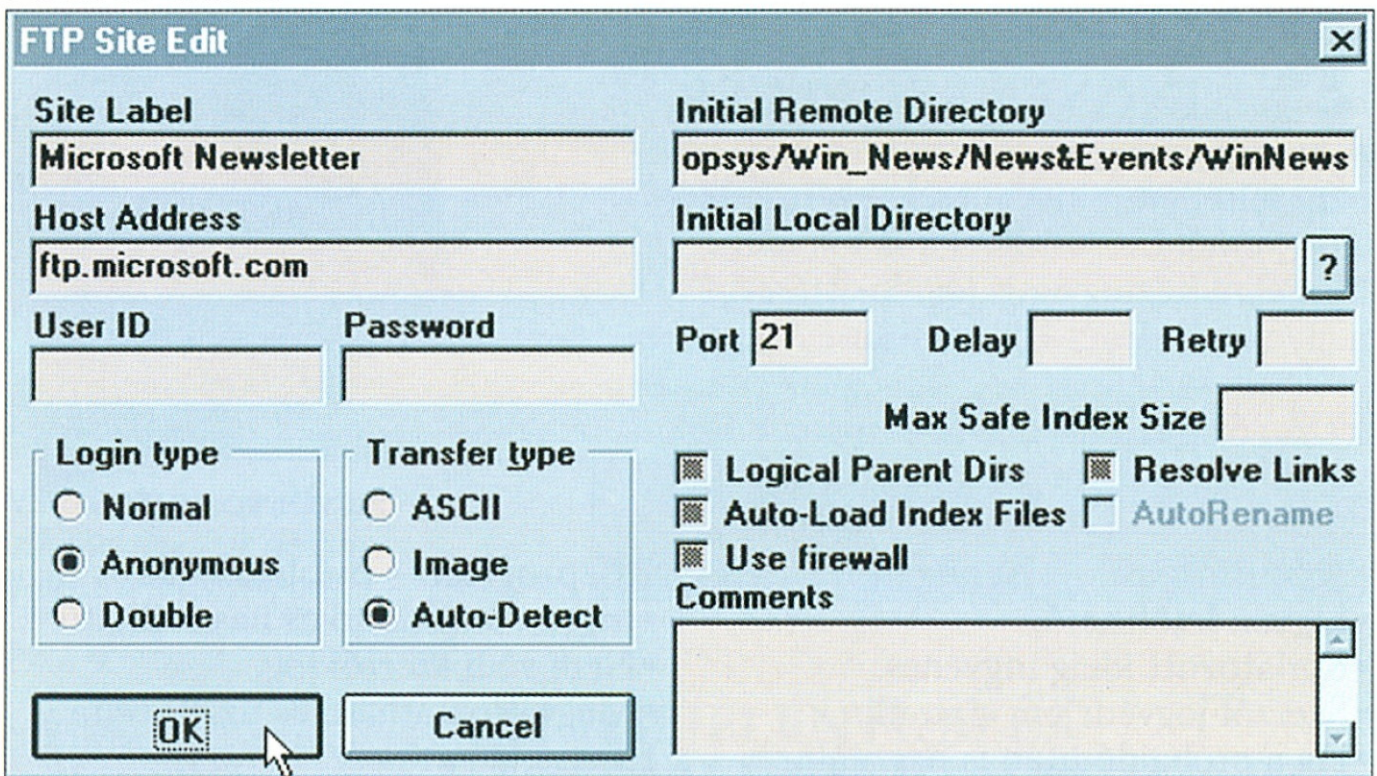

1 ↑ Kattintsunk kétszer a *CuteFTP* könyvtárban található *CuteFTP* ikonra. Ekkor megnyílik a *CuteFTP* ablaka.

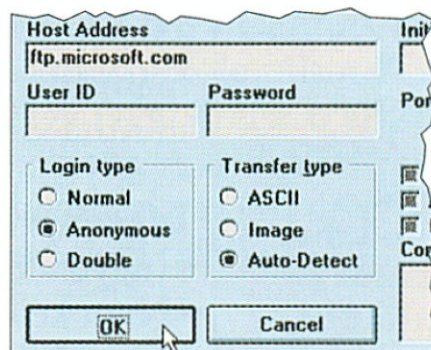

2 ← Az *FTP Site Manager* ablakban – mely szintén megnyílt – kattintsunk a bal oldali *Personal FTP Sites* sorra, majd az *Add site* gombra.

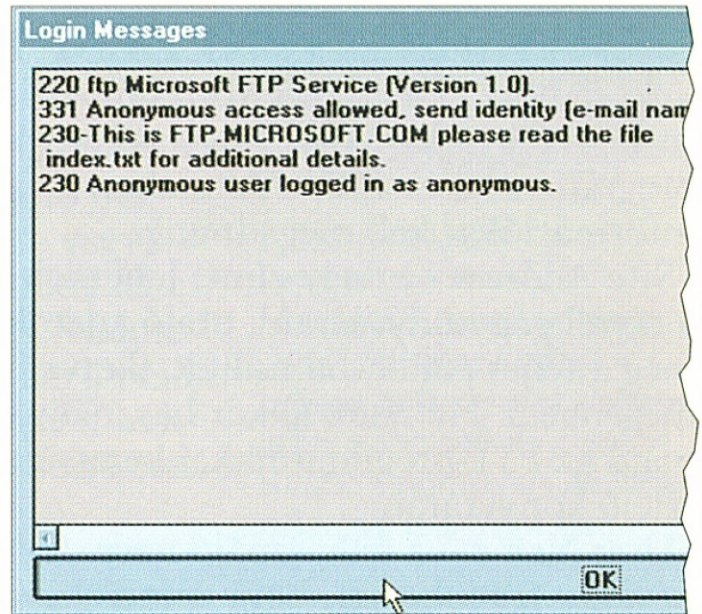
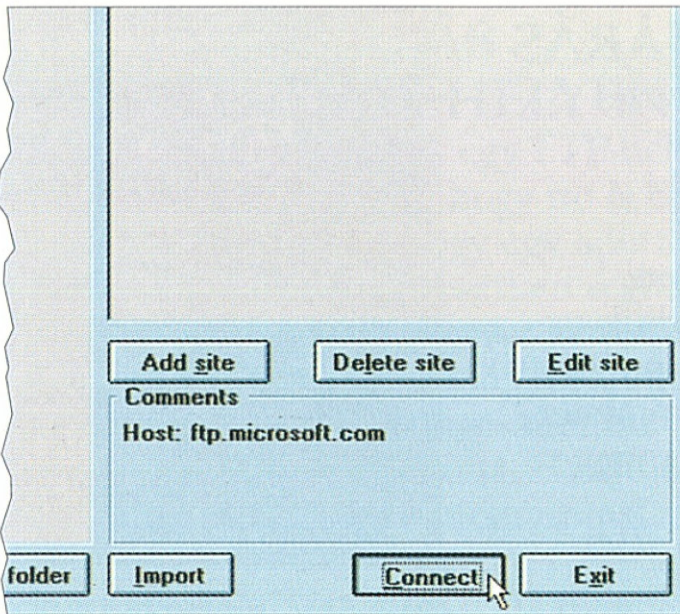
Kattintsunk az *Add site* gombra

3 ↑ A hely azonosítására írunk be a *Site Label* mezőbe egy nevet. Ezután adjuk meg a *Host Address* mezőbe a hely címét, az *Initial Remote Directory* alatti mezőkbe pedig az elérni kívánt távoli könyvtárak adatait.

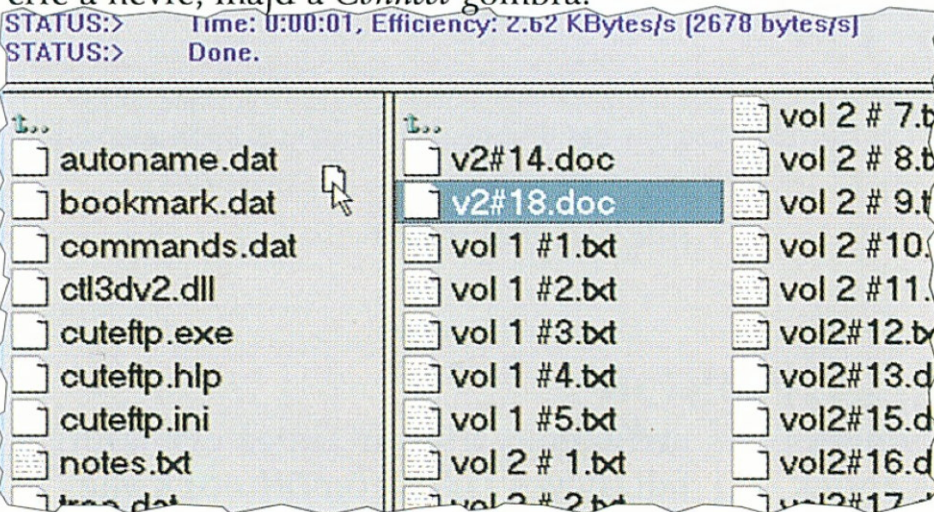

4 ← Jelöljük ki a *Login type* panel *Anonymous* pontját és a *Transfer type* panel *Auto-detect* pontját. A *Password* mezőbe írjuk be az elektronikus címünket, majd kattintsunk az *OK*-ra.

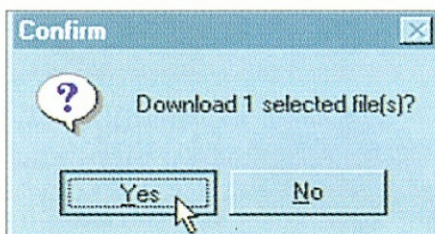

5 ↑ Az *FTP Site Manager* ablakában ekkor láthatóvá válik az előbb megadott név. Kattintsunk rá előbb erre a névre, majd a *Connect* gombra.

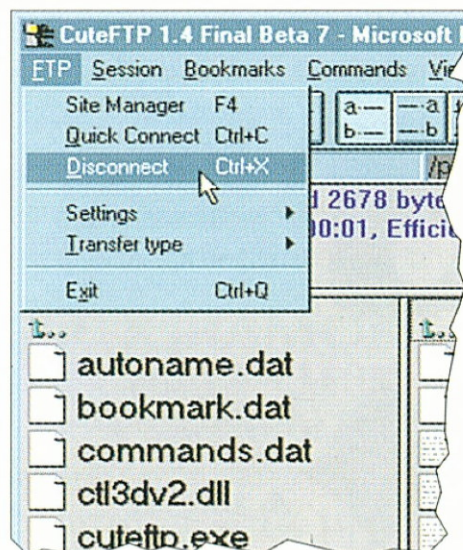
6 ↑ Olvassuk el a képernyőn megjelenő üdvözlést vagy közleményt, majd kattintsunk az *OK*-ra.

7 ← Ha sikerült a bejelentkezésünk, akkor a *CuteFTP* ablak jobb oldali paneljén megjelenik a távoli hely könyvtárjegyzéke. Ha át akarunk másolni egy fájlt a PC-nkre, kattintsunk rá a jobb oldali panelre és húzzuk át a bal oldalra.

8 ↑ Ekkor megnyílik a *Confirm* ablak. Itt kattintsunk rá a *Yes* gombra. Ha a fájlátvitel megtörtént, a neve megjelenik a bal oldali listában.

9 ← Ha meg akarjuk szakítani a kapcsolatot, válasszuk ki a *CuteFTP* ablakban a *Disconnect* sort.

KOMPATÍBILIS
Mielőtt letöltenénk egy fájlt, ellenőrizzük, hogy kompatibilis-e a PC-nkkel vagy igényel-e különleges segédeszközt a használata.

44 BEJELENTKEZÉSI ELJÁRÁS

Az FTP-helyekre történő bejelentkezés menete független attól, hogy milyen FTP-programot használunk. Általában az alábbi információkat kell megadnunk:

- Site Address – a hely címe: lehetnek benne a távoli gép könyvtáaira utaló adatok. Adjuk meg a teljes címet, ha tudjuk, illetve ha a program megengedi. Ha nem, akkor használjuk a fő címet, majd az FTP-programunkkal keressük ki a megfelelő könyvtárat.
- User Name – a felhasználó neve: felhasználói névként írjuk be azt, hogy **anonymous**.
- Password – jelszó: jelszóként adjuk meg a levelezési címünket.

GYORS SZOLGÁLTATÁS
A Pipex Dial menünek van egy FTP gyorsbillentyűje.

45 NÉVTELEN FTP

Amikor fájlt akarunk letölteni egy távoli helyről, előbb be kell jelentkezünk az adott számítógépre. A legtöbb FTP-helyen ezt

egy különleges belépési lehetőség könnyíti: amikor a gép a felhasználói nevünket kérdezi, csak írjuk be, hogy **anonymous**.

46 GYAKORI FÁJLTÍPUSOK

Az FTP-helyeken található fájlok különféle típusúak, és ennek megfelelően más-más kiterjesztéssel rendelkeznek. A fájlnevben szereplő kiterjesztés tájékoztat bennünket

arról, hogy mit tartalmaz egy adott fájl. Egyes fájlok tömörítettek vagy kódoltak, ezért speciális programokra van szükség, hogy „érthetővé” tegyük őket.

← KÉPEK
A leggyakoribb kiterjesztések: jpg, gif, tif, bmp, ped.

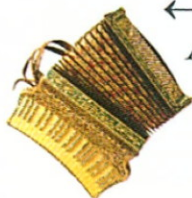
← AUDIO
A legáltalánosabb formátumok: wav, mid, voc, au.

← VIDEO
Videofájl-kiterjesztések: avi, mov, dl, gr, mpg.

← PROGRAMOK
A futtatható programok kiterjesztése általában: com, exe, bat.

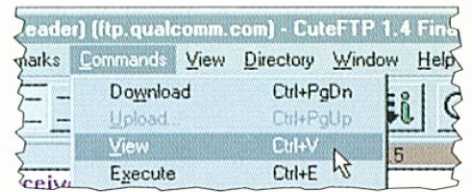
← TÖMÖRÍTETT FÁJLOK
A kiterjesztésük lehet: zip, lzh, gz, Z, zoo, arj.

← SZÖVEG
A szöveges fájlok kiterjesztése lehet: txt, doc, ps, eps, htm, html.

47 NAVIGÁLÁS EGY FTP-HELYEN

Miután bejelentkeztünk egy FTP-helyre, általában körül szeretnénk nézni, hogy mi is található ott, de az is előfordulhat, hogy egy adott fájlra vagyunk kíváncsiak. Mindenkét esetben segítségünkre lehet, ha előbb elolvassuk a szerver gép „help”, „readme” vagy „index” tájékoztató fájljait. A következő példa azt mutatja, hogyan böngészhetünk a könyvtárakban a CuteFTP programmal. Hasonló módon kereshetünk a többi FTP-programmal is.

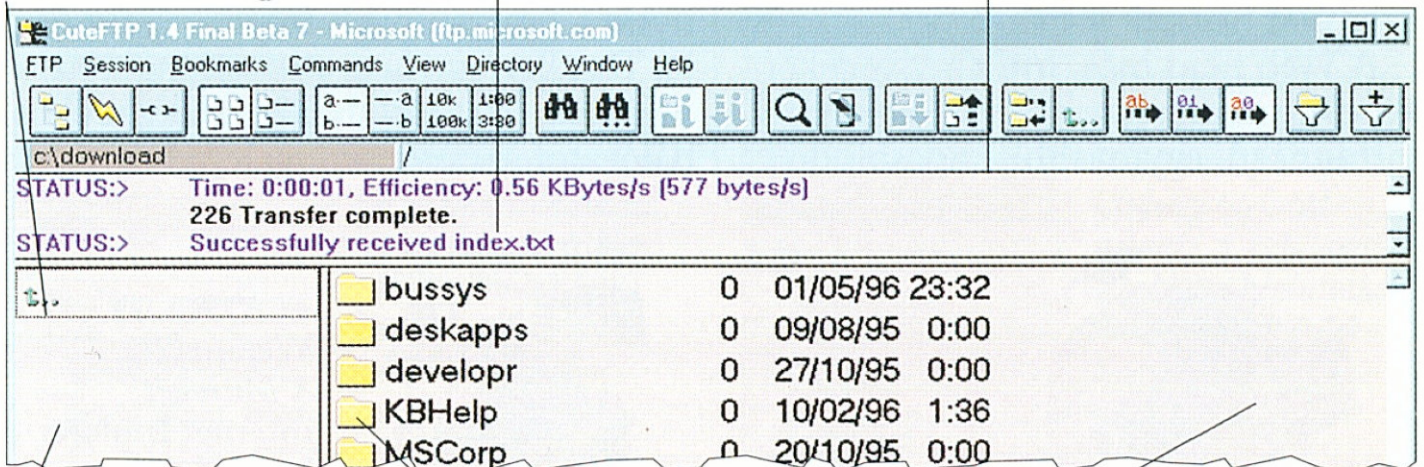

↑ SZÖVEGFÁJLOK
MEGTEKINTÉSE
Ha „index”, „readme” vagy „help” fájlhoz hasonló szöveges fájlt akarunk elolvasni, akkor mutassunk rá a nevére, majd a Commands menüből válasszuk ki a View sort.

Ha egy feljebb lévő könyvtárba akarunk lépni, kattintsunk kétszer erre a jelre. Ha nem látszik a jel, akkor a szerver főkönyvtárában – root vagyunk.

Az állapotablak az FTP-kapcsolat állásáról ad információt: például, hogy hol tart a fájlátvitel.

Ez a sor az aktív könyvtárakat mutatja. Jelenleg a PC download nevű könyvtára és a szerver főkönyvtára van nyitva.

A bal oldali panel a PC merevlemezéhez tartozik. Itt a download alkönyvtár van nyitva, ahová a Netről letöltött fájlok kerülnek.

Ha egy alkönyvtár tartalmát akarjuk megnézni, kattintsunk kétszer az ikonjára.

A jobb oldali panel az FTP-szerverhez tartozik. Innen választjuk ki azt a könyvtárat, ahonnan fájlokat akarunk áttölteni a PC-nkre.

48 ANTIVÍRUSPROGRAMOK

A számítógépünket csak akkor védhetjük meg a vírusoktól, ha használat előtt a hálózatról letöltött fájlokat átvizsgáljuk egy vírusölő programmal. A Neten több ilyen ingyenes és próbaprogram – 42. tipp található.

VÍRUSVESZÉLY!

WORLD WIDE WEB

49 MI A WORLD WIDE WEB?

Az Internet-használók többsége szerint a World Wide Web – WWW – a világhálózat legérdekesebb és leggyorsabban fejlődő része. Több mint 15 millió „web-oldal” létezik, és minden hónapban több ezer újat hoznak létre.

A Web nem más, mint szövegeket, képeket, hangokat, videoklipeket tartalmazó, egymáshoz kapcsolódó

oldalak sokasága. A Web arra is használható, hogy a Net más részein található fájlokat és dokumentumokat megnézzük vele.

A Web alapját az 1980-as években kifejlesztett HTML – hipertextleíró nyelv – programnyelv képezi. Tervezője, Tim Berners-Lee, egy tudományos információt tartalmazó, elektronikus hálózatot szeretett volna létrehozni.

← A LEGJOBB WEB-HELYEK
A Microsoft Internet Explorer kezdőoldalán kattintsunk kétszer a Best of the Web gombra, és máris láthatóvá válik a legjobb web-helyek naprakész listája.

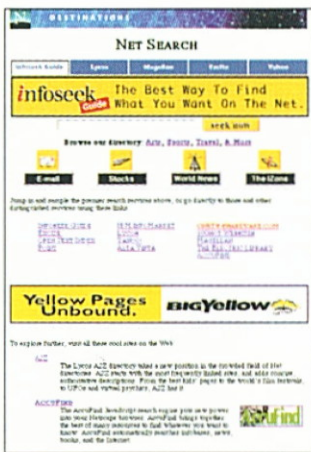
Az összefűzött dokumentumok szövegeket, képeket, hangokat, videoklipeket és hirdetéseket tartalmazhatnak.

50 MIRE HASZNÁLHATÓ A WEB?

A Web oldalain tömegtelen információ található, mégpedig vonzó, érdekes és interaktív formában. A Weben történő böklészás leginkább egy multimédiás CD-ROM használatához hasonlítható: csak rá kell kattintanunk a képernyő egy „élő” területére, és máris megjelenik egy másik, vele kapcsolatos oldal. A legszórakoztatóbb web-helyeket általában önkéntesek hozzák létre. Bármí is legyen a kedvenc témánk, a Weben biztosan van olyan hely, melyet hozzánk hasonló érdeklődésű emberek tartanak fenn.

ÜZLET →

Amikor a cégek többsége rájött, hogy rengeteg potenciális ügyfelet érhetnek el a Weben, megnőtt a hirdetéssel vagy közvetlen eladással foglalkozó web-helyek száma.

← KUTATÁS
A Weben számos tudományos, kormány- és ipari szervezet tesz közzé fontos adatokat, így az érintett felhasználók számára igen hasznos eszköz lett a Web.

← MAGÁNÜGYEK
Sok felhasználó készít saját web-oldalt, és ezáltal egy nagy közösség tagjaivá válnak. A web-lapon általában bemutatkoznak és leírják érdeklődési körüket.

51 LEVELEZÉS A WEBEN

Ha sokat használjuk a Webet, akkor kényelmesebb lenne, ha a web-böngészőnkkel elektronikus levelet is írhatnánk. A böngészők közül erre például a Netscape Navigatort használhatjuk: kattintsunk rá a Window menüben lévő Mail ikonra, és már benne is vagyunk a levelező ablakában.

52 SZÖRFÖZÉS A WEBEN

Kalandozni jó. Ha azonban az elérhető helyek óriási száma bizonytalanná tesz bennünket, használjuk ugródeszkának a Netscape cég What's New – <http://home.netscape.com/home/whats-new.html> és What's Cool – <http://home.netscape.com/home/whats-cool.html> web-oldalait.

53 MI TALÁLHATÓ EGY WEB-OLDALON?

A web-oldalak különfélék lehetnek. A legegyszerűbbek csak szövegesek, a merészebbek azonban animációt, hangot és interaktív részeket is tartalmaznak. Számos web-oldal lehetővé teszi, hogy képeket, hangokat, videoklipeket

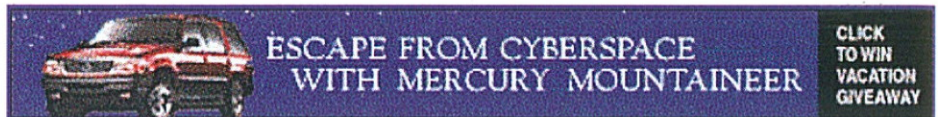
vagy akár adatokat és programokat töltsünk le róluk. Sok lapon találhatunk további – esetleg más helyeken lévő – oldalakra mutató ugrópontokat, illetve levelezési címet, melyen keresztül kapcsolatba léphetünk az oldal gazdájával.

MILYEN EGY JELLEGZETES WEB-OLDAL?

Jellegzetes web-oldal tulajdonképpen nincs is, de a jobb oldali kép szép példája egy színes, jól szervezett web-helynek. Szöveges és képes ugrópontokat, receptgyűjteményt és interaktív online hivatkozásokat tartalmaz – valamint lehetőséget ad arra, hogy kedvenc receptjeinket elküldjük barátainknak.

Képek, gombok és ikonok biztosítanak kapcsolatot más web-lapokkal vagy web-helyekkel. Egyes képek, például a térképek, sok ugróponttal rendelkeznek. Ha a kurzorunk alakja megváltozik, amikor elhaladunk egy kép felett, akkor ott ugrópont van.

A szövegekben lévő ugrópontokat általában aláhúzással vagy eltérő színnel jelölik.

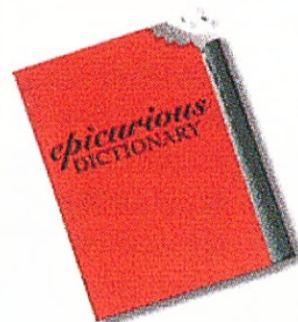
[Eating](#) | [Drinking](#) | [Playing](#) | [Bon Appétit](#) | [Gourmet](#) | [Home](#) | [Text-Only](#)
[Home](#)

epicurious EATING

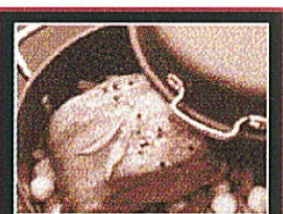
The Essential Restaurant Guide

A city-by-city survey of the best bites in town

A Linked Lexicon

Feed here, and you'll never have to eat your words

Recipe File

Tell us what you're craving—and whether it's lemon tea cake or lamb tagine, we'll tell you how to make it

ALSO FEATURED

[Food for Love](#): A rich sampler of Valentine's Day menus, [recipes for two](#), [cocktail](#) and [champagne](#) suggestions - and; a [loving postcard](#) from Jane and Michael Stern

[Gail's Recipe Swap](#): A forum for curious cooks
[The Jewish Holiday Kitchen](#): Recipes and lore from Joan Nathan

[Just Folk](#): A forum for hashing over the wherefores and whereabouts

JÓL MEGTERVEZETT WEB-OLDAL

54 A WEB-HELYEK AZONOSÍTÁSA

A web-helyek címe mindig **http://** jelzéssel kezdődik. A **http** – hipertext-átviteli protokoll arra a hálózaton át történő szabványos átviteli módszerre utal, mely a

HTML web-oldal-készítő nyelvvel készített dokumentumok hálózaton át történő továbbítására szolgál. Minden web-oldalnak egyedi címe, úgynevezett URL-je van.

WEB-CÍMEK

A web-címet nagyon figyelmesen írjuk be. Nem lehet benne szóköz, és a pontok elhelyezkedésére is érzékeny. A címek általában kisbetűsek, de néha nagybetűt is tartalmaznak.

A **www** a kiszemelt web-szerver nevét jelzi. Bár sok variáció elképzelhető, a szerver neve gyakorlatilag mindig „www”.

A **/home.html** a szerver alkönyvtárait jelöli. Jelen esetben a fájl neve „home”, kiterjesztése pedig HTML.

A **http://** jelzi a böngésző-programunknak, hogy egy web-helyet szeretnénk elérni. A „http” betűk után mindig kettőspont és két perjel áll, ahogy azt a példa is mutatja.

A **.superserve** a web-hely neve vagy helycíme. Ez az a szervezet, melynek számítógépén az adott web-oldal található.

Ez a toldalék mutatja meg a szervezet típusát. A példában szereplő **.com** azt jelöli, hogy a superserve egy üzleti vállalkozás.

55 MI A HIPERTEXT?

A „hipertext” azt jelenti, hogy a dokumentum egyes részei más pontokra utaló mutatókat tartalmaznak, dokumentumon belül vagy kívül. A legtöbb web-oldalt HTML segít-

ségével készítik. A HTML olyan utasítások halmaza, melyeket egy dokumentumba illesztve kialakíthatjuk annak formáját, és összekapcsolhatjuk más dokumentumokkal.

56 MI A WEB-BÖNGÉSZŐ?

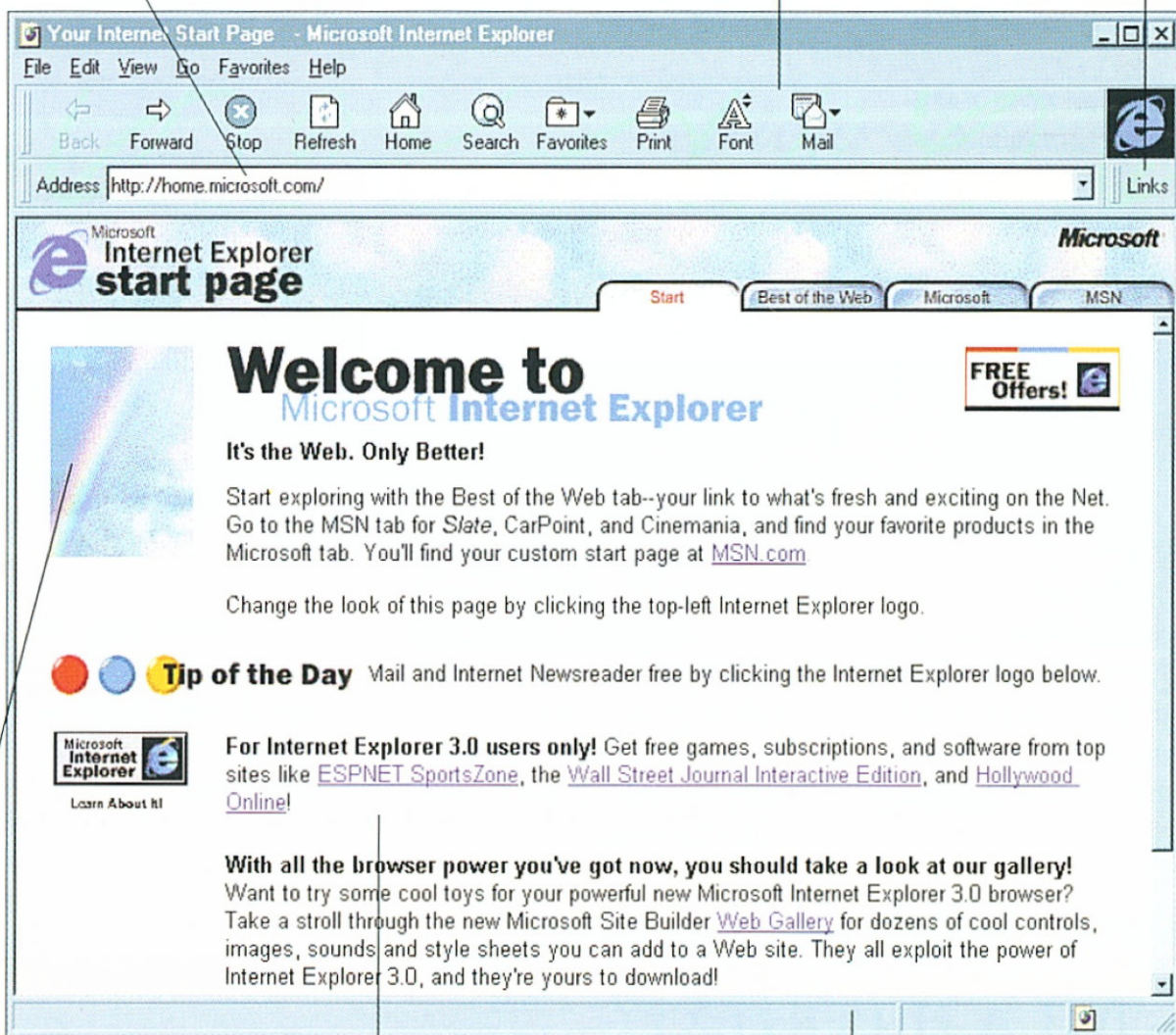
A web-böngésző – web browser – olyan program, melynek segítségével oldalakat nézhetünk meg és tölthetünk le a Webről. A böngészők

ma már szinte mindentudóak. Közük a két legnépszerűbb: a Netscape cég *Netscape Navigator*a és a Microsoft *Internet Explorer*je.

A címezőben jelenik meg annak a web-helynek az URL-je – egységes erőforrás-hely-meghatározó, amely épp nyitva van az Internet Explorerben.

A kezdőlapon az alaplehető-ségeket felsorakoztató funkció-gombok találhatóak. A további szolgáltatásokat a menük, valamint az Option párbeszéd-panel segítségével érhetjük el.

Ha a Link gombra kattintunk, megjelenik egy eszköztár, melyben ugrópontok és új web-helyekkel kapcsolatos információk vannak.

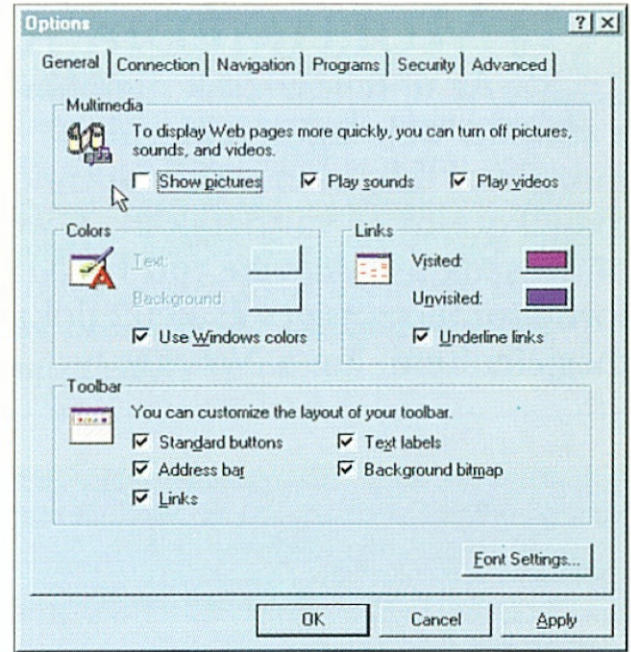
A böngésző fő ablakában jelennek meg a web-lapok, melyeken színes és aláhúzott szövegrészek jelzik az ugrópontokat.

A kezdőlapon – azaz a honlapon – home page – lévő kartotékokra kattintva érhetjük el a web-helyek listáját, a Microsoftról és az Internet Explorer-ről szóló információkat stb.

Az állapotsor az aktuális web-oldallal kapcsolatos információkat, például az épp letöltés alatt lévő képfájlok nevét mutatja.

57 A BEÁLLÍTÁSOK MEGVÁLTOZTATÁSA

Ha lassan fut az *Internet Explorer*, úgy gyorsíthatjuk, hogy átállítjuk; például bizonyos fájl típusokat ne töltsön le automatikusan. Válasszuk ki a *View* menüből az *Options* sort. Ha a *General* lapon a *Show Pictures* előtti mező kijelölését megszüntetjük, akkor a böngésző nem fogja megjeleníteni a web-oldalakon található képeket.

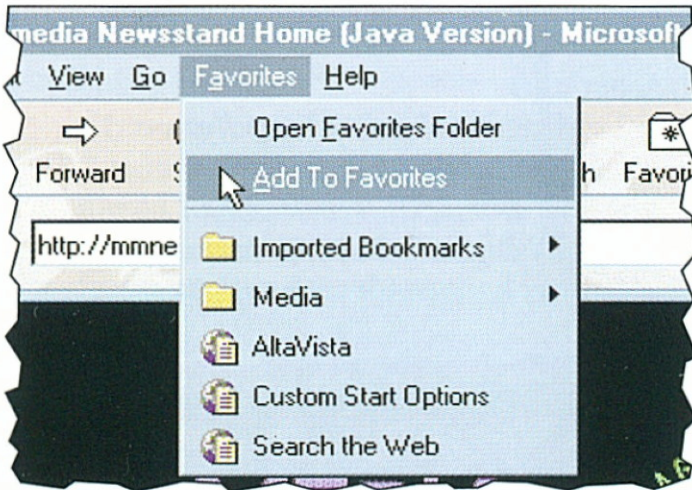

A BÖNGÉSZŐ ÍGY GYORSABBAN FUT →

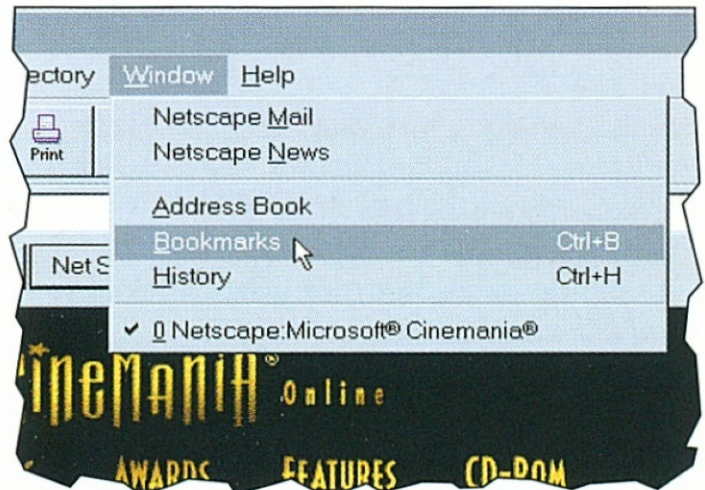
58 KEDVENC OLDALAINK MEGJELÖLÉSE

A Web böngészése közben érdekes helyek tucatjaira bukkanhatunk, ezért szükségünk lehet egy olyan nyilvántartásra, melynek segítségével később visszatérhetünk hozzájuk. A böngészők többsége

lehetővé teszi ún. „könyvjelzők” – bookmarks – készítését, illetve tárolását egy hierarchikus felépítésű legördülő menüben. A *Microsoft Internet Explorer*-jében ezeket „favorites”-nak – kedvenceknek nevezik.

RENDEZÉS AZ INTERNET EXPLORERBEN
Az *Internet Explorer*-ben úgy kezelhetjük „kedvenc” helyeinket, mint a mappákat a *Windows 95*-ben. Mivel az új tételek felvételekor a böngésző rákérdez azok helyére is, igen egyszerű rendet tartani.

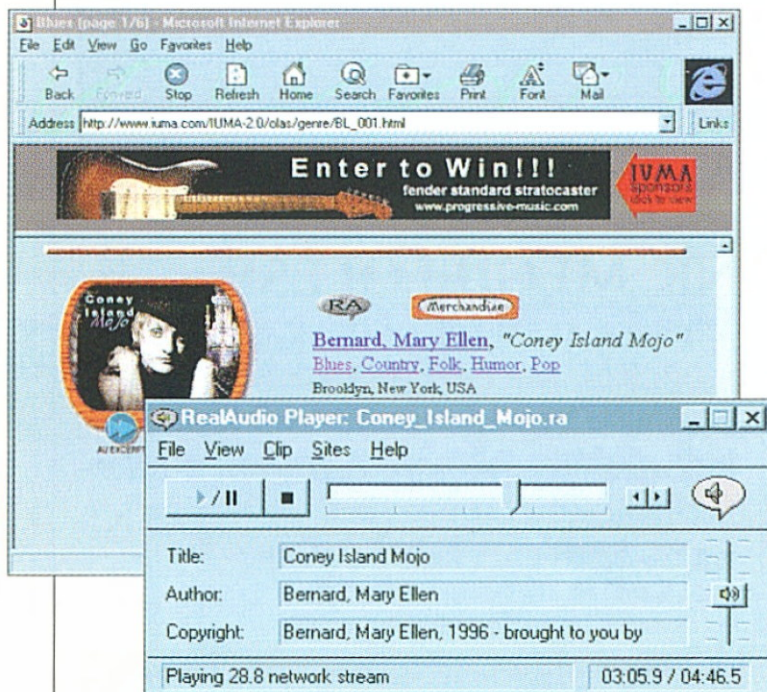

KÖNYVJELZŐK A NETSCAPE NAVIGATORBAN
Ha webes barangolásaink közben nyitva tartjuk a *Bookmarks* ablakot, akkor bármikor elérhetjük a könyvjelzőinket. Ilyenkor a *Quick Link* segítségével közvetlenül a mappába tehetünk egy új könyvjelzőt.

59 MULTIMÉDIA A WEBEN

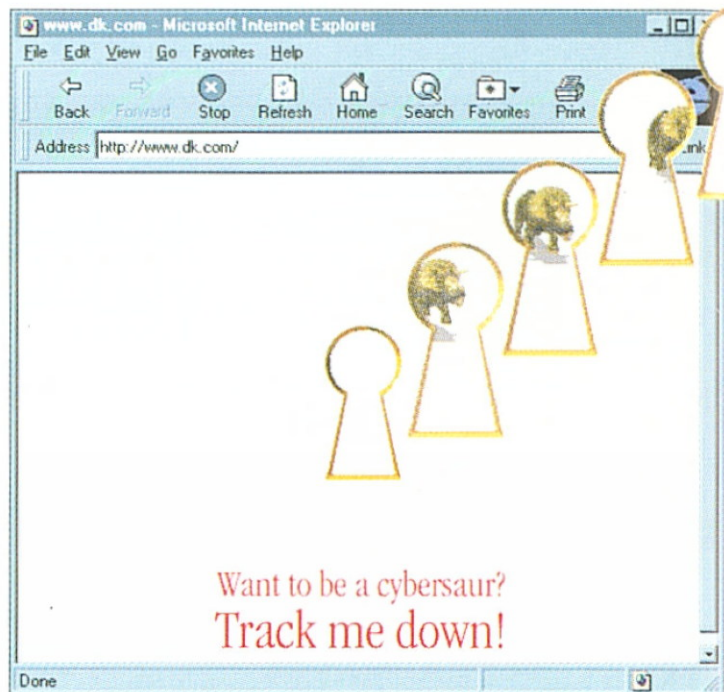
Az új fejlesztések nyomán a statikus web-lapok hanggal és mozgással teli, interaktív multimédia-alkotásokká változtak át. A web-böngészők mindegyike tud HTML formátumú szöveges és képfájlokat megjeleníteni, ám a *Netscape*

Navigator és az *Internet Explorer* legújabb változatai hang-, video- és 3D-fájlformátumot is képesek kezelni. Bizonyos kiegészítők – *plug-in* telepítésével – a böngészők a szokásostól eltérő fájltypusok kezelésére is képessé válnak – 60. tipp.

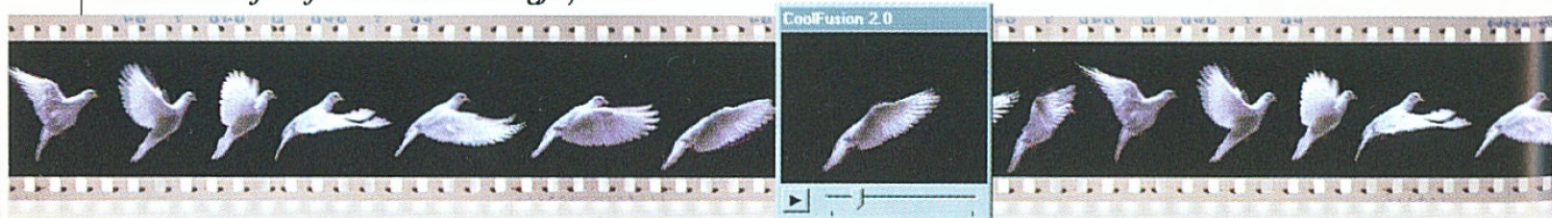
↑ HANG

Számos web-oldal tartalmaz ún. „áramoltatott” – *streamed* – hangfájlokat, melyeket bárki meghallgathat vagy letölthet. Például a <http://www.iuma.com> címen az Independent Underground Music Archive kínál különféle formátumú hangfájlokat.

↑ ANIMÁCIÓ

Ez a Dorling Kindersley <http://www.dk.com> oldalon található animációs sorozat GIF – GIF 89a animációs formátumban készült. A legújabb böngészőknek nincs szükségük *plug-in*-ekre, hogy értsék ezt a fájltypust.

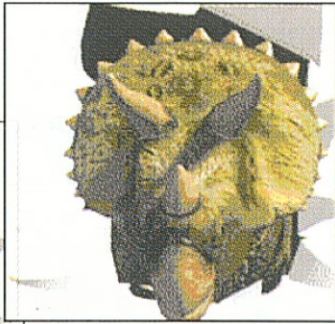

↑ VIDEO

Az új böngészők némelyike áramoltatott képeket is kezel: újabb és újabb darabot jelenít meg a képsorozatból, ahogy az érkezik a Neten.

A <http://www.wintermute.net/pic.html> multimedia-bemutatójának ezt a klipjét a Netscape Navigatorhoz telepített *plug-in*, a CoolFusion jelenítette meg.

A képek egymás utáni megjelenítése mozgó benyomást kelt.

MI A JAVA?

A Java olyan programnyelv, mely lehetővé teszi, hogy a web-oldalak miniatűr programokat – applet-eket – tartalmazzanak: animációt, hangot, futó szöveget vagy interaktív jelenségeket. JAVA applet-eket csak akkor nézhetünk, ha a böngészőnk JAVA-kompatibilis.

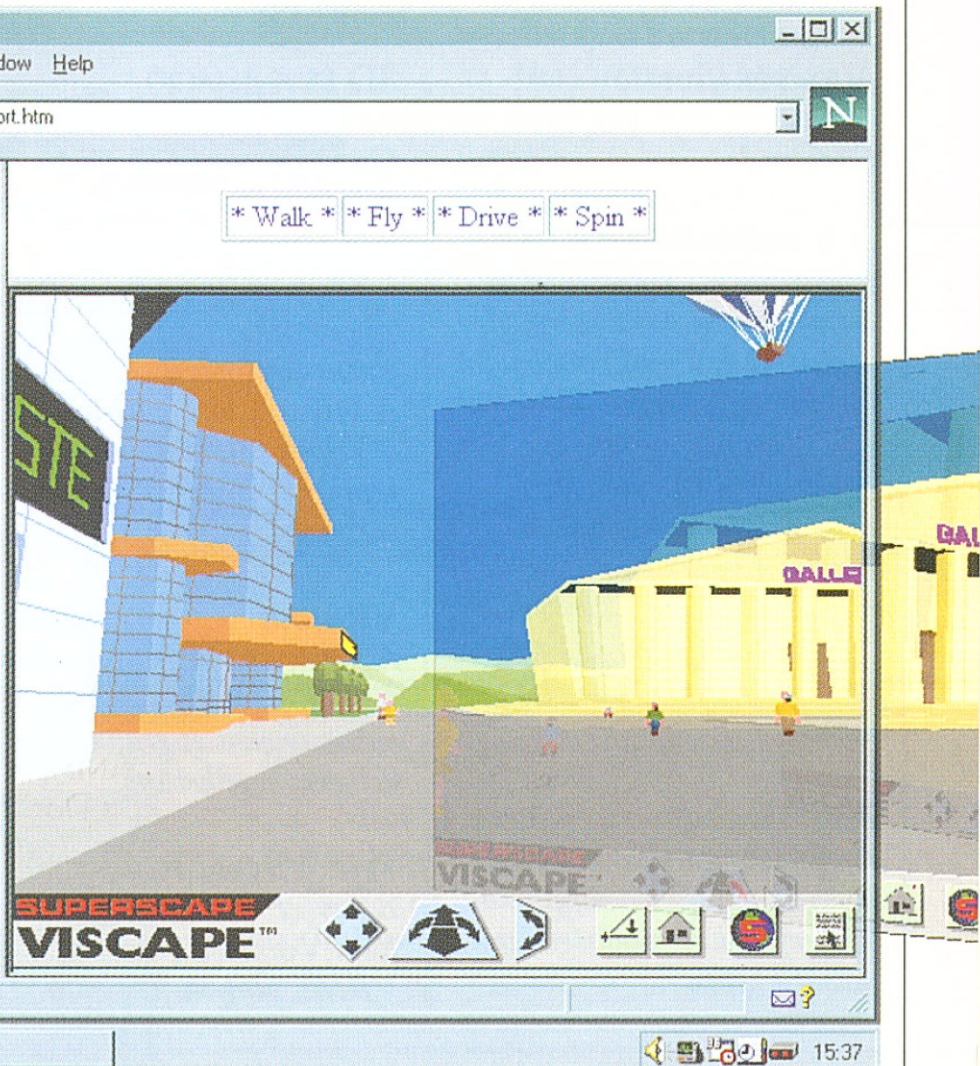
Visualiser

Visualiser is a 3rd generation industrial strength standalone virtual reality runtime platform. Use it to view worlds created using Superscape VRT. You can move around and interact with worlds in Visualiser using the mouse or keyboard. It also supports the most popular virtual reality input and output devices, such as the Logitech Spacemouse (Magellan), position trackers, and stereo immersion headsets. Visualiser runs under all MS Windows platforms - Windows 95, Windows NT, Windows for Workgroups, 3.11, 3.1- or DOS.

<Back to top>

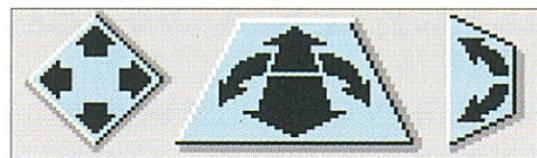
VRT 4

Superscape VRT is a complete virtual reality authoring solution for desktop PCs. It consists of a suite of editors that you can use

↑ HÁROMDIMENZIÓS GRAFIKA

A VRML – virtuális valóságot modellező nyelv – segítségével virtuális világokban barangolhatunk, és háromdimenziós képeket kezelhetünk a Neten. Ez a példa a Superscape cég Viscapé-jét mutatja, mely a <http://www.superscape.com> címről tölthető le.

↑ TÉRBELI NAVIGÁCIÓ

A képernyőn az ablak alján elhelyezkedő vezérlőgombok segítségével mozoghatunk, méghozzá 360 fokban.

60 MI A PLUG-IN?

A plug-in olyan program, mely új tulajdonságokkal ruházza fel a böngészőket, így azok képessé válnak 3D- vagy multimédia-fájlok kezelésére. Az új plug-in-eket, illetve a már használatba vett plug-in-ek továbbfejlesztett változatait, általában a fejlesztő cég honlapjáról tölthetjük le. Az új fejlesztésekről a – folyamatosan frissített – plug-in listából szerezhetünk tudomást.

AUDIO ÉS VIDEO

Crescendo

A LiveUpdate ingyenes plug-in-je, mellyel a Weben lévő sztereó MIDI zeneszámokat játszhatjuk le. CD-szerű vezérlővel és digitális számlálóval rendelkezik.

IntervuMPEG Player

Ez a plug-in áramoltatott MPEG audio-videofájlok megjelenítését teszi lehetővé. Mielőtt letöltenénk az egész fájlt, megnézhetjük az első kockát.

RapidTransit

Az Eastmannak ez a plug-in-je a web-oldalokon található sztereofájlok jó minőségű lejátszására képes.

3D ÉS ANIMÁCIÓ

CosmoPlayer

A Silicon Graphics plug-in-je, a CosmoPlayer, egy VRML-megjelenítő.

FutureSplash

A Futurewave plug-in-jével a Weben található animált képeket és rajzokat jeleníthetjük meg.

VRScout

A Chaco Communications plug-in-je, mellyel 3D-s objektumokat és grafikus helyeket kezelhetünk.

Wirl Virtual Reality Browser

Ez a Vream cég korszerű VRML plug-in-je.

ELŐRE TELEPÍTETT PLUG-IN-EK

A Netscape Navigator és az Internet Explorer legújabb verziói már eleve tartalmaznak bizonyos plug-in-eket. Az utóbbi ActiveMovie filmlejátszóval rendelkezik.

EGYÉB PLUG-IN-EK

Earthtime

Ez a Starfish Software plug-in-je. Segítségével megnézhetjük, hogy mennyi az idő a világ különböző helyein. Animációs térképe megmutatja, hol van nappal, és hol van éjszaka.

FIGleaf

A Carberry Technology cég készítette. A böngészőnket egy sor grafikus fájlformátum – például a gif, jpg, png, cgm és tiff – kezelésére teszi képessé.

PLUG-IN-EK

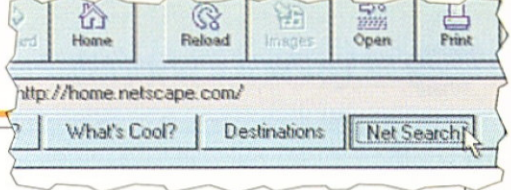
61 KERESÉS A WEBEN

Szinte reménytelen vállalkozás több millió web-oldal között megtalálni azt, amit keresünk. Léteznek azonban olyan keresőeszközök, melyek az általunk megadott szempontok szerint

végigböngészik a hírcsoportokat, a web- és gopher-helyeket – 64. és 65. tipp, és pár másodpercen belül kiírják, mit találtak. Két fő típusuk van: a keresők – search engines – és a web-könyvtárak.

62 AZ ALTA VISTA KERESŐ HASZNÁLATA

Az *AltaVista* az egyik legnépszerűbb kereső. Ahhoz, hogy használhassuk, előbb meg kell nyitnunk a böngészőnket – itt a *Netscape Navigator*t, majd be kell gépelnünk a <http://altavista.digital.com> címet.

1 ↑ Kattintsunk a *Net Search* gombra, hogy megnyíljon a böngészőnk keresőoldala. Valahányszor erre a gombra kattintunk, mindig a keresők és a web-könyvtárak listája tűnik föl.

directory services are listed here. Each of these sites uses unique technology to find what you're looking for.

- [The Electric Library](#)
- [Shareware.com](#)
- [AccuFind](#)
- [AltaVista](#)
- [HotBot](#)
- [100Hot Web](#)
- [IBM InfoMarket](#)
- [Who Where?](#)
- [BigBook](#)
- [Four11](#)
- [Bigfoot](#)
- [ON'VILLA](#)
- [GTE SuperPages](#)

2 ← A keresőeszközök listáján kattintsunk az *AltaVista*-ra. Ekkor az *AltaVista* honlapjára jutunk.

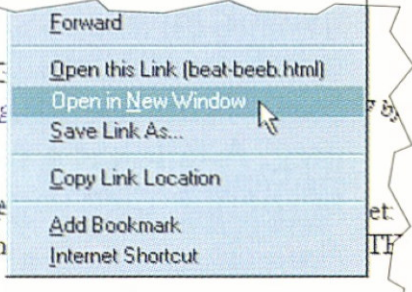
Search and Display the Results in

3 ← A *Search* alatti mezőbe írjuk be, hogy mit keresünk – jelen esetben: *Beatles* –, majd kattintsunk a *Submit* gombra.

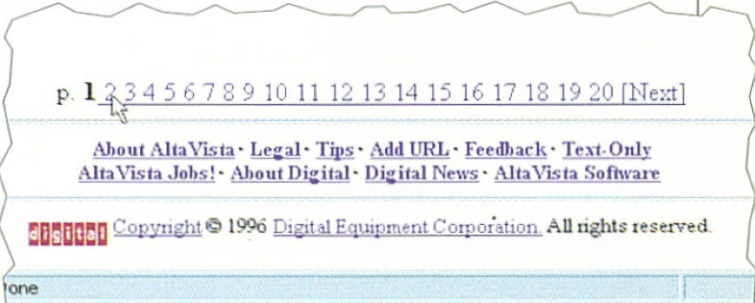
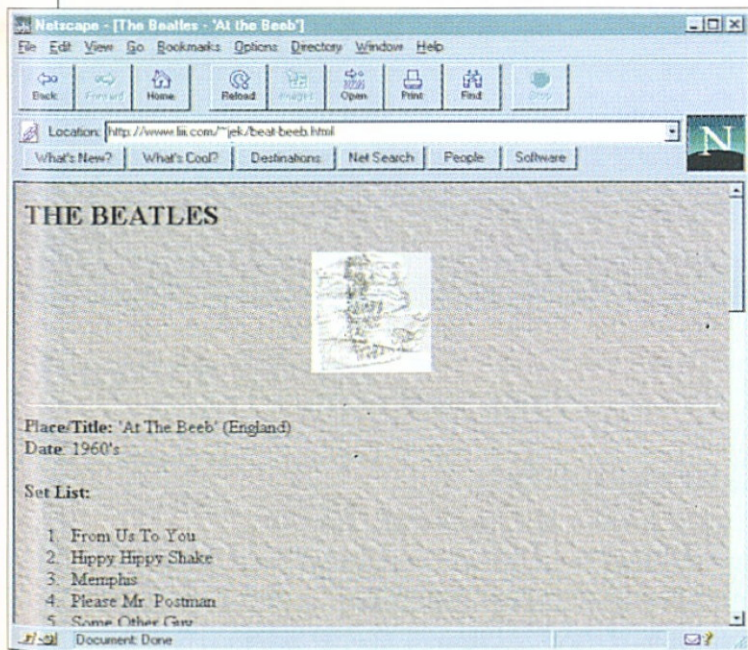
4 → Az *AltaVista* közli, hogy hány web-helyet talált, és az első tízet ki is listázza. Ha valamelyiket meg akarjuk látogatni, a jobb oldali egérgombbal kattintsunk rá, majd válasszuk ki az *Open in New Window* sort.

[The Beatles - Anthology II](#)
Take a stroll through the Beatles Photo C...
<http://hollywoodandvine.com/Anthology>

[Beatles](#)
THE BEATLES. Some of the many BEA...
rec.music.beatles Home Page. #beatles h...
Beatles...

5 ← Miután megnéztük a web-oldalt, zárjuk be az ablakát. Ezután visszatérhetünk az első böngésző ablakban lévő *AltaVista*-hoz.

6 ↑ Ha a következő tíz kikeresett web-címet is látni szeretnénk, gördüljünk le a képernyő aljára és kattintsunk a 2-re.

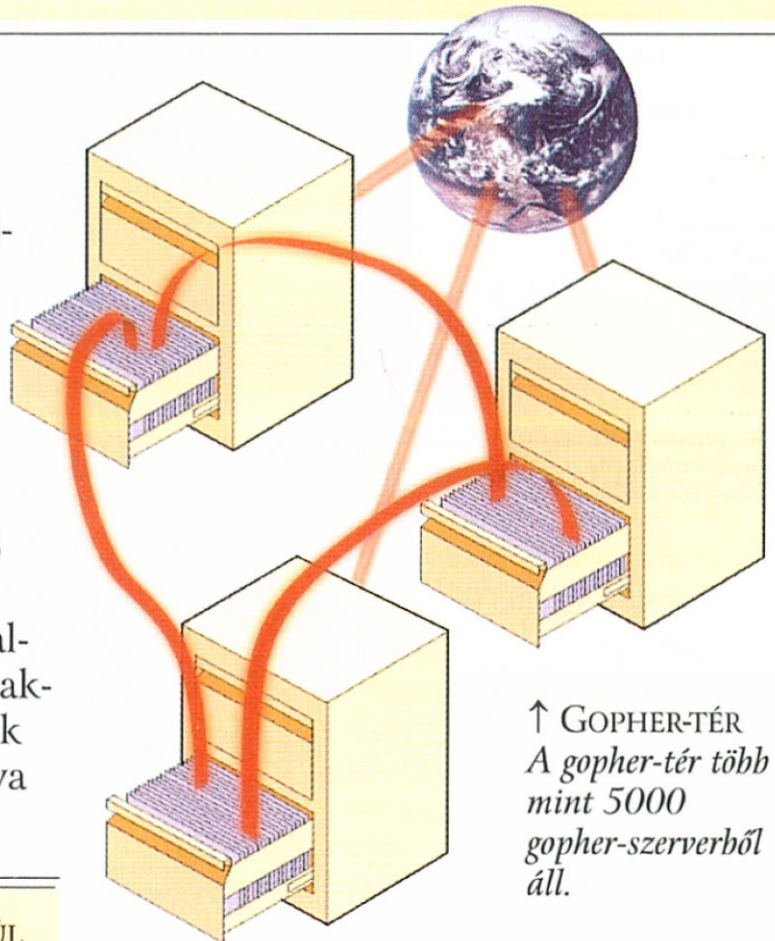
63 MINDENTUDÓ KERESŐOLDALAK

A keresőoldalakról közvetlenül elérhetjük a jelentősebb keresőket és web-könyvtárakat. A két legjobb keresőoldal: a *Netscape*

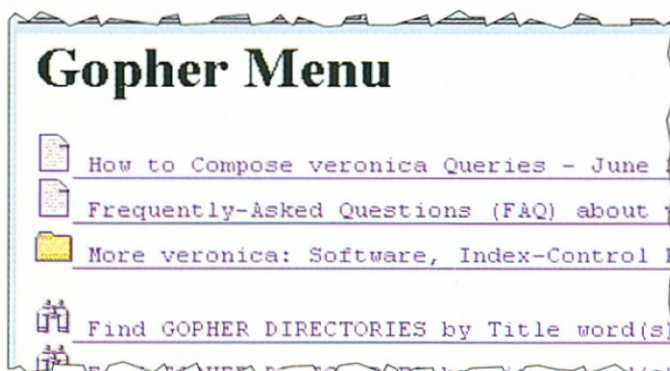
<http://www.netscape.com/home/internet-search.html> oldala és a *Microsoft* <http://www.msn.com/access/allinone.asp> oldala.

64 MI A GOPHER-TÉR?

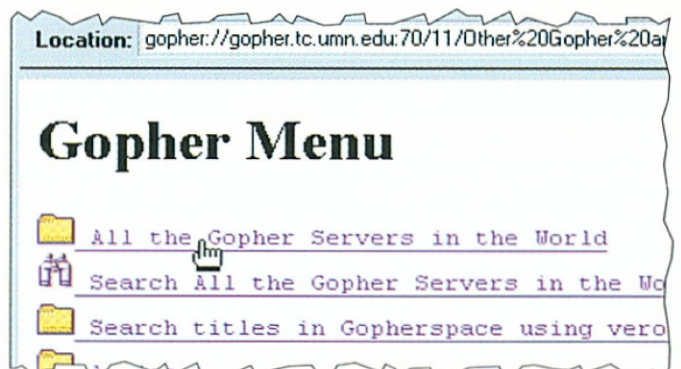
A *Gopher* – hörcsög – olyan keresőeszköz, mellyel távoli szervereket érhetünk el. Az elérhető szerverek együttese alkotja a gopher-teret. A legtöbb ilyen szervert egyetemek vagy állami intézmények tartják fenn. Általában speciális, a Weben fel nem lelhető információkat tárolnak. Az információk fájlokat és mappákat tartalmazó menükben, ún. gopher-lyukakban – hörcsöglyukakban – jelennek meg. A fájlokat a nevükre kattintva nézhetjük meg vagy tölthetjük le.

A GOPHER ELÉRÉSE A WEBEN KERESZTÜL
A gopher-teret kezdetben csak Gopher-kliens programmal lehetett elérni, de ma már a felhasználók többsége web-böngészővel jut el a gopher-helyekre. Ilyenkor az URL előtagja a *gopher://*

↑ KERESÉS A GOPHER-TÉRBEN VERONICÁVAL

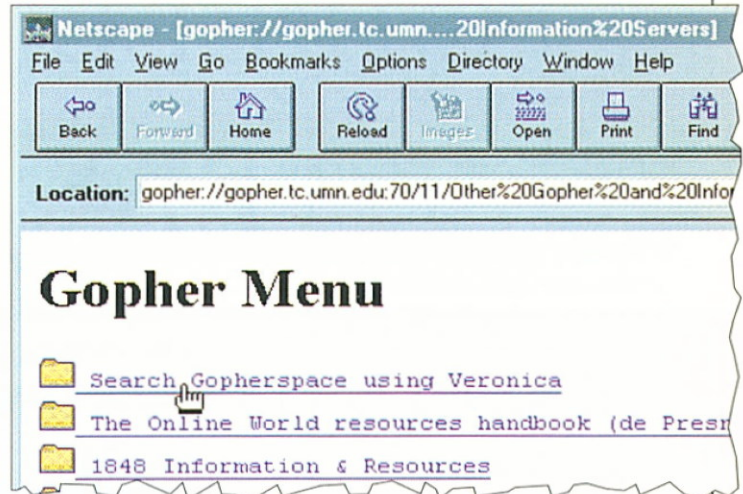
↑ A VILÁG GOPHER-SZERVEREINEK LISTÁJA

GOPHER-SZERVEREK

Ezek a példák azt mutatják, hogyan kereshetünk a Gopher menüjével más gopher-szerverekre utaló ugrópontokat. – A Veronica a gopher-térben található fájlok adatbázisa.

65 KERESÉS A GOPHER-TÉRBE VERONICÁVAL

A gopher-térben egy adott információ megkeresésének legjobb módja, ha olyan speciális eszközt alkalmazunk, mely a legtöbb gopher-helyen futtatható. Ilyen például a *Veronica*. Ez a keresőeszköz szövegfájlokat, képeket és programokat egyaránt átkutat. Az alábbi lépések bemutatják, hogy miként kereshetünk a *Veronicával* egy web-böngészőből kiindulva.

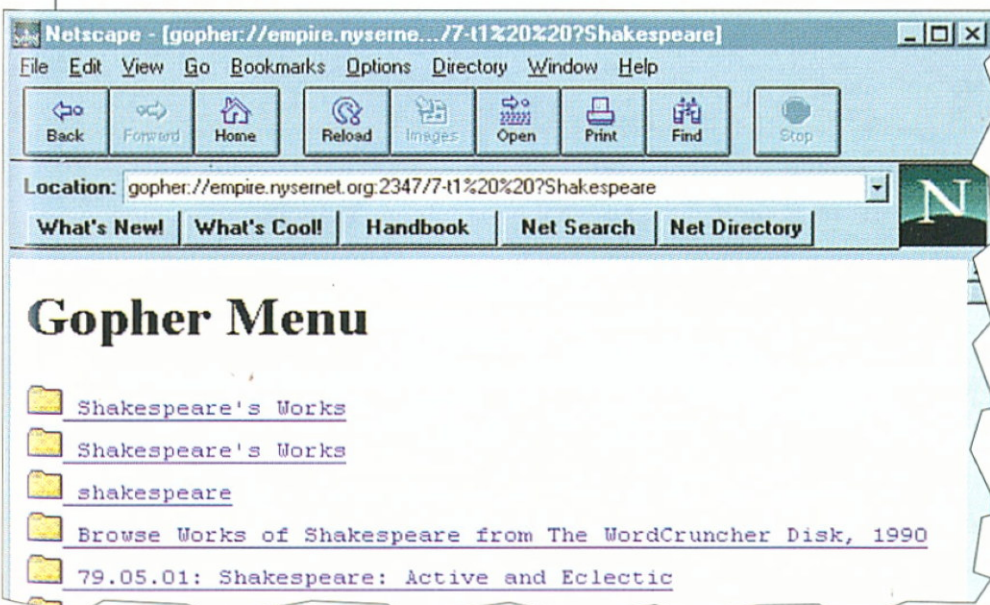
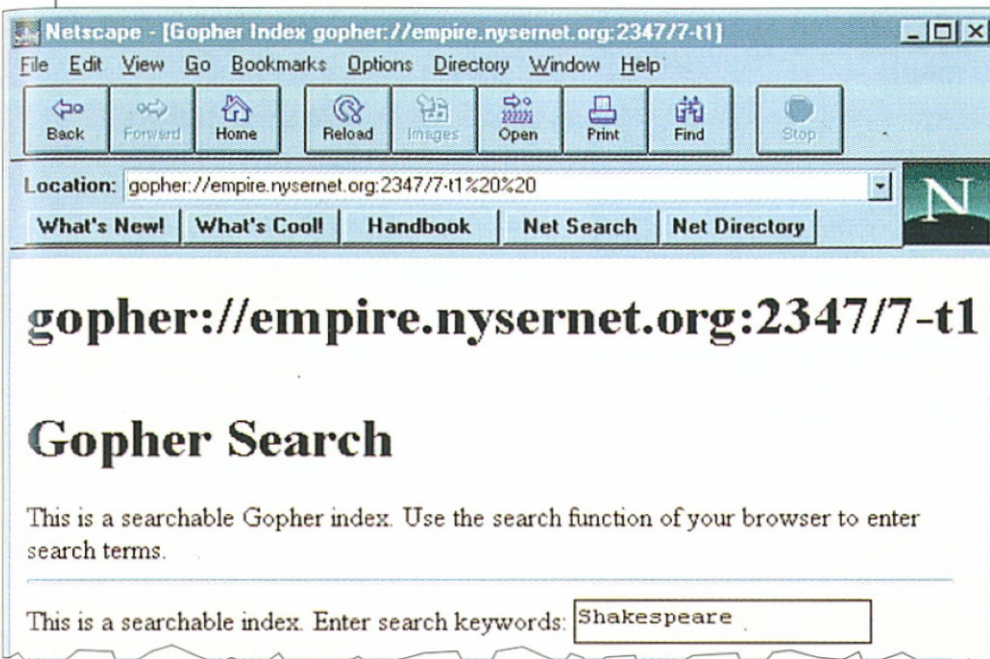
1 ↑ Először csatlakozunk rá egy gopher-helyre: a böngészőnk *Location* mezőjébe írjuk be a **gopher://** előtaggal a gopher-hely nevét. Nyomjuk meg a *Return* gombot, majd a megjelenő gopher-menüben kattintsunk rá a *Veronica* pontra.

2 ← A *Gopher Search* oldalon írjuk be a *keywords* mezőbe a keresendő szót – a példában: Shakespeare, majd nyomjunk *Return*-t.

3 ← Amikor megjelenik a „találatok” listája, bármelyik sorára rákattintva vagy az ott tárolt fájlt, vagy egy ugrópontot érhetünk el.

MIÉRT HASZNÁLJUNK VERONICÁT?

Átfogó adatbázist tart fenn a gopher-térben elérhető valamennyi információról. Kulcsszavak vagy fájlnevek szerint kereshetünk benne.

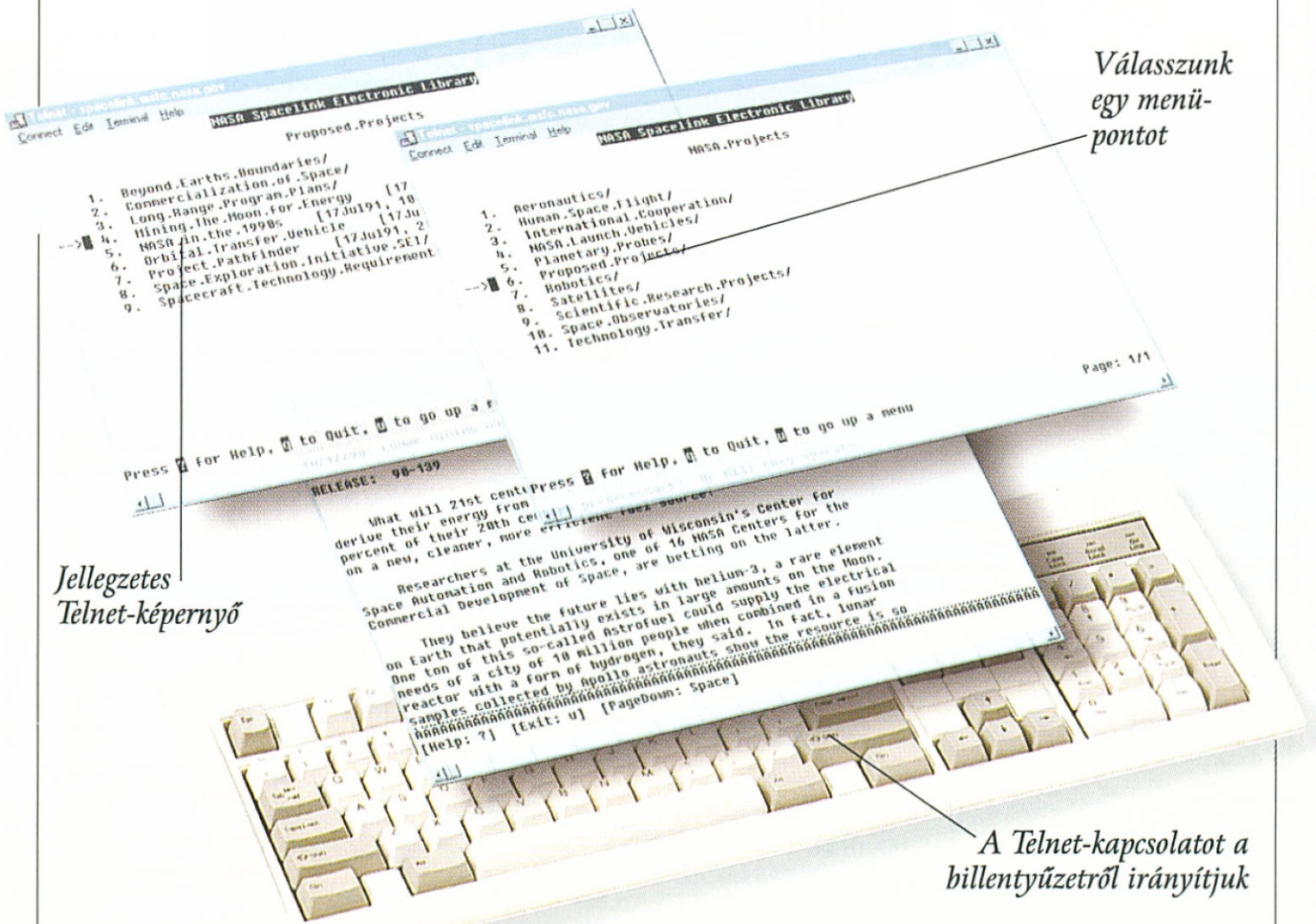

BEJELENTKEZÉS TELNETTEL

66 MI A TELNET?

A Telnet az egyik legrégebbi internetes tevékenység. A Telnettel távoli számítógépekre jelentkezhetünk be, és igénybe vehetjük azok szolgáltatásait. Bár nem minden telnet-hely díjtalan, sok kutató-intézet, egyetem és könyvtár

kínál ingyenes elérést. A Telnetet a billentyűzetről kell vezérelnünk: számokat vagy betűket kell begépelnünk, hogy egy listából kiválaszthassuk a megfelelő sorokat. A régi könyvtárterminálok működnek így.

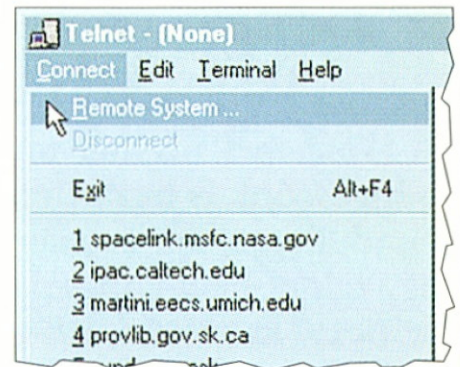
Válasszunk egy menüpontot

Jellegzetes
Telnet-képernyő

A Telnet-kapcsolatot a billentyűzetről irányítjuk

67 TELNET ELÉRÉSE WINDOWS® 95-TEL

A Telnetet kétféleképpen érhetjük el: *Windows 95*-tel vagy a Weben át. Mindkét esetben szükségünk van egy telnet-programra. A *Windows 95*-nek van ilyen programja, de letölthetjük egy internetes szoftverhelyről, például a <http://www.windows95.com> címről is. Ha *Windows 95*-tel akarunk bejelentkezni egy telnet-helyre, akkor először kattintsunk kétszer a *Windows* mappában lévő Telnet ikonra.

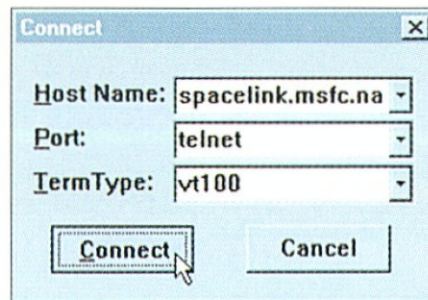

1 ↑ A *Connect* menüből választjuk ki a *Remote System* pontot. Ekkor megjelenik a *Connect* panel.

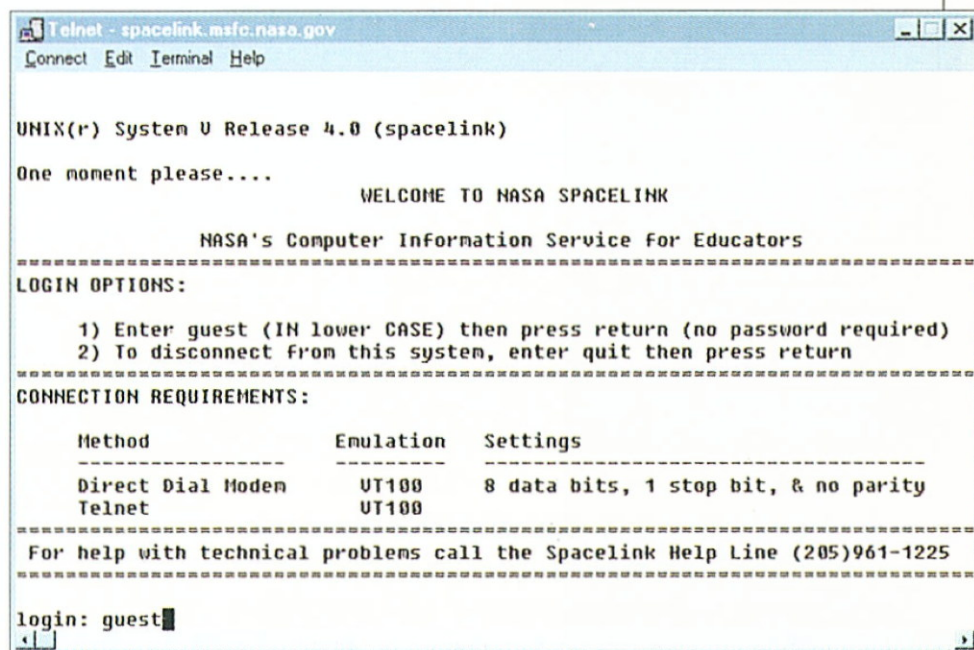
2 ← A *Host Name* mezőbe írjuk be az elérni kívánt hely nevét, majd kattintsunk a *Connect* gombra. Ha létrejött a kapcsolat, egy bejelentkezési képernyő jelenik meg.

MIRE HASZNÁLHATÓ A TELNET?

A legtöbb online adatbázisok elérésére, cikkek és könyvek online olvasására használják. Játshatunk vele online játékokat, de egyéb programokat is futtathatunk. A példában a NASA Spacelink információs helyét keressük fel, mely a spacelink.msfc.nasa.gov címen érhető el.

3 → Kövessük a képernyőn megjelenő utasításokat. Ebben a példában – a tájékoztató utasítása szerint – bejelentkezési névként írjuk be a *guest* – vendég szót, majd nyomjunk *Return*-t.

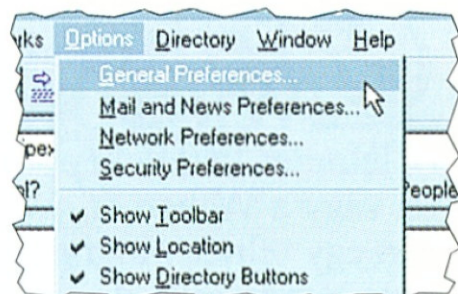
68 A WIN® 95 TELNET-PROGRAMJA

A *Start* menüből indítsuk el a *Find* segédprogramot. Válasszuk ki a *Files* vagy *Folders* pontot, majd a *Named* mezőbe írjuk be a *Telnet* szót.

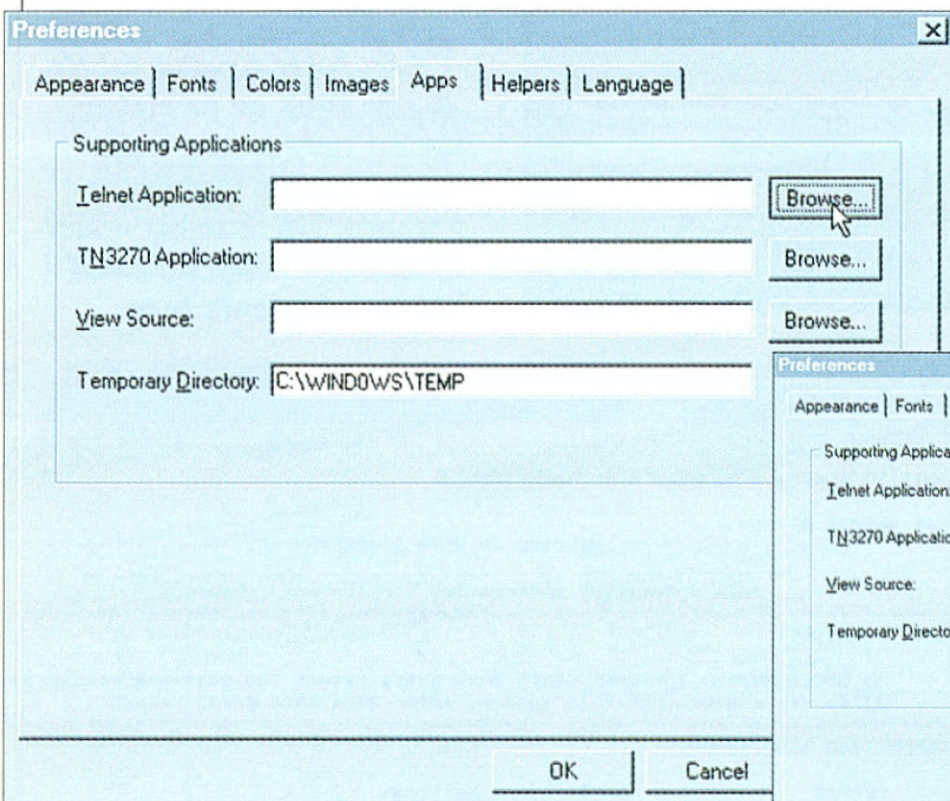
Kattintsunk az *OK*-ra. Megjelenik a *Telnet* ikonja, húzzuk át a munkasztalra. A menüből választjuk ki a *Create Shortcut(s)* pontot.

69 TELNET ELÉRÉSE WEB-BÖNGÉSZŐVEL

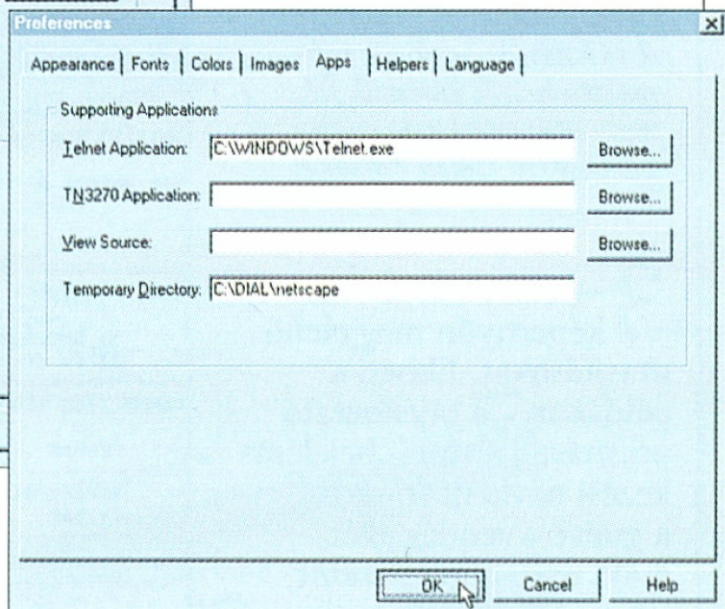
A *Windows 95* telnet-programja mellett a web-böngészőnk is beállítható úgy, hogy automatikusan elinduljon a Telnet-kliensünk, ha rákattintunk egy telnet-hely-kapcsolatra vagy begépelünk egy `telnet://` kezdetű URL-t. A *Netscape Navigator* beállítása a példában bemutatott lépések szerint történik. Amikor a legközelebbi alkalommal el szeretnénk jutni egy telnet-helyre, a Telnet-kliensünk már automatikusan fog elindulni.

↑ A *Navigator* fő ablakának *Options* menüjéből válasszuk ki a *General Preferences* pontot. Ekkor megjelenik a Preferences panel.

2 ← Az *Apps* lapon kattintsunk a *Browse* gombra. A megjelenő *Select a Telnet Application* ablakban keressük ki a telnet-programunkat. Kattintsunk rá, majd válasszuk az *Open*.

3 → A *Telnet Application* ablakban megjelenik az alkalmazáshoz vezető útvonal. Kattintsunk a *Preferences* panel *OK* gombjára.

70 OLVASSUK EL A TÁJÉKOZTATÓT!

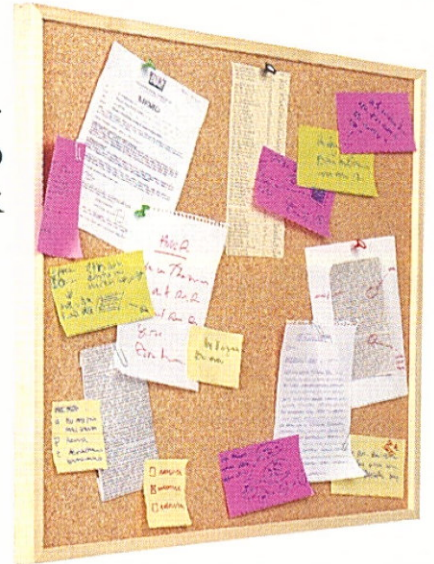
A telnet-helyek nem egyformák, ezért nagyon fontos, hogy bejelentkezéskor elolvassuk a megnyitó menüképernyőn lévő tájékoztatást. Ha nem értünk valamit, akkor rend-

szerint a `H, ?` vagy a `help` begépelésével hívhatjuk elő a súgómenüt. Ha végképp elakadunk, akkor az `exit` vagy `logout` beírásával lépünk ki a rendszerből.

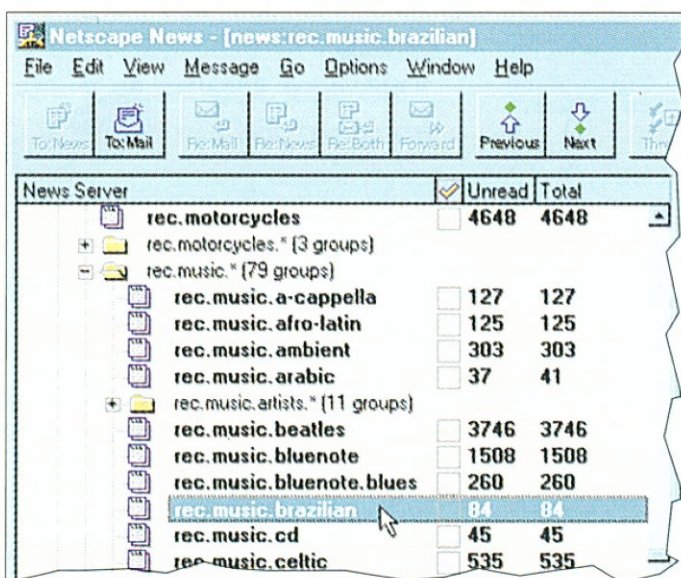
HÍRCSOPORTOK AZ INTERNETEN

71 MI A HÍRCSOPORT?

Az internetes hírcsoportoknak – newsgroups – nem sok közük van a „hírekhez”, azonban annál több a nyilvános vitákhoz és eszmecserékhez. A résztvevők üzeneteket „tesznek közzé” – post –, melyeket a hírcsoport tagjai közül bárki elolvashat és megválaszolhat – nyilvánosan vagy akár személyre szólóan. Az üzenetek hangokat, képeket, videoklipeket is tartalmazhatnak. A hírcsoportok kölcsönös érdeklődésre számot tartó témák megvitatására teremtenek fórumot, így az egyik legizgalmasabb internetes tevékenységet kínálják fel tagjaik számára.

KÖZZÉTETT ÜZENETEK

↑ NETSCAPE HÍROLVASÓ

A Netscape Navigator *web-böngésző* beépített *hírolvasó* programjával – *newsreader* – könnyen kapcsolatot teremthetünk a hírcsoportokkal.

72 A USENET HÁLÓZAT

A Usenet a hírcsoportok óriási halmaza, melyeket „hírszervereknek” – news servers – nevezett számítógépekkel terjesztenek világszerte. Ezek a szerverek úgy cserélik egymás között az információkat, hogy mindegyik megkapja a legfrissebb híreket. A Usenet nem része a Netnek, de több Internet-helyet is használnak hírcsoportok tárolására és terjesztésére. A hírcsoportokat akkor is elérhetjük, ha nem állunk kapcsolatban a Nettel: tárcsázzunk fel egy olyan BBS-t, melyen van Usenet.

73 A HÍRCSOPORTOK FAJTÁI

A Usenet hálózat hírcsoportjai mintegy húsz főbb témakörbe – top-level – rendeződnek. A hír-

csoportnevek, a levelezési címekhez hasonlóan, hierarchikus felépítésűek. A név első része a fő témakört jelöli.

← NEWS

Ha újoncok vagyunk a Useneten, ezt nézzük

meg először. Több mint 20 csoport foglalkozik a hálózattal: hasznos programok, új csoportok, jó tanácsok találhatóak itt. news.announce. newsuser

COMP →

Több mint 750 számítógép-orientált

csoport létezik, ahol többek között műszaki tanácsokhoz juthatunk. comp.sys.ibm.pc.games.adventure

MISC →

Ebbe a vegyes témakörbe több mint 100 csoport sorolható: nyugdíjpénztár és testépítő csoport egyaránt megtalálható itt.

misc.invest.stocks

↑ BIZ

Több mint 60 üzleti csoport létezik, melyekben a marketing és reklámozás is elfogadott. biz.jobs.offered vagy biz.comp.services

TALK →

Több mint 20 hírcsoportban fejthetjük ki véleményünket különféle kérdésekről – főként a legellentmondásosabbakról. talk.euthanasia

↓ Soc

Körülbelül 200 szociális, kulturális és vallási témájú csoport foglalkozik – többek között – a környezet, a politika és a szocializáció kérdésével. soc.rights.human

↓ ALT

Körülbelül 2500 „alternatív” csoportban vitatható meg – többek között – a New Age és az alternatív zene. alt.astrology vagy alt.music.beatles

← REC

Több mint 550 szabadidős tevékenységgel foglalkozó csoport van. Ide tartoznak a művészetek is. rec.sport.triathlon

SCI →

Több mint 150 hírcsoport foglalkozik tudományos eszmecserével, kutatással és fejlesztéssel. sci.virtual.world

74 USENETEN KÍVÜLI HÍRCSOPORTOK

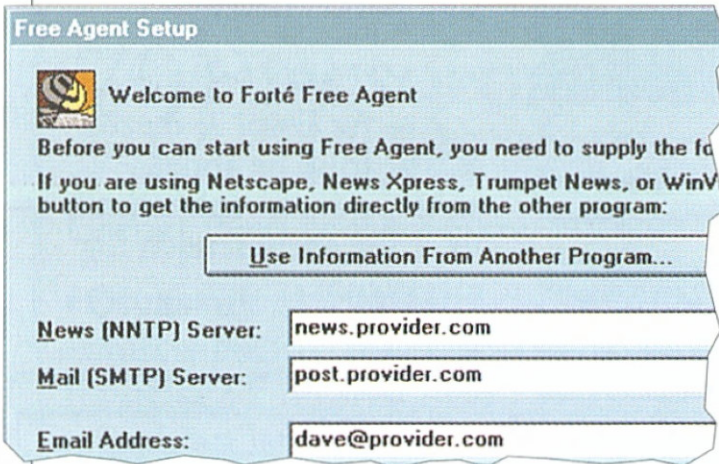
Van néhány hírcsoport a Useneten kívül is, de ezek általában helyi problémákkal foglalkoznak. Egyes Internet-szolgáltatók például olyan hírcsoportokat tartanak fenn,

melyekből az előfizetőik tájékozódhatnak a szolgáltatásairól. Ezek a hírcsoportok nem mindig kerülnek át más hírszerverekre, mivel szűkebb kört érintenek.

75 A FREE AGENT BEÁLLÍTÁSA

A szolgáltatónk szerverén lévő hírcsoportok eléréséhez szükségünk van egy hírolvasó programra. Számos ilyen programból válogathatunk, és legtöbbjük ingyenes. A *Free*

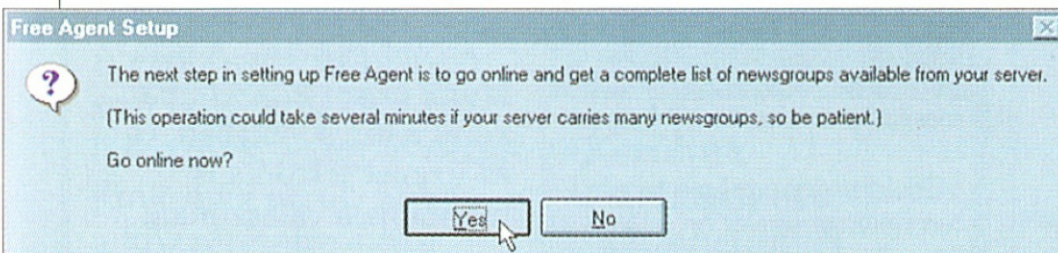
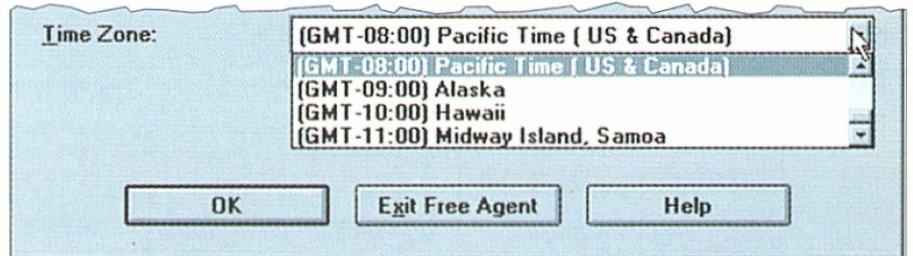
Agent az egyik legsokoldalúbb hírolvasó: rendkívül rugalmasan kezeli a hírcsoportokat. A <http://www.webpress.net/forte/agent/index.htm> címen található.

1 ← A *Free Agent* hírolvasó elindításához kattintsunk kétszer az *Agent* ikonra.

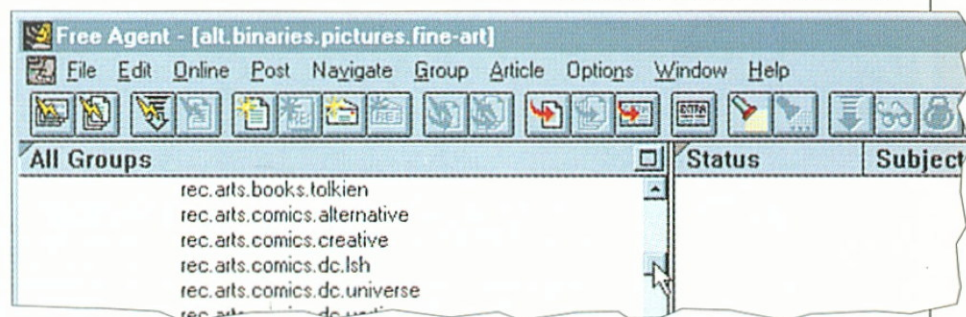
2 ← A *News - NNTP - Server* mezőbe írjuk be a hírszerverünk nevét, a *Mail - STP - Server* mezőbe pedig a levelezőszerverünk nevét. Ezeket az információkat a szolgáltatóunktól tudhatjuk meg. Az *Email Address* mezőbe gépeljük be a levelezési címünket.

3 → Kattintsunk a *Time Zone* mező melletti nyíllára, és a legördülő listáról válasszuk ki a saját városunk vagy településünk időzónáját. Kattintsunk az *OK*-ra.

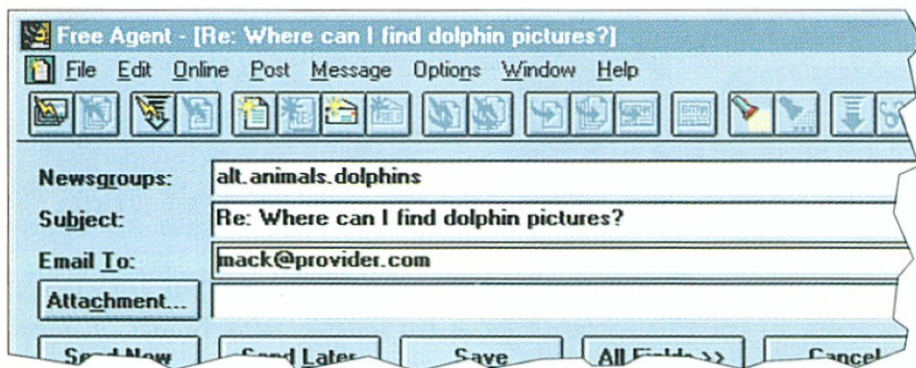
4 ← Kattintsunk a *Igen* gombra a párbeszédpanelen, hogy letöltődjék a szolgáltatóknál tárolt hírcsoportok listája. Ez némi időbe telhet.

5 → A *Free Agent*-tel letöltött hírcsoportlista az *All Groups* panelen jelenik meg. A panel jobb oldali gördítősávját használva böngészhetjük végig a listát.

76 ÜZENETEK KÖZZÉTÉTELE

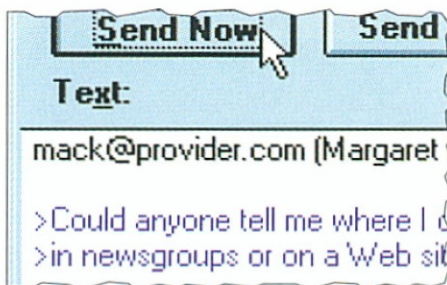
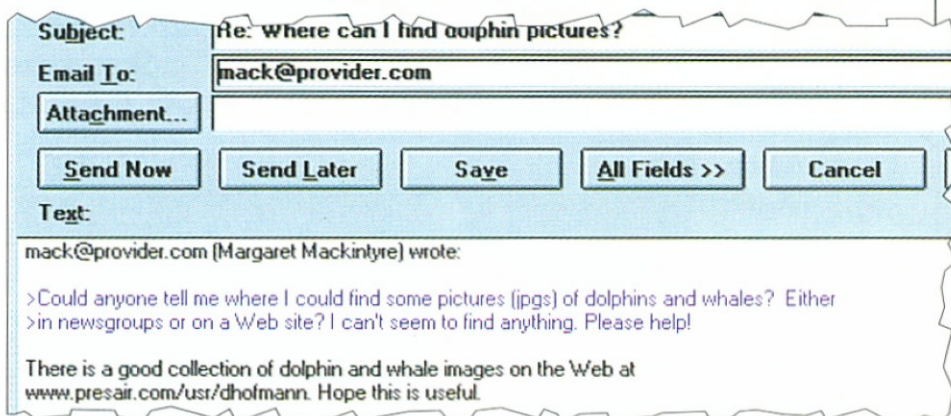
Amikor egy hírcsoportnak küldünk üzenetet – vagy cikket, akkor azt „közzétesszük” – post –, hiszen nem egy személynek, hanem egy egész csoportnak szánjuk. A közzétételnek számos módja van. A következő példa megmutatja, hogy a *Free Agent* segítségével hogyan válaszolhatunk egy éppen olvasott üzenetre.

3 → Az eredeti üzenetet szerkesszük át úgy, hogy csak a megválaszolható részek maradjanak benne, majd írjuk be a válaszunkat a *Text* ablakba.

LETILTÁS

Ha azt akarjuk, hogy illetéktelenek ne férjenek hozzá bizonyos anyagokhoz, kérjünk tanácsot a szolgáltatótól vagy a program forgalmazójától az információk blokkolására.

1 ↑ Kattintsunk a *Post Follow Up Article* gombra. Ekkor megjelenik a *Mail* ablaka az éppen olvasott üzenettel és a csoport címével.

2 ← Az *Email To* mezőbe írjuk be annak címét, akinek válaszolunk. Ez a *Text* mező tetején fog megjelenni.

4 ← Kattintsunk a *Send Now* gombra. A válaszunk ekkor közzétételre kerül a hírcsoportban, és az üzenet feladója is megkapja a válaszunkat.

77 MAGÁNVÁLASZ EGY ÜZENETRE

Megszokott dolog, hogy egy üzenetre személyesen – elektronikus levéllel és nyilvánosan – a hírcsoportban közzétéve is válaszolhatunk.

Ha előnyösebbnek véljük a bizalmas választ, akkor közvetlenül a feladónak címzett elektronikus levéllel üzenjünk.

78 VISELKEDJÜNK!

Bár a Useneten nincsenek kötelezően betartandó szabályok, a hálózat fejlődése során egy önkéntes illemkódex alakult ki. Ha újoncok vagyunk, az alábbi tanácsokat követve, próbáljuk előbb megismerni a választott hírcsoportot, ahelyett hogy felkészülés nélkül fejest ugrunk egy vitába, vagy oda nem illő kérdésekkel bosszantjuk a rendszeres olvasókat.

KUKUCSKÁLÁS

Mielőtt bekapcsolódnánk egy hírcsoport életébe, pár napig figyeljük meg, hogy mivel is foglalkozik a csoport, és milyen szinten és formában vitatják meg a felvetett kérdéseket.

79 HÍRCSOPORT NETIKETT

A netikett alap gondolata az, hogy tekintettel legyünk a többi Usenet tagra és igényeikre. Ha ezt

szem előtt tartjuk, akkor kellemes időtöltés vár ránk.

▪ Olvassuk el a FAQ-t!

A hírcsoportok többsége rendelkezik ún. FAQ-val – gyakran ismétlődő kérdések, azaz GYIK. Ha ezt elolvassuk, megkíméljük a csoportot attól, hogy alapkérdésekre kelljen válaszolniuk.

▪ Legyünk tárgyszerűek!

A csoportok általában speciális témákkal foglalkoznak, ezért győződjünk meg arról, hogy a közzétételre szánt üzenetünk valóban a tárgyhoz kapcsolódik.

▪ Találó címeket használjunk!

Ha megfelelő címet adunk cikkeinknek, a többiek könnyebben

eldönthetik, hogy kíváncsiak-e rá.

▪ Óvatosan viccelődjünk!

A humor és irónia írásos formája gyakran félreértést okoz. Jobban tesszük, ha kétértelmű célzásainkat ún. „emotikonokkal” – érzelmeket kifejező karaktersorozatokkal – tompítjuk.

▪ Kerüljük az „elárasztást”!

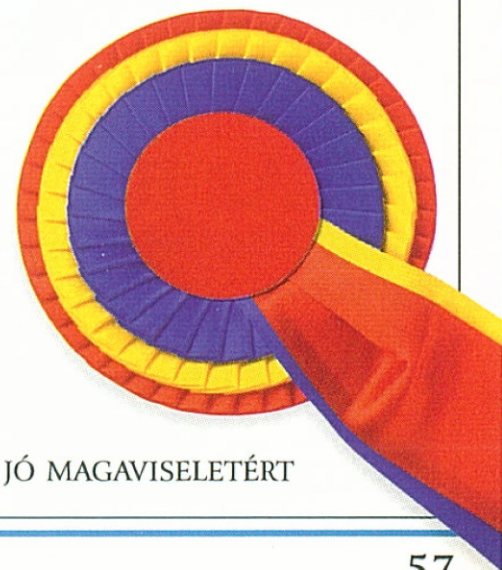
Ha üzenetünket többfelé elküldjük – elárasztjuk a Usenetet, kellemetlen viszonzásban lehet részünk: több ezer értéktelen levéllel bombázhatnak bennünket a felbosszantott csoporttagok.

▪ Mellőzzük a durva hangot!

Ha egy üzenet felbosszantott bennünket, ne provokáljunk nyilvános vitát! Válaszoljunk rá magánlevélben.

▪ Csak röviden!

Üzeneteinket mindig tömören és érthetően fogalmazzuk.

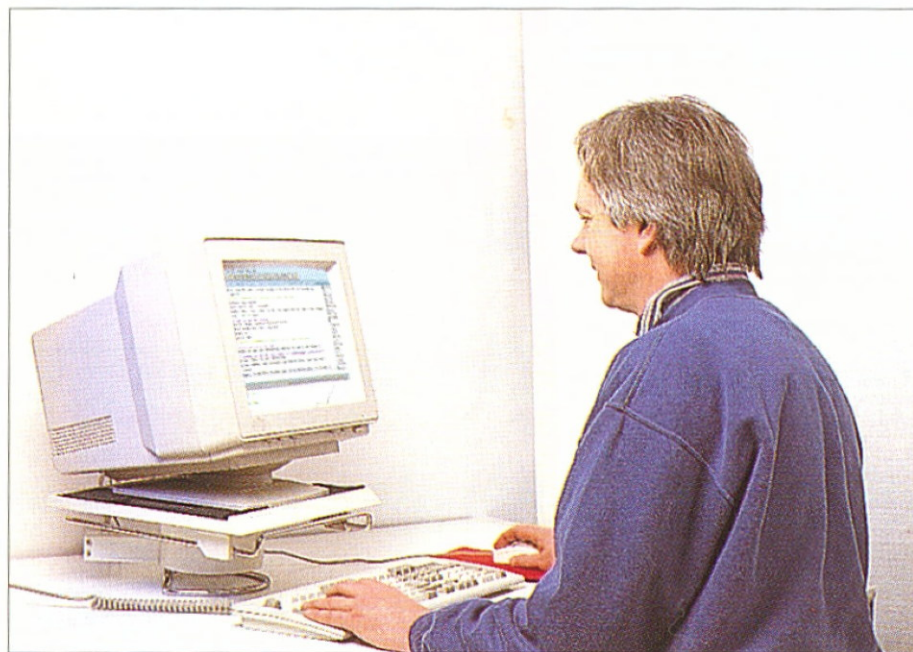
JÓ MAGAVISELETÉRT

ONLINE CSEVEGÉS

80 MI AZ IRC?

Az 1988-ban kifejlesztett IRC – internetes csevegőadás – rendszer lehetővé teszi, hogy egyidejűleg több ember is beszélgethessen egymással az Interneten. A csevegés úgy zajlik, hogy a billentyűzettel begépel-

jük az üzenetünket, mely ún. „csatornákon” át jut el a beszélgetőtársakhoz. Az IRC rendszer eléréséhez az internetes kapcsolat során egy kliensprogramot kell futtatnunk.

CSEVEGÉS A BILLENTYŰZET KÖZVETÍTÉSÉVEL

HOGYAN FOGJUNK HOZZÁ?

Az IRC FAQ-k és Primerek elolvasásával hasznos információkhoz juthatunk – keressük az „IRC” kulcsszót a Weben. Az alt.irc és alt.irc.help hírcsoportok átnézése is nagy segítségünkre lehet. Amikor felkészülünk, kapcsolódjunk rá a #newbies vagy az #ircnewbies csatornákra: velük fokozatosan, csalódások nélkül ismerkedhetünk meg az IRC-vel.

81 AZ IRC HÁLÓZAT KIVÁLASZTÁSA

Körülbelül 15 különböző, egymástól független IRC hálózat létezik. Mivel nincs két egyforma csatornakinálátú hálózat, olyat válasszunk, amelyik a leginkább

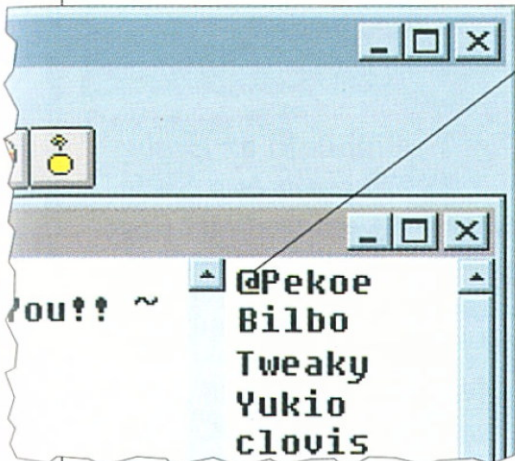
megfelel vérmérsékletünknek és érdeklődésünknek. Egyes hálózatok nagyok és lármások, mások csendesebbek, és vannak speciális témák köré szerveződtek is.

82 MI A CSATORNA?

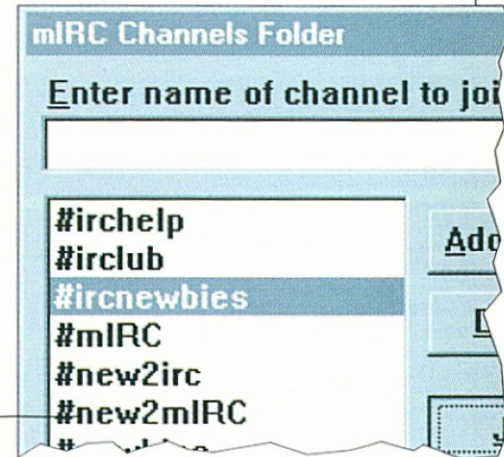
A csatornák olyan helyek, ahol az emberek „élőben” társaloghatnak egymással az IRC hálózaton: ahhoz, hogy beszélgethessünk, először be kell lépniük valamelyik csatornába. A csatornákat különleges jogkörrel rendelkező operátorok működtetik. Ők állítják be a csatorna üzemmódját – a legtöbb nyilvános, de vannak titkos csatornák is, és azt is szabályozzák, hogy kik léphetnek be oda.

BESZÉLGETÉS

Az IRC hálózaton csak a velünk azonos csatornán lévővel társaloghatunk. Ha egyszerre több csatornával akarunk kapcsolatot tartani, akkor csatornát kell váltanunk.

Az operátorok neve előtt @ szimbólum található. A zsúfoltabb csatornáknak több operátora is lehet.

A csatornák neve előtt mindig # szimbólum áll.

83 MOZAIKSZAVAK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

Az internetes csevegésben részt vevők közül nem mindenki tud gyorsan gépelni, ezért számos mozaikszó és rövidítés használatos.

AFAIK – As far as I know
Tudomásom szerint
AFK – Away from keyboard
Távozom a billentyűzettől
BCNU – Be seeing you
Viszlát
BRB – Be right back
Rögtön jövök
BTW – By the way
Apropó
CUL/CUL8R – See you later
Viszlát

FAQ – Frequently asked question
Gyakran ismétlődő kérdések
IMO – In my opinion
Véleményem szerint
IMHO – In my humble opinion
Szerény véleményem szerint
LOL – Laughing out loud
Hangosan nevetve
MORF? – Male or female?
Férfi vagy nő?

OAO – Over and out
Kész, vége
OIC – Oh I see
Értem!
RUOK – Are you OK?
Jól vagy?
SO – Significant other
Egyéb fontos
THK – Thanks
Köszi
TIA – Thanks in advance
Előre is köszü
WYSIWYG – What you see is what you get
Amit látsz, azt kapod

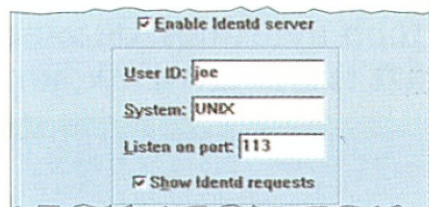
84 AZ IRC-KLIENSPROGRAM BEÁLLÍTÁSA

Akár a szolgáltatónk látott el IRC-klienssel, akár a Netről töltöttünk le egyet, mielőtt először kapcsolatba lépünk a szerverrel, konfigurálnunk kell a programot.

A következő lépések megmutatják, miként állíthatjuk be az *mIRC* kliensprogramot, mely az ftp://papa.indstate.edu/winsoc-1/Windows95/IRC/ címről tölthető le.

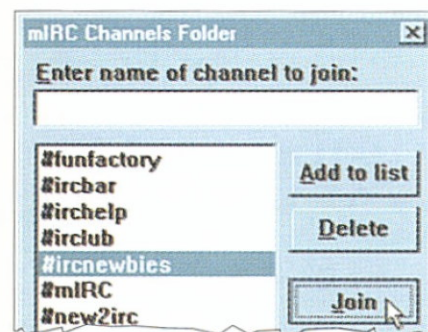
1 ← Csatlakozzunk a szolgáltatónkhoz, majd kattintsunk kétszer a *Mirc32* ikonra. Ekkor megjelenik a *mIRC Setup* panel.

2 ← Kattintsunk az *IRC Servers* lapra. A *Real Name* mezőbe írjuk be a nevünket, az *E-Mail* mezőbe pedig a levelezési címünket. A *Nick Name* és az *Alternate* mezőkben a becenevünket adhatjuk meg. Végül kattintsunk az *Identd* lapra.

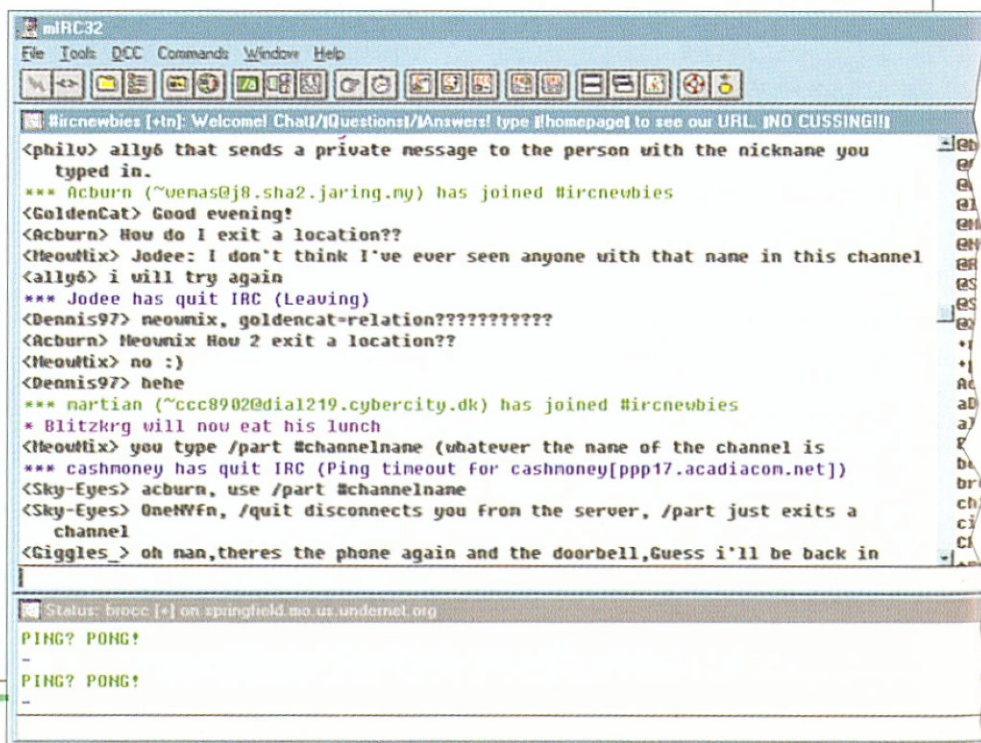
3 ↑ Jelöljük ki az *Enable Identd server* és a *Show Identd requests* melletti négyzeteket. A *User ID* mezőbe írjuk be a nevünket, a *System* mezőben marad a „Unix” bejegyzés, a *Listen on port* mezőben a „113”. Kattintsunk az *IRC Servers* lapra.

4 → Válasszuk ki annak a szervernek a nevét, amelyhez kapcsolódni akarunk – a helyi szerverek feltehetőleg gyorsabb kapcsolatot biztosítanak. Végül kattintsunk a *Connect* gombra.

5 ↑ Kattintsunk rá annak a csatornának a nevére, ahová be akarunk lépni – itt *#ircnewbies* –, majd kattintsunk a *Join* gombra.

6 → Az üzenetek új ablakban fognak megjeleníteni. Válaszainkat az ablak alján lévő mezőbe gépelhetjük be, és a *Return* billentyű leütésével küldhetjük el.

85 A CSEVEGÉS MENETE

Az IRC-kliens – itt az *mIRC* beállítása és a csatornára kapcsolódás után megjelenik a kliensprogram fő ablaka: ezzel minden készen áll

a csevegés elkezdésére. Az alábbi képen az *mIRC* felhasználói felületének legfontosabb elemei láthatók kiemelten.

A setup gombra kattintva érhetjük el a *mIRC* Setup beállítópaneljét.

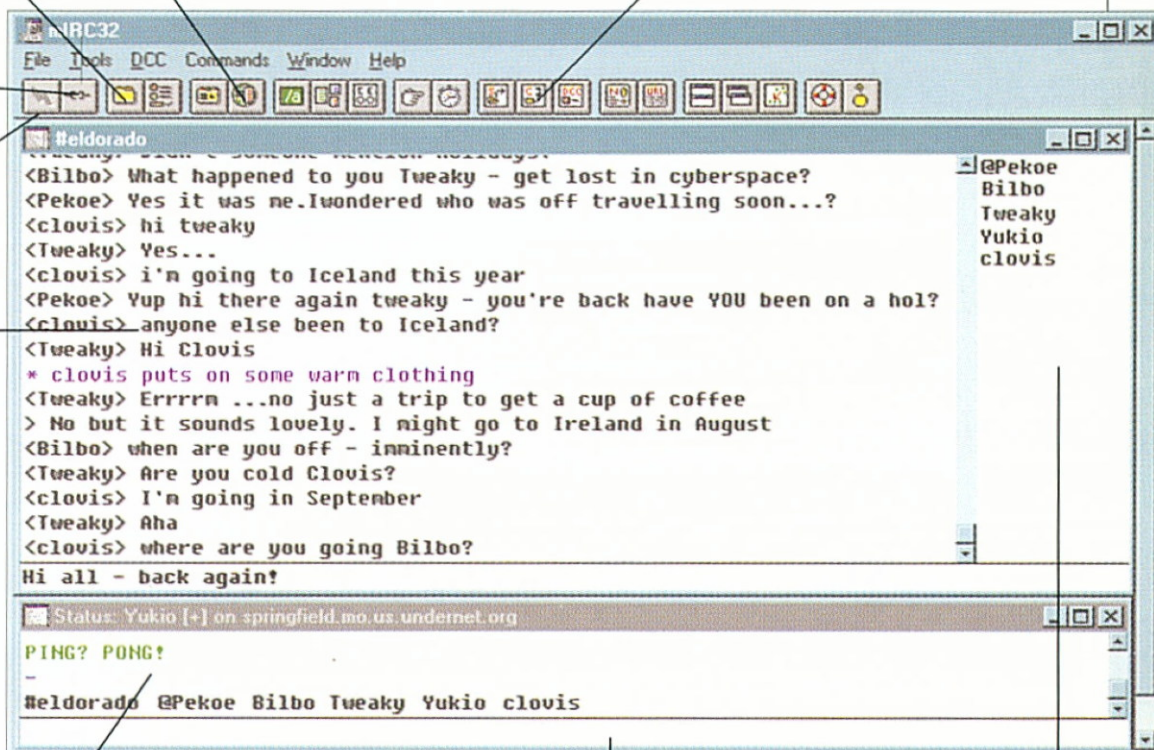
Ha a csatornák listájára vagyunk kíváncsiak vagy új csatornát akarunk keresni, kattintsunk ide, s máris megjelenik a List Channels panel.

Ha ide kattintunk, közvetlen kliens-kliens kapcsolatot hozhatunk létre: ekkor közvetlenül és kizárólag egy másik személlyel beszélhetünk.

Leválás az IRC-szerverről

Csatlakozás az IRC-szerverhez

A csatornán érkező üzenetek ebben az ablakban jelennek meg. Egyszerre több csatorna is nyitva lehet: ilyenkor mindegyiknek saját ablaka van.

Az állapotablak a hálózat eseményeit követi nyomon. Megmutatja például, hogy ki csatlakozik rá vagy hagyja el a hálózatot, illetve jelzi, ha szerverhiba lép fel.

Az ablakok alsó parancssorába írhatjuk be az üzeneteinket és az IRC-parancsokat.

A jobb oldali panel azoknak a nevét mutatja, akik éppen kapcsolatban állnak az adott csatornával.

86 ÜGYELJÜNK ARRA, HOGY MIT ÍRUNK!

Ha nem tudjuk pontosan, hogy egy parancs mire való, ne használjuk! Előfordulhat, hogy más felhasználók arra kérnek bennünket,

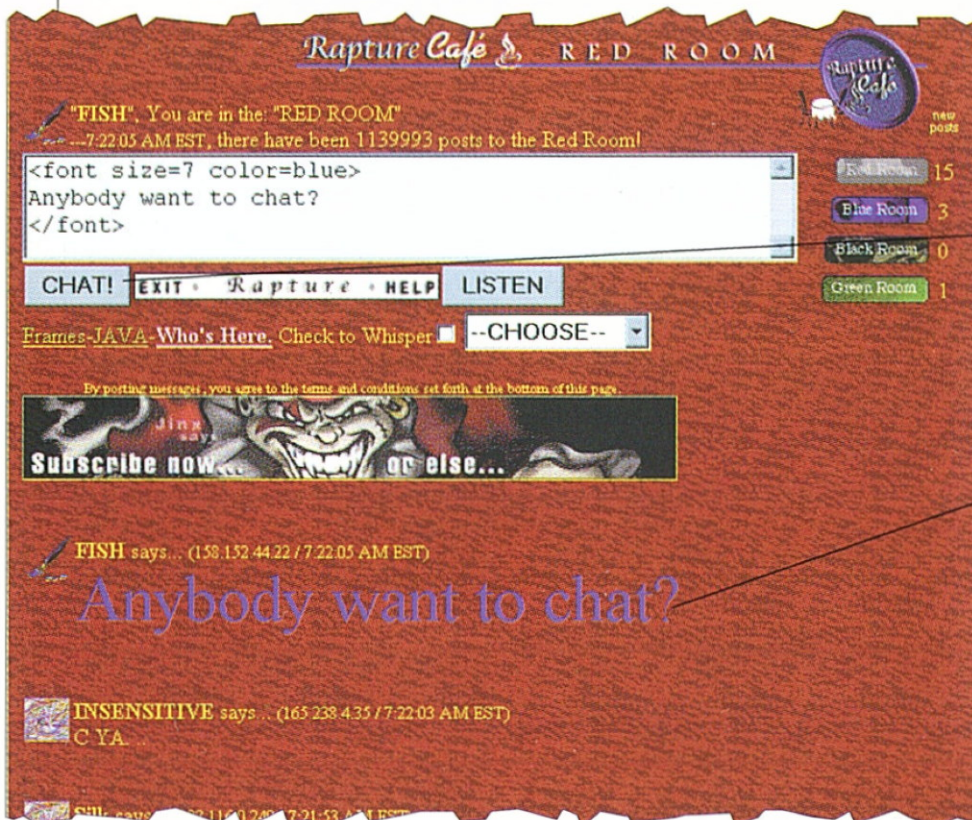
írjunk be egy jelszót vagy parancsot, aminek következtében aztán átveszik tőlünk a programunk, sőt akár a lemezünk irányítását is.

87 CSEVEGÉS A WEBEN

A webes csevegés lassúbb ugyan az IRC-s csevegésnél, viszont sokkal látványosabb, mert üzeneteinkhez képeket és hangokat is csatolhatunk. A Weben több száz csevegőhely található, és egyre többen ajánlanak fel csevegést is a fő témakörük mellett.

↑ SZEMÉLYAZONOSÍTÁS
A web-helyeken csevegéskor meg kell adnunk a személyazonosságunkat: a Globe helyen egy karakterikont is választhatunk a beírt nevünk mellé.

A legtöbb helyen csak akkor láthatjuk az új üzeneteket, ha előbb felfrissítjük az oldalt: a Globe helyen ezt a Listen gombbal tehetjük meg.

A legtöbb webes csevegőhely támogatja a HTML-t, így lehetőségünk van arra, hogy az üzeneteinket feltűnőbbé tegyük – például a betűméret és szín megadásával. A HTML-kód a Chat gomb fölötti üzenetablakban látható.

88 CSEVEGŐHELYEK FELKUTATÁSA

A keresést kezdjük a *Web Broadcasting Service* <http://www.wbs.net> címén, ahol több mint 100 ugrópont található más csevegőhelyekhez. A kutatáshoz használhatunk keresőt is: adjuk meg a „chat” kulcsszót, vagy böngésszük át a keresőnk témakörök szerint csoportosított web-helylistáját.

Best of the Web Stations

[Career Directions*](#) [WWF Chat*](#) [Comics 'n Stuff*](#) [The Games Dom*](#)
[Web Sites*](#) [OrchidSafari Chat*](#) [Glenshadow's Tavern](#)

New *Smile* WebChat Broadcasting System Channels

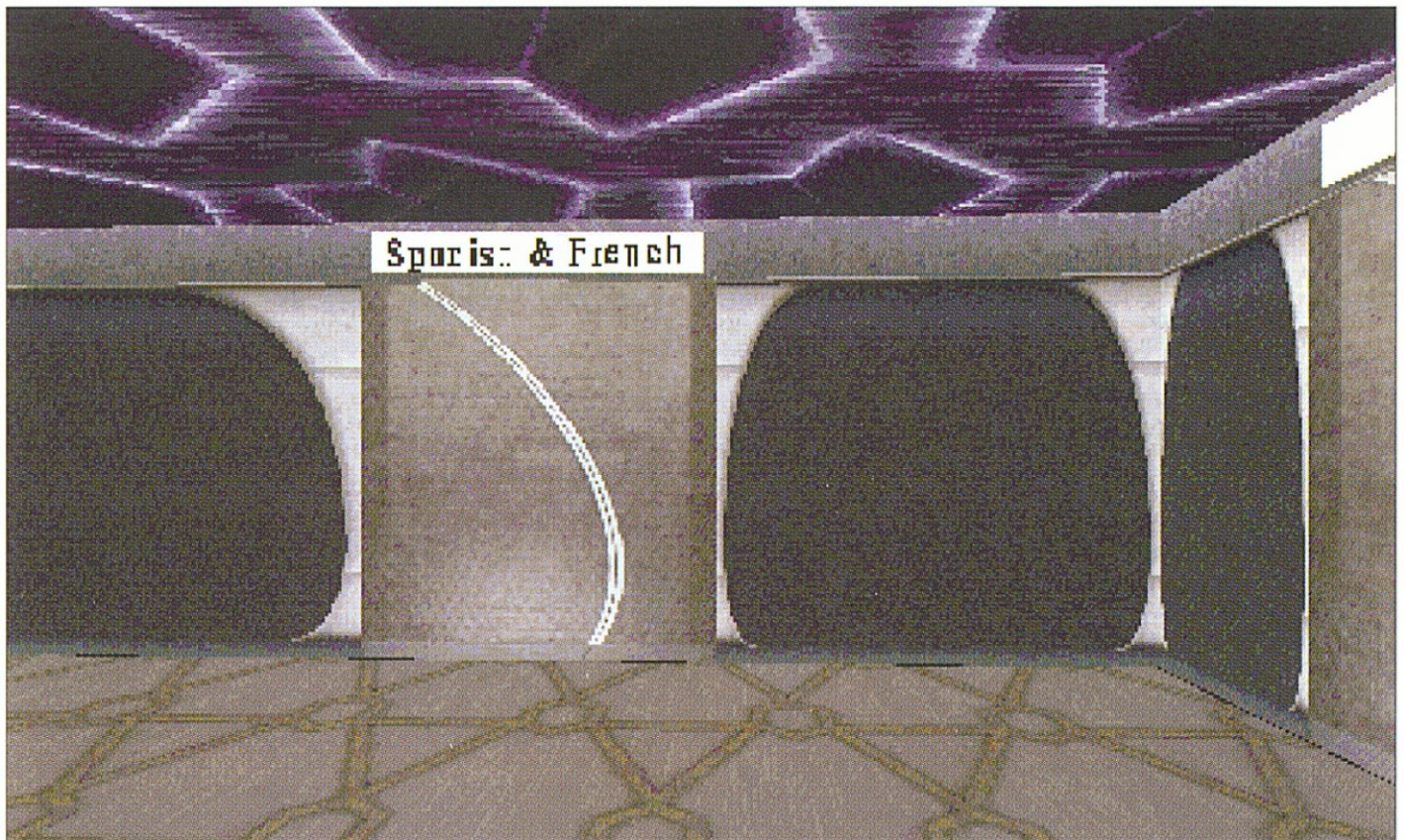
[Rap and Rappers Chat*](#) [Rave's and Ravers Chat*](#) [Soap Opera Cha*](#)
[Chat*](#) [Disney Movie Chat*](#) [Cartooning Chat*](#) [3 D Animation Chat*](#)
[Chat*](#) [Financial Planning Chat*](#) [Economics Chat*](#) [Small Business Ch*](#)
[Topics Chat*](#) [Web Newbies Chat*](#) [Physics Chat*](#) [Weather Chat*](#) [E](#)
[Chat*](#) [Active Military Chat*](#) [Pagan/Wiccan Chat*](#) [Chat for Big Peo*](#)
[Chat*](#) [Sports Coaching Chat*](#) [Sports Training Chat*](#) [Sports Arts C](#)

WEB BROADCASTING SERVICE
A WBS több száz kiváló ugrópontot kínál, és saját csevegőszobái is vannak.

89 VIRTUÁLIS VILÁGOK FELFEDEZÉSE

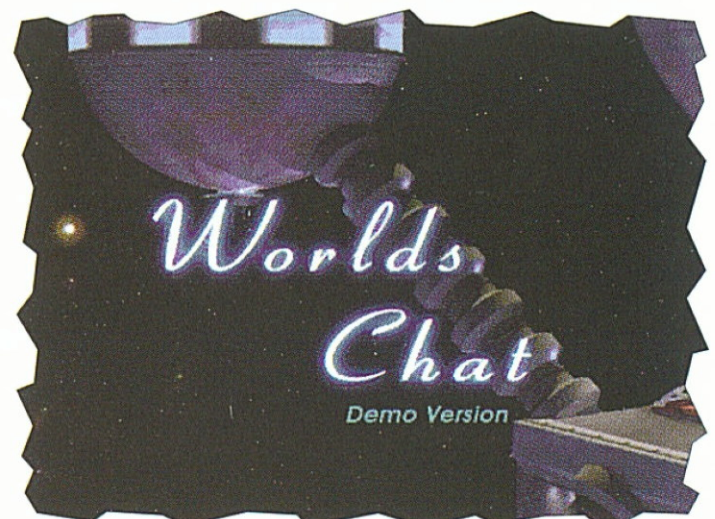
Az online csevegés izgalmas, új területtel bővült a „cyber-világok” – vagyis a „többfelhasználós virtuális környezetek” – megjelenésével. Az online csevegést és a grafikus kalandjátékok elemeit ötvöző, meg-

lepetésekkel teli virtuális világokat virtuális valóságot modellező nyelvvel (VRML) készítik, mely lehetővé teszi a bonyolult térhatású képek web-oldalon történő megjelenítését és kezelését is.

90 VÁLASSZUNK EGY VILÁGOT!

A virtuális világokról számos VRML-helyen találunk információt. A *Site of the Week*, mely a <http://www.virtus.com/vrmlsite.html> címen található, naprakész leírásokat tartalmaz. A *Superscape* honlapja a *SuperCityII* ugrópontját kínálja fel, a *Viscape* böngésző plug-in-nel pedig több más VRML világot és modellt tekinthetünk meg.

A WORLDS CHAT VILÁGA

91 A WORLDS CHAT LETÖLTÉSE

A *Worlds Chat* demóját a *Worlds Inc.* <http://www.worlds.net> címéről tölthetjük le. Itt súgófájlok és egyéb, a *Worlds Chatter* kapcsos-

latos információk is találhatóak. A program hatékony futtatásához legalább egy 486-os PC és 8 MB RAM szükséges.

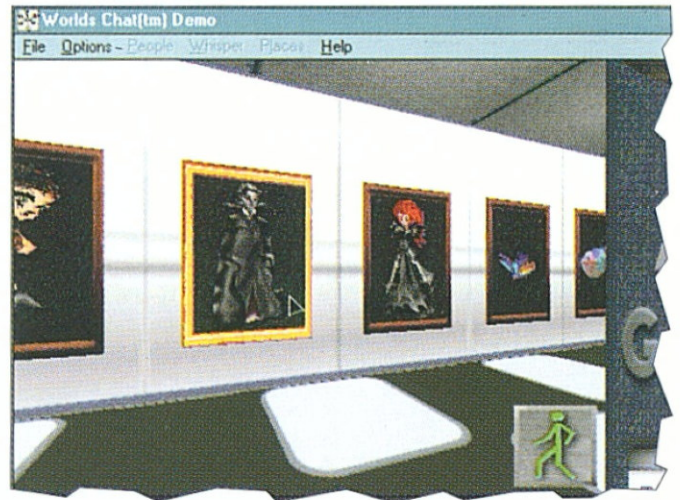
92 AZ AVATAR KIVÁLASZTÁSA

A *Worlds Chat* virtuális világában a felhasználókat ún. *avatarok* – istenségek földi megtestesülései – jelenítik meg, így ezek képében érintkez-

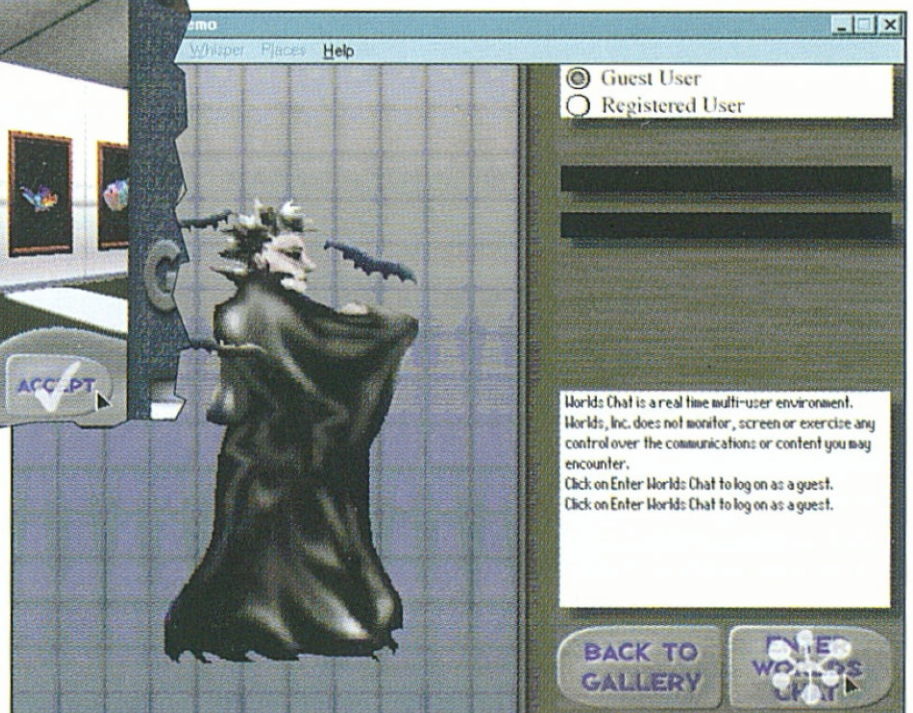
hetünk a többiekkel. Válasszunk ki egy *avatart* az *Avatar Gallery* portréi közül, majd jelentkezünk be a *Worlds Chat* szerverre az alábbi lépésekkel.

1 → A nyílbillentyűk és az egér segítségével járjuk körbe a galériát. Ha megtaláltuk a nekünk tetsző képet, kattintsunk rá. A képernyő jobb alsó sarkában ekkor megjelenik egy „sétáló ember” ikon, és kivilágosodik a portré kerete.

2 ↓ Kattintsunk rá újra a képre: ekkor térhatású animációvá változik. Ha valóban ezt az *avatart* szeretnénk, kattintsunk az *Accept* gombra.

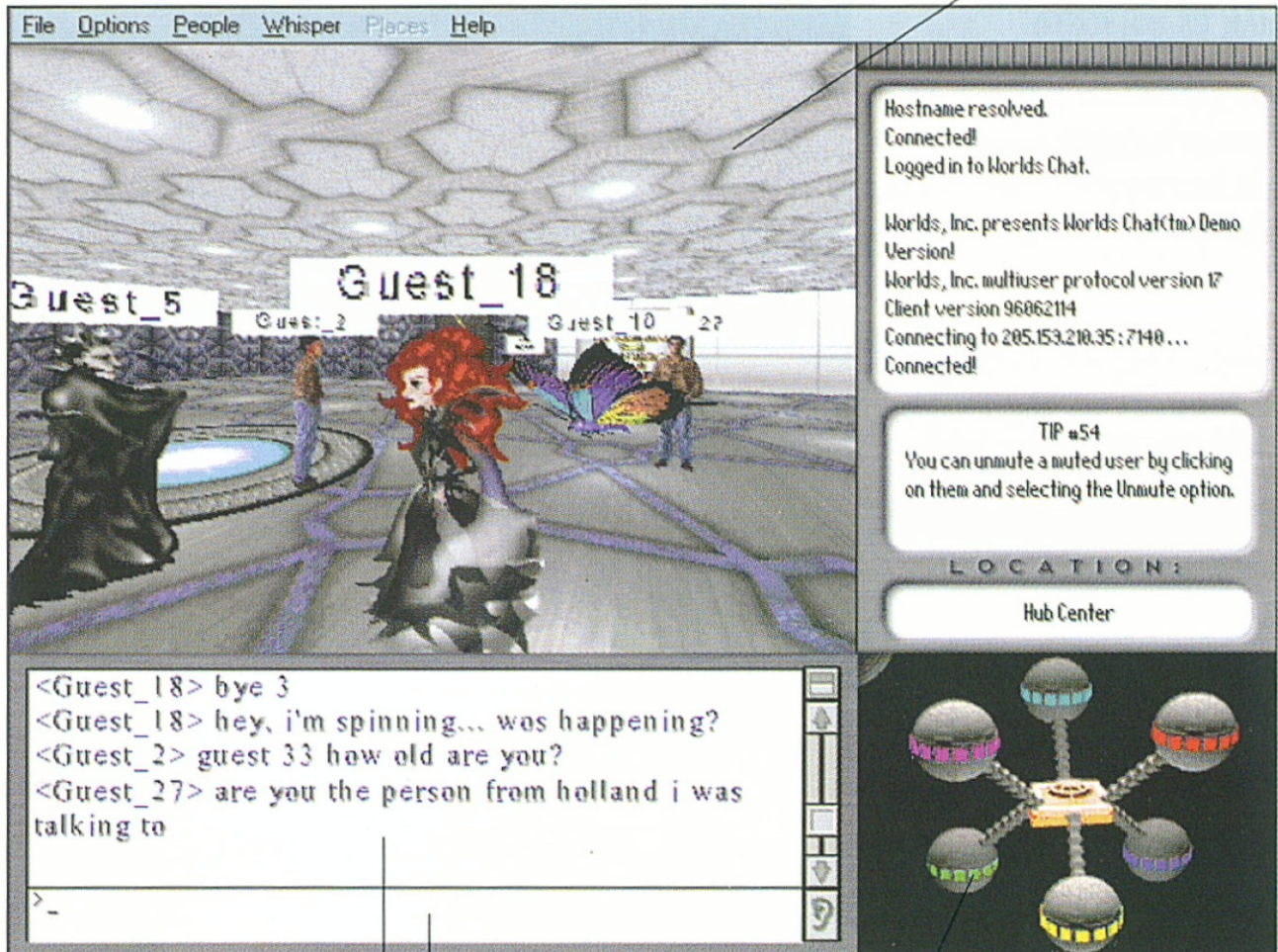
3 → Jelöljük meg a *Guest User* mezőt. Kattintsunk az *Enter Worlds Chat* gombra. Ekkor rákapcsolódunk a szerverre, és bejutunk a *Worlds Chat* térhatású világába: egy újállomásra.

93 HOGYAN KOMMUNIKÁLJUNK?

A *Worlds Chat*ben a billentyűzet segítségével beszélgethetünk a többi felhasználóval. Ha netán magánbeszélgetést akarunk folytatni valakivel, akkor azt a *Whisper to* pont kiválasztásával tehetjük meg.

A fő képernyőn az úrállo-mást láthatjuk a saját szemszögünkből. Körbejárhatjuk, érintkezhünk a többi avattarral, és ajtókon átlépve mehetünk felfedezőútra.

A beszélgetőablak mind magát a beszélgetést, mind a hozzászólók nevét tartalmazza. A magánbeszélgetések itt nem jelennek meg.

Ha csevegni akarunk másokkal, a szöveget gépeljük be a mezőbe, s a Return gombbal küldjük el.

Ha egy másik részébe akarunk jutni ennek a világnak, bármelyik gömbre rákattintunk. Ha vissza akarunk jutni a *Worlds Chat* központba, kattintsunk a térkép közepére.

94 MAGÁNBESZÉLGETÉS

Ha magánbeszélgetést akarunk folytatni egy *Worlds Chat* felhasználóval, kattintsunk a kiválasztott személy *avatar*jára, és a legördülő me-

nüben jelöljük ki a *Whisper to* pontot. Másik módszer az, hogy leírjuk az *avatar* nevét, a név után kettőspontot teszünk, majd elkezdjük a suttogást.

95 A KÖRNYEZET FELDERÍTÉSE

A *Worlds Chat*ben a nyílbillentyűk segítségével mozoghatunk előre, hátra, balra és jobbra. A mozgás finomításához használjuk az egeret. Ha rákattintunk a kép-

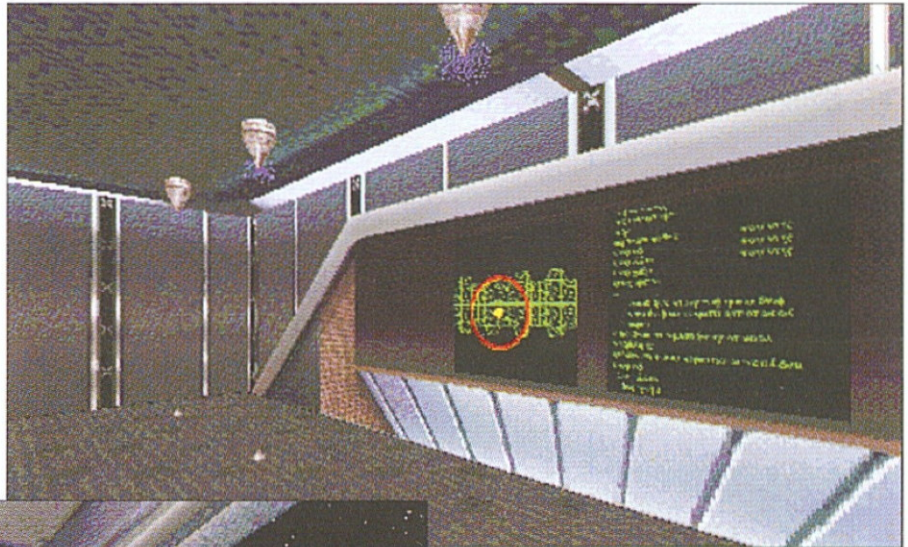
ernyőre, minden mozgás abbamarad, és megjelenik egy „sétáló ember” ikon. A mozgás folytatásához kattintsunk erre az ikonra.

SZOBÁK ÉS FOLYOSÓK

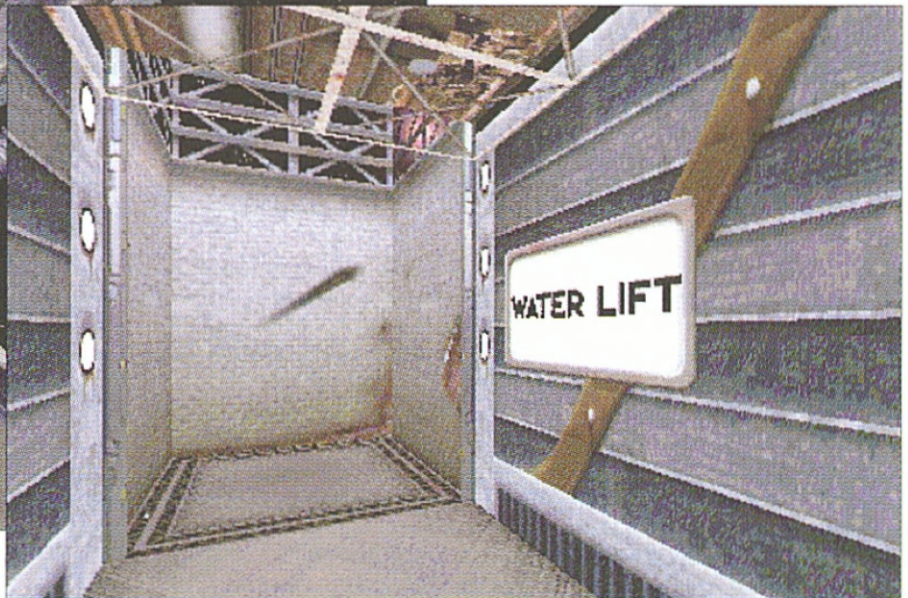
A *Worlds Chat* egy térhatású űrállomást jelenít meg. Az állomás különféle témáknak szentelt helyiségekből áll, melyeket folyosók, mozgólépcsők és felvonók kötnek össze.

MŰSZAKI VEZÉRLŐKÖZPONT →

LÉGI SÉTAFOLYOSÓ ↓

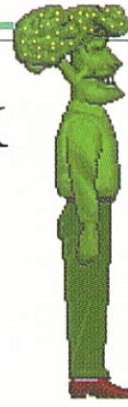
VÍZLIFT →

96 BELÉPÉS A WORLDSAWAYBE

A *WorldsAway* világot csak *CompuServe* előfizetőként érhetjük el. Szükség van még a programra is, amit tőlük kaphatunk meg. Ha be akarunk lépni a *WorldsAway* világába,

jelentkezzünk be a *CompuServe*-re, majd a menüsorban kattintsunk a jelzőlámpa ikonra. Írjuk be a *Go* mezőbe, hogy *away*, és nyomjuk meg a *Return* gombot.

AVATAR

A megfelelő ruha, arckifejezés és kézmozdulat kiválasztásával tehetjük egyénivé az avatarunkat.

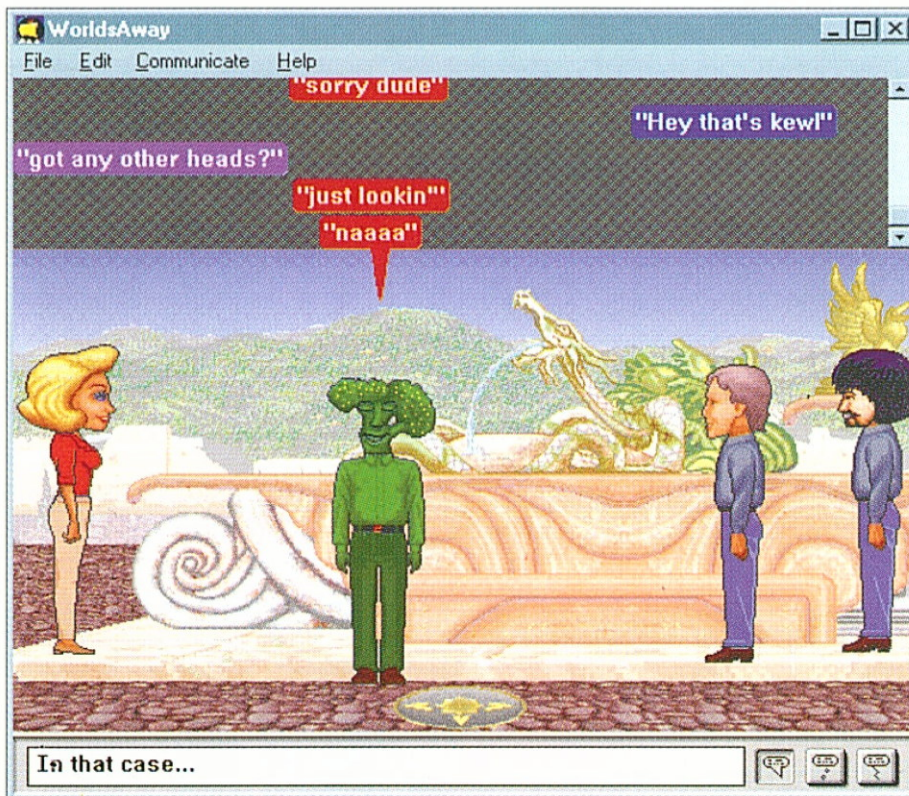
97 WORLDSAWAY AVATAROK

A többi virtuális világhoz hasonlóan, a WorldsAwayben is mozgásra és arckifejezésre képes avatarok jelenítik meg az embereket. A felhasználók megváltoztathatják avatarjaik öltözetét, színét, sőt a fejüket és testüket is lecserélhetik.

98 KOMMUNIKÁLÁS WORLDSAWAYBEN

A WorldsAway Phantasus nevű városában számos hely van, amelyet különféle témáknak szentel-

tek: az emberek itt találkozhatnak és kommunikálhatnak egymással, ahogy azt az alábbiak is mutatják.

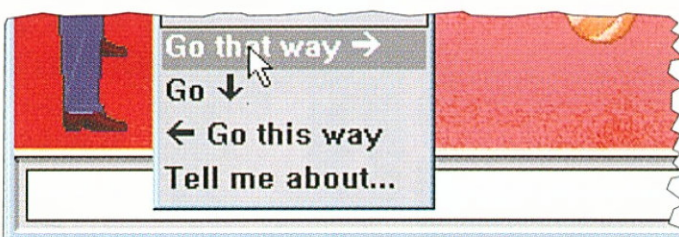
← NICSAK, KI BESZÉL!

A beszélő könnyebb azonosítása végett az avatarok szavai eltérő színben jelennek meg a képernyőn. Kattintsunk rá egy figurára, hogy megtudjuk az avatar nevét.

↑ KÍSÉRTÉS

Ha kísértetté válunk – ilyenkor egy felhő ikon jelképez bennünket –, akkor anélkül kísérhetjük figyelemmel az eseményeket, hogy részt kellene vennünk a társalgásban.

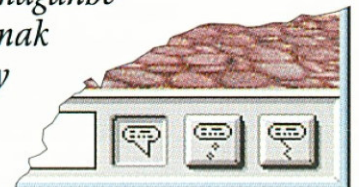

↑ HELYVÁLTOZTATÁS

A mozgást menüvel irányíthatjuk. Kattintsunk a földre, egy avatarra vagy egy tárgyra, és megjelenik a mozgásirányt kiválasztó menü.

BILLENTYŰS CSEVEGÉS ↓

A WorldsAwayben a beszédmezőbe írjuk mondanivalónkat. Három lehetőségünk van: hangosan beszélhetünk, gondolkodhatunk vagy suttoghatunk – ESP. A gondolatok buborékban jelennek meg; az ESP magánbeszélgetésre való. Olyannak is suttoghatunk, aki egy másik képernyőn van, de még az „ábrándvilágban” tartózkodik.

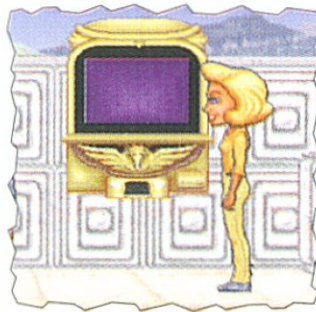
99 A WORLDSAWAY PÉNZVÁLTÓJA

A *WorldsAway* tevékenységek nagy része a zsetonalapú gazdaság körül zajlik. Mielőtt belépünk a világba, zsetonokat kapunk,

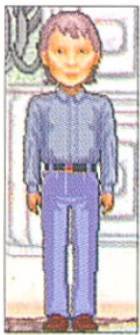
melyeket különféleképpen költ-
hetünk el. Újabb zsetonokhoz
a *WorldsAway*ben eltöltött idővel
és játékok megnyerésével juthatunk.

← ELLENŐRIZZÜK
AZ EGYENLEGÜNKET!
Az egyenlegünk ellen-
őrzése vagy a zseton-
jaink beváltása ATM-
mel – zsetonkiadó auto-
matával – lehetséges.

← ZÁLOGGÉP
Ha kevés a zsetonunk, akkor
a záloggépnél eladhatunk
valamit: akár a saját avatar
fejünket is zálogba bocsát-
hatjuk, ha újat szeretnénk
venni.

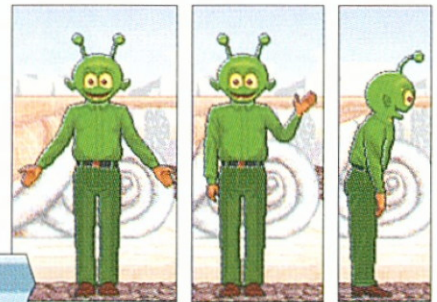
← BEVÁSÁRLÁS
Zsetonjainkkal az ún.
„vendroid” automaták-
nál vásárolhatunk.

Vendroid (1 of 9 450 T)
Walk to
View next item
View previous item
Buy this item
Tell me about...

↑ ALAKVÁLTÁS
Ha változtatni akarunk avatarunk külsején,
akkor új fejet, testet vagy testszint vásárol-
hatunk valamelyik árusító automatától.

100 ÉRZELMEK KIFEJEZÉSE

A *WorldsAway*ben az avatarok egy sor
mozdulattal és arckifejezéssel képesek kifejezni
az érzelmeket és a tréfát: ezeket legördülő menüből
vagy funkciógombokkal
választhatjuk ki.

VÁLL- INTEGE- MEG-
RÁNDÍ- TÉS HAJLÁS
TÁS

BOL- DOG	SZO- MORÚ	MÉR- GES

← HAJOLJUNK MEG!
Kattintsunk a menü meg-
felelő pontjára, s avatarunk
rögtön végrehajtja a kivá-
lasztott gesztust.

101 ONLINE JÁTÉKOK ÉS PLUG-IN-EK

A *WorldsAway* plug-in játékaival online játszhatunk a többi avattal, de sok egyéb versenyen is részt vehetünk, melyeket a *WorldsAway* egyik újságjában a *Kymer Clarion*ban hirdetnek. További részleteket a *Community Forum*ból tudhatunk meg.

↓ BINGÓ

A játékvezető avatar ismerteti a szabályokat. Tegyük meg a számainkat és nyerjünk!

BELÉPÉS A JÁTÉKBA →

Amikor új játék kezdődik, kattintsunk a Register gombra, és kövessük a játékvezető utasításait.

Bingo V. 2.2 [X]

Help Mark

B	I	N	G	O
2	30	42	48	74
10	21	37	54	66
1	16	Free Spot	60	75
4	29	39	55	63
6	27	45	57	73

Bingo!
Jackpot!

Name of Bingo Caller

baffin

Register
Auto

Game
Bingo

New Card
Clear Card

Save
Restore

Stay on Top
 Small

WorldsAway

File Edit Communicate Help

"sheesh now tig is mad at me.."

"well except Astrids 😊"

"no they just want you"

"two diagonals"

"M41 "

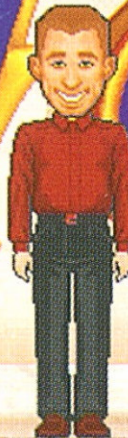
"M35 "

"M37 "

"yes, KYMER"

"M33 "

SZÓTÁR

Menüszövegek:

Accept – elfogad
Accessories – kellékek
Add as Recipient – címzett hozzáadása
Add site – hely hozzáadása
Add/Remove Programs – programok hozzáadása
All Groups – összes csoport
Alternate – más név
Apps – alkalmazások
Attach File – file csatolása
Auto-detect – automatikus felismerés
Best of the Web – a Web java
Bookmarks – könyvjelzők
Browse – tallóz
Category – kategória
Chat – csevegés
Commands – parancsok
Confirm – jóváhagyás
Connect – kapcsolat
Connection Description – kapcsolat leírása
Contents – tartalom
Control Panel – vezérlőpult
Create Shortcut(s) – parancsikon létrehozása
Dial – tárcsázás
Dialing Properties – tárcsázási tulajdonságok
Disconnect – bontás
Don't detect... – ne vizsgálja a modememet...
E-Mail – cím
Email To – címzett
Enable Identd server – azonosító szerver engedélyezése
Enter Worlds Chat – belépés
File – fájl
Find – keresés
Finish – befejezés
Folders – mappák
General – általános
General Preferences – általános preferenciák
Gest User – vendég felhasználó

Getting Attention – figyelmeztetés
Getting Started – kezdő lépések
Go – ugrás
Gopher Search – gopher-keresés
Have disk – saját lemez
Help – súgó
Host – gazdagép
Host Address – gazdagép címe
Host Name – gazdagép
I am in – hívó
I don't know how to install my modem – nem tudom, hogyan telepítsem a modememet
Icon – ikon
Identd – azonosító
If you have trouble using your modem – ha a modem nem megfelelően működik
In – érkezett
Initial Remote Directory – kiinduló könyvtár
Install New Modem – új modem telepítése
IRC Servers – IRC szerverek
Join – csatlakozás
Keywords – kulcsszavak
Link – hivatkozások
List Channels – csatornák listája
Listen – hallgatás
Listen on port – portkijelölés
Location – hely
Login type – bejelentkezési mód
Mail – levelező
Mailbox – postaláda
Manufacturers – gyártó
Message – üzenet
mIRC Setup – mIRC-beállítás
Models – modellek
Modems – modemek
Modems Properties – modemtulajdonságok
Named – név
Net Search – keresés a hálózaton

New Message – új üzenet
New Message To – új üzenet...
Next – tovább
Nick Name – becenév
No Recipient; No Subject – nincs címzett; nincs tárgy
Open – megnyitás
Open in New Window – megnyitás új ablakban
Options – opciók
Password – jelszó
Personal FTP Sites – saját ftp-helyek
Phone Number – telefonszám
Post Follow Up Article – válaszcikk közzététele
Programs – programok
Quick Link – gyors hivatkozás
Real Name – valódi név
Register – regisztráció
Remote System – távoli rendszer
Reply – válasz
Run – futtatás
Search – keresés
Select the port to use with this modem – a modemmel használni kívánt port
Send – küldés
Send Now – küldés most
Send Queued Messages – várakozó üzenetek elküldése
Settings – beállítások
Show Identd requests – azonosítási kérelmek megjelenítése
Show Pictures – képek megjelenítése
Site Address – a hely címe
Site Label – hely címkéje
Site of the Week – a hét helye
Standard Modem Types – szabványos modem típusok
Subject – tárgy
Submit – továbbít
System – rendszer
Text – szöveg
The area code – körzetszám

This location has call waiting – ez a hely várakozó hívással rendelkezik

Time Zone – időzóna

To – címzett

To disable it; dial... – tiltáshoz tárcsázza a következőt

Transfer type – átviteli mód

Troubleshooting – hibaelhárítás

User ID – felhasználói azonosító

User Name – a felhasználó neve

View – nézet

Whats Cool – mi a menő?

Whats New? – mi az új?

Whisper to – suttogás

Window – ablak

Yes – igen

Rövidítések és fogalmak:

account – azonosító+jelszó; ahol az azonosító általában a felhasználó neve

AFAIK – As far as I know; tudomásom szerint

AFK – Away from keyboard; távozom a billentyűzettől

áramoltatott – streamed

ATM – Automated Token Machine; zsetonkiadó automata

avatarok – istenségek földi megtestesülései

BBS – Bulletin Board Service; elektronikus hirdetőtábla

BCNU – Be seeing you; viszlát

belső modem – internal modem

BRB – Be right back; rögtön jövök

BTW – By the way; apropó

CUL/CUL8R – See you later; viszlát

elektronikus levél – e-mail

emotikon – emoticon;

érzelmet kifejező karakter-sorozat

fájl – file; állomány

FAQ – Frequently Asked Questions; gyakran ismétlődő kérdések, azaz GYIK

főbb témakör – top-level

főkönyvtár – root

FTP – File Transfer Protocol; fájlátviteli protokoll

gerincvonal – backbone

Gopher – hörcsög

gopher-tér – Gopherspace

guest – vendég

helycím – domain

hírcsoport – newsgroup

hírolvasó – newsreader

hírszerver – news server

honlap – home page

„hot” – ugrópontot takaró „forró” szó

HTML – Hypertext Mark-up Language; hipertextleíró nyelv

HTTP – HyperText Transport Protocol; hipertext-átviteli protokoll

IMHO – In my humble opinion; szerény véleményem szerint

ISDN – Integrated Services Digital Network; integrált szolgáltatású digitális hálózat

IMO – In my opinion; véleményem szerint

ingyenprogram – freeware

IRC – Internet Relay Chat; internetes csevegőadás

kereső – search engine

kiegészítő – plug-in

kliensek – client; ügyfél

könyvjelző – bookmark

közprogram – public domain

közzététel – post

külső modem – external modem

kurzor – cursor; mutató

levelezőlista – mailing list

levelezőszerver – mail server

listaszerver – listserver

LOL – Laughing out loud; hangosan nevetve

miniatűr program – applet

MORF? – Male or female?; férfi vagy nő?

notesz PC – notebook

NSFNet – National Science Foundation; Nemzeti Tudományos Alapítvány

OAO – Over and out; kész, vége

OIC – Oh I see; értem!

online csevegés – online chat

POP – Post Office Protocol; csatlakozási hívószám

POP3 – bármely számítógépről elérhető csatlakozás

PPP – Point-to-Point Protocol; pont-pont protokoll

próbaprogram – shareware

RUOK – Are you OK?; jól vagy?

SMTP – Simple Mail Transfer Protocol; egyszerű elektronikus levéltovábbító

SO – Significant other; egyéb fontos

szerver – server; kiszolgáló

szoftver – software; program

szolgáltató – service provider

THK – Thanks; köszi

TIA – Thanks in advance; előre is köszi

URL – Uniform Resource Locator; egységes erőforráshely-meghatározó

VRML – Virtual Reality Modeling Language; virtuális valóságot modellező nyelv

web-böngésző – web browser

WYSIWYG – What you see is what you get; amit látsz, azt kapod

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Fényképek

Jelölés: f fent; l lent; k közepen; b balra; j jobbra

A kiadó a következő cégeknek és személyeknek mond köszönetet a fényképekért: Cyberia Paris, a Cyberia egyik Internet-kávézója:

Frederick Fourment 22 kb; Robert Harding Picture Library: Waren Faidley 5 fj; The Image Bank: Garry Gay 5 fj; NASA/JPL 1, 5 lk, 7 fj, 31 lj, 48 fj, 50-51; NCSA/UIUC 11 fj; Copyright © 1996 PhotoDisc, Inc. 2; Telegraph Colour Library 36 lj, 54 lb.

Illusztrációk

A kiadó köszönetet mond a szerzői jogok tulajdonosainak a bejegyzett védjeggyel rendelkező termékeikért/programjaikért:

© Lee Burton www.wintermute.net/pic.html 44 l;
a CompuServe Incorporated engedélyével.

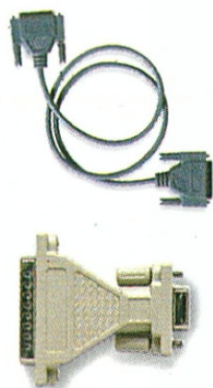
A sorozat eddig megjelent darabjai:

Így neveld a kutyádat
Főzzünk mikrohullámmal
A bonsai
Csupa zöldség

Előkészületben:

Szobanövények
Kedvenc süteményeink

H A S Z N O S Ö T L E T

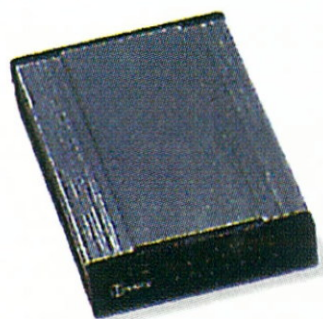
INTERNET

A L A P F O K O N

Szaktanácsok dióhéjban

Elektronikus leveleinket, hírcsoportoknak küldött üzeneteinket és internetes csevegésünket emotikonokkal – érzelmet kifejező ikonokkal – tehetjük érdekesebbé és egyértelművé.

: -)	vidám	: - D	hahotázik
: -))	boldog	: - p	nyelvet ölt
; -)	kacsint	: -	dühös
: - 7	farkasmosoly	: - t	sértődött
: - *	csók	: - X	nem szól
: - (	szomorú	: - &	nem beszélhet
: - ((	boldogtalan	: - /	bizonytalan
: - ' (	sír	: - @	sikolt
- O	ásít	: - V	kiabál
: -	nem tetszik	: - O	megdöbbsent

24416

DORLING KINDERSLEY

ISBN 963-548-798-3

9 789635 487981